

2024-2027

PROGRAMMABEGROTING

Gemeente Nieuwkoop
9 november 2023

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
1 Algemeen.....	4
1.1 Inleiding.....	4
1.2 Leeswijzer	6
1.3 Financiële ontwikkelingen	8
2 Programma's	11
2.1 Ruimtelijke ontwikkeling.....	11
2.1 Ruimtelijk beheer	18
2.3 Sociaal domein.....	29
2.4 Bestuur en dienstverlening	43
2.5 Overzicht overhead.....	52
2.6 Overzicht Algemene dekkingsmiddelen.....	55
3 Paragrafen.....	57
3.1 Paragraaf Lokale heffingen.....	57
3.2 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	64
3.3 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen	69
3.4 Paragraaf Financiering.....	86
3.5 Paragraaf Bedrijfsvoering	92
3.6 Paragraaf Verbonden partijen.....	95
3.7 Paragraaf Grondbeleid.....	107
3.8 Paragraaf Duurzaamheid.....	111
4 Financiële begroting	113
4.1 Gronden waarop de ramingen zijn gebaseerd.....	113
4.2 Totaaloverzicht baten en lasten per programma	115
4.3 Overzicht structurele mutaties reserves.....	117
4.4 Overzicht incidentele baten en lasten	118
4.5 Totaaloverzicht investeringsplan.....	120
4.6 Stand en verloop van reserves	124
4.7 Stand en verloop van voorzieningen.....	126
4.8 Prognosebalans	128
4.9 Arbeid gerelateerde kosten.....	130
5 Bijlagen	131
5.1. Uitvoeringsinformatie	131
5.2 Overzicht portefeuillehouders per productgroep.....	137

1 Algemeen

1.1 Inleiding

Voor u ligt de programmabegroting 2024. Deze programmabegroting is de eerste begroting op basis van de nieuwe, vereenvoudigde P&C-cyclus. Op 23 februari 2023 stelde de raad de uitgangspunten vast voor deze nieuwe cyclus. Deze nieuwe P&C-cyclus geeft de raad de mogelijkheid om op hoofdlijnen te sturen, waarbij details en uitwerking bij het takenpakket van het college horen. Hiervoor wordt in de kern van de begroting, het programmaplan, uitsluitend ingegaan op de belangrijkste (nieuwe) ontwikkelingen en activiteiten in het begrotingsjaar 2024. Deze worden zo concreet mogelijk beschreven.

Bij de programma's wordt geen aandacht besteed aan bestaande (going concern) activiteiten. De basis voor de programmabegroting is gelegd bij de kadernota waar de raad op 29 juni 2023 mee instemde. In de kadernota staan de nieuwe ontwikkelingen die in 2024 aandacht vragen, naast de uitvoering van het collegeprogramma. Deze onderwerpen, nieuwe ontwikkelingen en de jaarschijf 2024 uit het collegeprogramma is dus waaraan in het programmaplan aandacht wordt besteed. Overig nieuw beleid is in beginsel niet aan de orde en is ook niet opgenomen in deze begroting.

Vereenvoudigde P&C-cyclus

Het zwaartepunt in de nieuwe vereenvoudigde cyclus ligt op de kadernota. In de kadernota worden de onderwerpen aangegeven waarvan het college aangeeft dat die in het komende jaar aandacht vragen. Daarbij wordt aandacht gegeven aan de uitvoering van het collegeprogramma en andere (nieuwe) ontwikkelingen die van belang zijn voor de gemeente. Met het vaststellen van de kadernota, al dan niet geamendeerd, heeft het college de opdracht om deze onderwerpen uit te werken in de begroting.

Met de vereenvoudigde P&C cyclus is ervoor gekozen om focus aan te brengen in de onderwerpen die in de drie documenten, Kadernota, Begroting en Rekening, worden behandeld. De gemeentelijke organisatie houdt zich bezig met een groot aantal taken die voor een belangrijk deel wettelijk verplicht zijn. Voor veel van die taken is ook de wijze van uitvoering landelijk voorgeschreven. Waar de gemeente wel enige eigen beleidsvrijheid heeft is dat veelal vastgelegd in beleidsnota's of verordeningen. Deze kennen een eigen cyclus en die is over het algemeen meerjarig. Deze documenten zijn in een afzonderlijk kopje bij de programma's benoemd. Ook zijn er ontwikkelingen in gang gezet, zoals bijvoorbeeld de nieuwbouw van IKC's, woningbouwprogramma's en andere ontwikkelingen. Over de voortgang hiervan informeren wij u afzonderlijk via raadsbrieven, zoals door u besloten bij de eerder genoemde vereenvoudiging van de P&C-cyclus. Op deze manier is het ook duidelijk welke taken en ontwikkelingen niet expliciet in de begroting worden behandeld en waar het beleid is vastgelegd zonder dat daar in de begroting veel tekst en uitleg aan besteed hoeft te worden.

De begroting is in de nieuwe cyclus vooral de uitwerking van wat er in de kadernota al is behandeld. De financiële positie is geactualiseerd, met name door het verwerken van de gegevens uit de meicirculaire van het gemeentefonds, die de regering publiceerde nadat wij onze kadernota hadden afgerond.

	Programma	Lasten	Baten	Saldo
1	Ruimtelijke ontwikkeling	28.570	-23.904	4.666
2	Ruimtelijk beheer	14.415	-9.006	5.409
3	Sociaal domein	40.968	-11.326	29.642
4	Bestuur en dienstverlening	7.280	-424	6.856
5	Bedrijfsvoering	11.970	-824	11.146
6	Algemene dekkingsmiddelen	2.088	-60.037	-57.949
	Begrotingssaldo	105.291	-105.521	-230

1.2 Leeswijzer

De nieuwe p&c cyclus is een groeiproces waarbij de verschillende betrokkenen moeten wennen aan de andere filosofie. Dat gaat niet op alle onderdelen even snel en dat is ook geen probleem. We zijn een pad ingeslagen en als we het doel voor ogen houden bereiken we dat ook wel. Ook de opbouw van de documenten merken we dat de invoering niet zo snel kan worden gerealiseerd als oorspronkelijk gedacht. Eén van de uitgangspunten die bij de kadernota was aangegeven is dat de begroting opgebouwd zou worden langs de structuur van de verplichte taakvelden. Daarmee was een logischer en eenvoudiger indeling beoogd. In de praktijk bleek dat deze indeling op sommige onderdelen inderdaad een verbetering betekende maar op andere onderdelen werd het onduidelijker in de weergave van informatie.

Na ampel beraad is er voor gekozen om dit onderdeel van de vernieuwing terug te draaien en de indeling van de programma's voor dit jaar gelijk te houden aan die van de begroting 2023. We zien nog steeds de meerwaarde van een eenvoudiger indeling maar de uitwerking vraagt meer aandacht.

De opbouw van de begroting op hoofdlijnen volgt de indeling op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), deze is verplicht voor alle gemeenten. Binnen deze hoofdstructuur is iedere gemeente tot op zekere hoogte vrij om de indeling aan de lokale omstandigheden aan te passen.

Financiële ontwikkelingen en positie

In dit document wordt in twee hoofdstukken op de financieel-economische ontwikkeling in onze omgeving en de financiële positie van de gemeente zelf ingegaan. Onderwerpen die bij de financieel-economische ontwikkelingen aan de orde komen zijn ontwikkelingen in het rijksbeleid en de algemene economische ontwikkeling. Bij de financiële positie van de gemeente zelf gaat het over de ontwikkelingen ten opzichte van de kadernota en een doorkijk naar de situatie op de middellange termijn.

Beleidsbegroting

Daarna komen de verschillende programma's (programmaplan) en paragrafen achtereenvolgens aan de orde.

De begroting van Nieuwkoop kent vier programma's: Ruimtelijke ontwikkeling, Ruimtelijk beheer, Sociaal domein en Bestuur en dienstverlening,

In de programma's worden de onderwerpen beschreven die in Nieuwkoop in 2024 aandacht vragen. Dit is de uitwerking van de ontwikkelingen die in de Kadernota zijn benoemd of die in het collegeprogramma voor dit jaar opgenomen zijn.

Ieder onderwerp wordt behandeld aan de hand van de vier W's:

1. Wat willen wij bereiken (bestuurlijk doel)
2. Wat gaan wij ervoor doen?
3. Wat mag het kosten?
4. Wat levert het op?

Verder worden de actuele beleidsdocumenten benoemd en de ramingen van het programma, onderverdeeld naar thema's.

Naast de programma's hoort bij het programmaplan nog een aantal onderwerpen, namelijk de kosten van overhead, het overzicht algemene dekkingsmiddelen, de raming voor vennootschapsbelasting en het bedrag voor onvoorzien. Het programmaplan, inclusief deze onderdelen omvat alle baten en lasten van de begroting voor 2024.

De raming voor vennootschapsbelasting en het bedrag voor onvoorzien zijn in hoofdstuk 2 opgenomen in het overzicht algemene dekkingsmiddelen

De paragrafen zijn voor het grootste deel verplicht en voor alle gemeenten gelijk. Deze geven een dwarsdoorsnede van de begroting op bepaalde thema's. De bedragen die in de paragrafen worden genoemd zijn ook onderdeel van één of meer delen van het programmaplan. Naast de wettelijk verplichte paragrafen kent Nieuwkoop een paragraaf over duurzaamheid.

Financiële begroting

In het laatste deel van de begroting worden enkele overzichten en toelichtingen opgenomen. Deze zijn over het algemeen financieel-technisch van aard en verplicht op basis van het BBV.

1.3 Financiële ontwikkelingen

Financieel economische ontwikkelingen

- Inflatie

De inflatie daalt, maar blijft voorlopig hoog. De inflatieschok kwam oorspronkelijk voort uit oplopende energie- en voedselprijzen, mede veroorzaakt door de oorlog in Oekraïne. Terwijl eerder werd verwacht dat de inflatie snel zou afnemen, houdt deze nu toch langer aan. Daarmee komt de inflatie in 2024 naar verwachting uit op 3,9%. (bron: CPB)

In de begroting is gelijk aan de kadernota voor de prijsstijgingen een aantal verschillende (stel)posten opgenomen.

Voor gemeenschappelijke regelingen is rekening gehouden met een stijging van 10,75%
Diverse investeringsprojecten zijn bijgesteld naar aanleiding van concrete aanbestedingsresultaten
Voor de stijging van energiekosten zijn op verschillende onderdelen van de begroting mutaties opgenomen.

Voor overige budgetten is rekening gehouden met een inflatiepercentage van 3.1%. Dit is iets lager dan de meest recente prognoses van het CPB maar gelet op de afzonderlijk beoordeelde budgetten achten wij dit realistisch.

- Loonkosten

In de kadernota was uitgegaan van een stijging van de loonkosten met 3,1%. Dit blijkt te optimistisch ingeschat. In de begroting is nu uitgegaan van 5,2%, conform de raming van het Centraal Planbureau in het Centraal Economisch Plan. Ten opzichte van de prognose van de kadernota stijgen de loonkosten met circa € 280.000. Daarbij is naast deze wijziging ook een aantal kleinere mutaties in de feitelijke loonkosten verwerkt.

- Renteontwikkeling

Oplopende rentes dragen verder bij aan de afkoeling van de economie. Monetaire autoriteiten proberen de vraag naar goederen en diensten af te remmen om zo de inflatie omlaag te brengen. De ECB heeft op 20 september jl. de beleidsrente met 25 basispunten verhoogd, naar 4,00%. Hierdoor vragen banken inmiddels ook hogere rentes op leningen aan bedrijven. (bron: CPB)
Bij het opstellen van deze begroting hebben we rekening gehouden met een rente van 2% op aan te trekken langlopende geldleningen. Dit is lager dan de huidige marktrente. Voor het risico dat we daadwerkelijk moeten lenen tegen een hoger percentage hebben we in de risicoparagraaf een bedrag opgenomen.

- Ravijnjaar 2026; standpunt VNG

Gemeenten en het rijk spreken al geruime tijd over de financiële situatie na 2026, ook wel het 'ravijn' genoemd. Uit de Voorjaarsnota blijkt opnieuw dat lokale overheden vanaf dat jaar 3,4 miljard euro minder krijgen om hun taken uit te voeren.

Op de Algemene Ledenvergadering van de VNG van 14 juni jl. is de resolutie 'Naar een rechtvaardig, duurzaam en solide meerjarig financieel perspectief' met grote meerderheid aangenomen. In deze resolutie is aangekondigd dat de VNG een begrotingsadvies uitwerkt voor het opstellen van uw programmabegroting 2024-2027.

Het begrotingsadvies bestaat uit twee onderdelen:

- Presenteer voor 2024 en 2025 van de meerjarenraming 2025-2027 een sluitende begroting.
- Breng de lasten in de meerjarenramingen voor 2026 en 2027 in beeld, in de vorm van een realistische begroting. Baseer deze op het huidige takenpakket, de noodzakelijke investeringen, de inflatie, de stijgende rente, de ambities uit uw coalitieakkoord en geschatte mee- en tegenvallers.

Naar verwachting zullen de meerjarenramingen 2026 en 2027 dan duidelijk tekorten aangeven. Op grond van artikel 189 van de Gemeentewet ziet de gemeenteraad erop toe dat de gemeentebegroting structureel en reëel in evenwicht is. Hiervan kan de gemeenteraad afwijken indien aannemelijk is dat het structureel en reëel evenwicht in de begroting in de eerstvolgende jaren tot stand zal worden gebracht. Met het presenteren van een tekort in de laatste twee jaren, maar een sluitende begroting voor 2024, kunnen de toezichthouders dan ook nog steeds tot een positief oordeel komen.

- Val van het kabinet en verkiezingen

Waar het ravijnjaar al de nodige zorgen veroorzaakt over de financiële positie van gemeenten voegt de val van het kabinet en de komende verkiezingen daar nog de nodige onzekerheid aan toe. De (rijks)overheidsfinanciën verslechteren op de middellange termijn en politieke partijen zullen in de verkiezingsprogramma's kijken naar mogelijkheden om de uitgaven te beperken. Er circuleren opties die de gemeentelijke financiën verder onder druk zetten. Vooralsnog lijkt de kans dat vanuit het Rijk oplossingen komen kleiner dan dat de situatie juist lastiger wordt.

Financiële positie

Dit onderdeel laat zien hoe de begroting 2024 - 2027 financieel is opgebouwd. Vertrekpunt is de door uw raad vastgestelde Kadernota 2024. De belangrijkste verschillen ten opzichte van de stand zoals we dat bij de kadernota hebben gepresenteerd zijn:

Begroting	2024	2025	2026	2027
Stand Kadernota 2024	-11	-469	322	1.056
Algemene uitkering	-907	-477	182	318
Ontwikkeling rentekosten	35	241	445	441
Personeelskosten	280	280	280	280
Lasten onderwijshuisvesting				105
Kapitaallasten laptops				-100
Diversen	373	318	257	332
Begrotingssaldo	-230	-107	1.486	2.432

- Algemene uitkering op basis van de mei-circulaire.
  - Hierover heeft het college voor de behandeling van de kadernota een brief gestuurd. Na de behandeling van de kadernota is gebleken dat de berekeningen in de mei-circulaire niet juist waren. De bedragen in de begroting wijken hierdoor af van deze brief.
- Ontwikkeling rentekosten
  - Als gevolg van stijging van het investeringsvolume. Naar aanleiding van deze stijging is kritisch gekeken naar de investeringsplanning, waardoor de stijging van de rentekosten in de eerste twee jaren nog beperkt is.
- Hogere personeelslasten
  - Zie voor dit onderdeel de toelichting hierboven.

- Lasten onderwijshuisvesting
  - € 105.000 hogere lasten IKC's als laatste stap van 25% om toe te groeien naar de vanaf 2027 uit de realisatie van het strategisch plan huisvesting onderwijs voortvloeiende afschrijvingen, conform het raadsbesluit 2020-094 van 12 november 2020.
- Lagere kapitaallasten laptops
  - De aanschaf van nieuwe laptop schrijven wij af in vier jaar. Idealiter leidt dit door jaarlijks gelijkblijvende afschrijvingslasten. Door een eenmalige verschuiving van de aanschaf van laptops ontstaat in 2027 een voordeel van € 100.000.

Zoals bij de kadernota al aangekondigd sluit de begroting meerjarig met een aanzienlijk tekort. Als reactie op deze ontwikkeling heeft het college bij het aanbieden van de kadernota ook voorgesteld om een bestuurlijk/ambtelijke werkgroep in te stellen om te komen tot een duurzaam evenwichtige begroting. In aanvulling daarop heeft de raad een motie aangenomen waarin gevraagd wordt om een ontwikkeltraject met onder meer als doel de raad beter in staat te stellen een beleidsmatige en financiële afweging te maken. Op korte termijn zal met de auditcommissie afgestemd worden hoe dit ingevuld kan worden.

Meerjarenperspectief

	2024	2025	2026	2027
Begrotingssaldo	-230	-107	1.486	2.432
Begrotingssaldo incidenteel	2.260	2.196	-182	-208
Begrotingssaldo structureel	-2.490	-2.303	1.668	2.640

2 Programma's

2.1 Ruimtelijke ontwikkeling

Vanuit de ambities in de Omgevingsvisie werken wij aan een sterk en vitaal Nieuwkoop. Voor ons betekent dit een gemeente met voldoende woningen, een groene en klimaat adaptieve omgeving die uitnodigt tot bewegen, een gezonde lokale economie, een actief verenigingsleven en een goed voorzieningenniveau.

Dat de druk op de woningmarkt hoog is, merken we ook in gemeente Nieuwkoop. We vinden het belangrijk dat juist onze eigen inwoners in 'hun' dorp kunnen blijven in de buurt van familie en vrienden. Om dit te bereiken werken wij aan de realisatie van 1.900 nieuwe woningen in 2030.

Woningbouw gaat hand in hand met (extra) mobiliteit. Met de nieuwe woningen reizen meer inwoners op en neer naar werk of school, winkels en verenigingen. Daar moet ons wegennet verkeersveilig op ingericht zijn. Naast een goede en veilige ontsluiting van woonwijken is de bereikbaarheid van en tussen onze dorpen met het openbaar vervoer een speerpunt. Om te zorgen dat onze dorpen bereikbaar blijven, is het belangrijk dat de bestaande lijnen in stand blijven en de frequentie, waar mogelijk, wordt verhoogd.

In ons toekomstbeeld voor Nieuwkoop zien wij sterke dorpen die bruisen van de activiteit. We zorgen met onze creatieve ondernemers voor aantrekkelijke centra met een eigen identiteit, waar onze inwoners en toeristen graag samenkomen. Onze mooie gemeente nodigt uit tot actief buiten bewegen, zoals fietsen, wandelen en varen. De aantrekkelijke dorpscentra nodigen uit voor een pauze in een van de horecagelegenheden, een boodschap of een culturele activiteit.

Wij dragen in verschillende opzichten bij aan een duurzamere wereld. Als gemeente informeren en inspireren we, jagen aan, stellen regels op en geven het goede voorbeeld. De gemeente (en omgeving) verduurzamen kunnen wij niet alleen. Deze maatschappelijke opgave kunnen we alleen samen met de inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties realiseren.

2.1.1 Beleidsstukken

Ruimtelijk beleid

Nota ruimtelijk beleid 2019
Strategische visie Rijnstreek 'De Groene Poort naar de Randstad' 2020
Regionale Strategie Mobiliteit 2021
Regionale Omgevingsagenda Holland Rijnland 2021
Besluit regels parkeernormen 2021
Omgevingsvisie Nieuwkoop 2021

Duurzaamheid

Beleidskader duurzaamheid 2020
Regionale Energiestrategie Holland Rijnland 2021
Duurzaamheidsprogramma 2021
Subsidieregeling Duurzaamheid 2021
Transitievisie warmte 2021
Subsidieregeling Groene Daken 2022
Projectplan Energiearmoede Nieuwkoop 2022

Monumenten en Erfgoed

Erfgoedverordening gemeente Nieuwkoop 2018
Verordening op de Erfgoedcommissie 2018
Kerkenvisie 2019
Subsidieregeling Monumentenzorg gemeente Nieuwkoop 2020
Nota Erfgoed 2020

Economie, Recreatie en Toerisme

Beleidsvisie Detailhandel 2020
Nota Recreatie en Toerisme gemeente Nieuwkoop 2020
Handelingskader Recreatie en Toerisme 2021
Ruimtelijke Visie en Centrumplan "De huiskamer van Nieuwkoop" 2021
Standplaatsenbeleid gemeente Nieuwkoop 2022
Marktverordening Nieuwkoop 2023
Masterplan Dorpshart Ter Aar 2023

Woonbeleid

Woonvisie Nieuwkoop 2016-2025
Verordening starterslening Nieuwkoop 2020
Integraal Woningbouwprogramma Nieuwkoop 2020
Beleidsregel Nieuwkoop anti-speculatiebeding en zelfbewoningsplicht 2021
Verordening Woonfonds Nieuwkoop 2022
Verordening doelgroepen woningbouw Nieuwkoop 2022
Regionale Woonagenda Holland Rijnland 2023
Regionale Huisvestingsverordening Holland Rijnland 2023
Regionale Realisatieagenda Wonen Holland Rijnland 2023

Grondbedrijf en Vastgoed

Vastgoednota gemeente Nieuwkoop 2020
Nota Grondbeleid 2021

2.1.2 Specifieke ontwikkelingen

Verduurzaming gemeentelijk vastgoed

Wat willen wij bereiken (bestuurlijk doel)?

Duurzaam en toekomstbestendig gemeentelijk vastgoed door het planmatig verduurzamen van ons gemeentelijk vastgoed via logische stappen.

Wat gaan wij er voor doen?

We investeren in de verduurzaming van vastgoed dat technisch en functioneel toekomstbestendig is en nemen op termijn afscheid van panden waarvoor dit niet geldt. Hierbij kijken wij naar koppelkansen in de omgeving van ons vastgoed, subsidiemogelijkheden en samenwerking met anderen. Op basis van een verduurzamingsonderzoek en -plan leggen wij verduurzamingsvoorstellen aan de gemeenteraad voor waarna we overgaan tot uitvoering.

Wat mag het kosten?

Vanaf 2025 bedragen de kapitaallasten € 50.000 tot € 150.000 structureel in 2027. Dit staat (afhankelijk van het type investering en de afschrijvingstermijn) gelijk aan een investeringsbudget van jaarlijks zo'n € 750.000, over de periode 2024-2026.

Wat levert het op?

Duurzaam en toekomstbestendig gemeentelijk vastgoed dat voldoet aan steeds stringenter wettelijke eisen voor energiebesparing, een lager energieverbruik en lagere energielasten en meer comfort voor gebruikers.

2.1.3 Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren:

Naam indicator	Eenheid	Nieuwkoop B2023	Nieuwkoop B2024	Gemeenten 25.000 - 50.000 inwoners	Bron
Funcziemenging	%	49,2 (2021)	49,4 (2022)	50,2 (2022)	CBS BAG / LISA
Vestiging(en) van bedrijven	Per 10.000 inwoners 15-65 jaar	173,3 (2021)	184,9 (2022)	167,6 (2022)	LISA
Aantal banen	Per 1.000 inwoners 15-74 jaar	609,5 (2021)	621,3 (2022)	603,9 (2022)	CBS / LISA
Gemiddelde WOZ waarde alle woningen	€ 1.000	345 (2021)	378 (2022)	313 (2022)	CBS
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	7,8 (2021)	6,0 (2022)	8,2 (2022)	BAG/ABF
Demografische druk	%	74,0 (2023)	74,4%	79,1 (2023)	CBS
Gemeentelijke woonlasten Eenpersoonshuishouden	In Euro's	854 (2021)	971 (2023)	867 (2023)	COELO
Gemeentelijke woonlasten Meerpersoonshuishouden	In Euro's	966 (2021)	1.086 (2023)	949 (2023)	COELO

Cijfers op basis van "Waar staat je Gemeente" per 1-09-2023

Dashboards:

Niet van toepassing.

2.1.5 Verbonden partijen

Wij werken samen met andere overheden in een aantal gemeenschappelijke regelingen:

- Gemeenschappelijke regeling Holland Rijnland
- Hecht
- Regiotaxi Holland Rijnland

Voor een toelichting, zie 3.6 Paragraaf verbonden partijen

2.1.6 Financieel overzicht

Thema	Rekening	Begroting		Raming		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten						
<i>Ruimtelijk beleid</i>	2.111	2.880	2.458	2.303	2.244	2.311
<i>Grondzaken en vastgoed</i>	12.951	14.906	21.444	9.516	5.257	1.232
<i>Economie, toerisme, natuur</i>	1.633	2.903	3.460	3.267	3.254	3.259
Totaal Lasten	16.695	20.689	27.362	15.086	10.755	6.802
Baten						
<i>Ruimtelijk beleid</i>	-1.436	-1.254	-1.313	-1.032	-979	-979
<i>Grondzaken en vastgoed</i>	-14.243	-15.253	-21.250	-9.329	-5.070	-953
<i>Economie, toerisme, natuur</i>	-481	-1.039	-584	-589	-589	-589
Totaal Baten	-16.160	-17.546	-23.147	-10.950	-6.638	-2.521
Totaal saldo van lasten en baten	535	3.144	4.215	4.136	4.116	4.280
Toevoeging Res	4.054	9.746	1.209	75	75	75
Onttrekking Res	-3.699	-4.085	-757	-577	-568	-439
Saldo mutaties Res	355	5.661	451	-502	-493	-364
Geraamd resultaat	890	8.805	4.666	3.634	3.623	3.915

2.1.7 Financiële toelichting

Thema Ruimtelijk beleid

€ 422.000 lagere lasten

- In 2023 is een hoger budget (€ 128.000) opgenomen voor de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024.
- In 2023 heeft de raad een incidenteel voorbereidingsbudget beschikbaar gesteld van € 141.000 voor het uitvoeren van het proces waarbij locaties voor flexwoningen geselecteerd worden. Daarnaast is via de kadernota incidenteel € 80.000 beschikbaar gesteld voor het project flexwoningen.
- In 2023 is incidenteel aanvullende budget (€ 96.000) beschikbaar gesteld voor adviezen ODWH.

€ 59.000 hogere baten

- De begrote opbrengsten voor vergunningverlening zijn op basis van de verwachte vergunningverleningen in 2024 € 59.000 hoger dan in 2023.

Thema Grondzaken en Vastgoed

€ 6.538.000 hogere lasten

- De lasten en baten voor het thema Grondzaken en Vastgoed wisselen erg door de jaren heen. Dit komt vooral door de administratieve verwerking van de lasten en baten van het grondbedrijf. Dit hangt nauw samen met de fase waarin de verschillende projecten zich bevinden, wanneer nieuwe projecten worden opgestart en oude projecten afgesloten. Hierdoor is geen goede vergelijking te maken over de jaren. Door middel van het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG) wordt jaarlijks verantwoording afgelegd over de grondexploitaties. De cijfers uit het MPG 2023 zijn verwerkt in de Meerjarenbegroting 2024-2027.

€ 5.997.000 hogere baten

- Zie de toelichting onder lasten voor dit programma.

Thema Economie, toerisme en natuur

€ 557.000 hogere lasten

- Warmtenet Schoterhoek II (lagere lasten € 52.000). In 2024 zullen minder aansluitingen op het warmtenet worden gemaakt dan in 2023, waardoor de kosten hiervoor ook lager zijn. Hetzelfde verschil komt voor aan de batenkant.
- In de tweede helft van 2023 wordt het Ondernemersfonds geëvalueerd. In december zal de raad een voorstel worden voorgelegd over het al dan niet verlengen van het fonds en eventuele bijstellingen van de werking. Omdat nog geen raadsbesluit is genomen over de verlenging, zijn de lasten (uitbetaling aan het ondernemersfonds) en baten (hogere inkomsten OZB niet-woningen) nog niet in de begroting opgenomen (€ 288.000 lagere lasten).
- In 2023 is via de kadernota een incidenteel budget van € 30.000 beschikbaar gesteld voor onderzoek naar het centrum van Langeraar.
- Voor de marketing van de Hollandse plassen is via de Decemberwijziging 2022 een incidenteel budget van € 21.000 overgeheveld naar 2023 waardoor de lasten in 2024 lager zijn.
- Via de Decemberwijziging 2022 is een incidenteel budget (€ 25.000) overgeheveld naar 2023 voor de aanleg van laadinfrastructuur voor waterrecreatie waardoor de lasten in 2024 lager zijn.
- In 2023 is er een incidenteel budget beschikbaar van € 50.000 voor de subsidieregeling groene daken. Dit budget is via de Decemberwijziging 2022 overgeheveld van 2022 naar

2023 omdat de regeling pas in de raadsvergadering van december is vastgesteld. Dit budget komt niet terug in de begroting 2024.

- Voor de aanpak van energiearmoede is in 2023 een specifieke uitkering ontvangen van € 411.000. Eventuele niet bestede middelen kunnen in 2024 besteed worden.
- € 1.426.000 hogere lasten als gevolg van een hogere doorbelasting vanuit de kostenplaatsen. Dit wordt ten eerste (€ 141.000) veroorzaakt doordat de doorbelasting dit jaar op taakveldniveau plaatsvindt in tegenstelling tot voorgaande jaren toen de doorbelasting op productniveau plaatsvond. Dit leidt op vele plaatsen tot een verschuiving van de kosten. Dit als gevolg van de gemaakte afspraken over de vereenvoudiging van de P&C-cyclus. Per saldo leidt dit niet tot een veel grotere mutatie dan die van de wijziging in de geraamde salariskosten. Deze lichten wij toe bij het overzicht overhead. Een tweede verklaring van het verschil is dat de doorbelasting van de uren openbaar groen (€ 1.285.000) per abuis aan programma 1 zijn doorbelast in plaats van aan programma 2.

€ 455.000 lagere baten

- Voor de aanpak van energiearmoede is in 2023 een Specifieke uitkering ontvangen van € 411.000.
- Warmtenet Schoterhoek II (lagere baten € 52.000). In 2024 zullen minder aansluitingen op het warmtenet worden gemaakt dan in 2023, waardoor naast de kosten ook de opbrengsten (doorbelasting van de kosten aan de kaveleigenaren) hiervoor lager zijn. Hetzelfde verschil komt voor aan de lastenkant.

Mutatie reserves

€ 8.540.000 lagere toevoeging

Ten opzichte van 2023 is in 2024 voor € 8.540.000 minder aan reserves toegevoegd. De belangrijkste verschillen zijn: stortingen in 2023 voor € 7.051.000 i.v.m. activiteiten collegeprogramma (€ 5.000.000 in de reserve ontsluiting woonwijken, € 1.000.000 in de reserve creatieve woonvormen en € 1.051.000 in de reserve woningbouw), storting in 2023 van € 1.000.000 in de reserve duurzaamheid voor het energiefonds, storting in 2023 van € 503.000 in de reserve onvoorzien grondexploitaties vanwege de opening van de grondexploitatie Vrouwenakker-West.

€ 3.328.000 lagere onttrekking

Ten opzichte van 2023 is in 2024 voor € 3.328.000 minder aan reserves onttrokken. De belangrijkste verschillen zijn een onttrekking in 2023 aan de algemene reserve van € 1.458.000 voor de tijdelijke huisvesting de Poel, een onttrekking aan de algemene reserve van € 1.000.000 voor het energiefonds, onttrekkingen aan de reserves in 2023 van € 691.000 (algemene reserve € 503.000 en reserve woningbouw € 188.000) i.v.m. de opening van de grondexploitatie Vrouwenakker-West, een onttrekking aan de reserve implementatie omgevingswet van € 100.000 en een onttrekking aan de reserve flexibele woonvormen voor flexwoningen van € 106.000.

2.1 Ruimtelijk beheer

Onze inwoners mogen rekenen op een kwalitatief goede en veilige woonomgeving. De kwaliteit van de woon- en leefomgeving draagt in belangrijke mate bij aan het woonplezier en het welzijn van onze inwoners. Een fijne woonomgeving verbindt onze inwoners en draagt bij aan de cohesie in de wijk. Door de inwoners te betrekken bij de inrichting en het beheer van hun woonomgeving willen wij bereiken dat zij zich verbonden en verantwoordelijk voelen voor hun woonomgeving.

Op dit moment spelen er diverse actuele thema's die van invloed zijn op de openbare ruimte, zoals klimaatadaptatie, de energietransitie, aanleg glasvezelnetwerken, duurzaamheid en biodiversiteit en bodemdaling. Een goede integrale borging van die thema's in de beheerplannen en projecten dragen bij aan een hogere kwaliteit van de woon- en leefomgeving van onze inwoners.

2.2.1 Beleidsstukken

Beheer- en beleidsplan Recreatieve Voorzieningen en vaarwegbeheer 2022-2026

Beheer- en beleidsplan Openbare Verlichting 2020-2024

Beheer- en beleidsplan Waterpartijen 2020-2024

Beheer- en beleidsplan Wegen 2021-2025

Beheer- en beleidsplan Civiele Kunstwerken 2021-2025

Beheer- en beleidsplan Openbaar Groen 2021-2025

Beheer- en beleidsplan Spelen 2021-2025

Beheer- en beleidsplan Begraafplaatsen 2021-2025

Uitvoeringsregels recreatieve en maatschappelijk objectbewegwijzering

Interne regels voor objecten 2017

Algemene Verordening Kabels en Leidingen 2020

Basis Rioleringsplan (BRP) 2020

Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2021-2025

Afvalbeleidsplan 2019-2022

Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan 2020 - 2030

Beleidsplan Veiligheid en handhaving 2023-2026

2.2.2 Specifieke ontwikkelingen

Realiseren permanente zoutopslag

Wat willen wij bereiken (bestuurlijk doel)?

Om de veiligheid en bereikbaarheid van onze inwoners te borgen op de openbare wegen voeren wij gladheidsbestrijding uit.

Wat gaan wij er voor doen?

In 2024 realiseren we de opslag van strooizout met silo's op de gemeentewerf. Hierdoor kunnen we de belading van de strooivoertuigen efficiënter uitvoeren.

Wat mag het kosten?

Uit een gemaakte calculatie blijkt dat het aankopen en plaatsen van een silo € 200.000 euro kost.

Wat levert het op?

Het levert een duurzamere en efficiëntere wijze van opslag van strooizout op die voldoet aan de milieueisen. Verticale opslag i.p.v. horizontale opslag levert een forse reductie op van het benodigde te bouwen oppervlak en het benodigde grondbeslag op het terrein. Het is mogelijk het voertuig snel te beladen met strooizout (12 seconden). Dit levert een besparing op in manuren tijdens het laden, wat weer leidt tot een snellere inzet en minder inzet per strooironde (urenbesparing).

Nieuw contract inkoop brandstoffen

Wat willen wij bereiken (bestuurlijk doel)?

Om bij te dragen aan het reduceren van broeikasgassen en stikstof gaan we gebruik maken van milieuvriendelijke brandstof: HVO 100.

Wat gaan wij er voor doen?

We gaan met leveranciers van HVO 100 in gesprek om te komen tot een meerjarencontract waarbij op de gemeentewerf een brandstoftank komt te staan. Dit heeft als bijkomend voordeel dat het tanken van voertuigen geen extra (reis)tijd kost.

Wat mag het kosten?

De kosten voor het plaatsen van een tanksysteem op de gemeentewerf zijn geraamd op € 40.000 (exclusief brandstof kosten).

Wat levert het op?

Door gebruik te maken van HVO 100 brandstof behalen we een reductie van CO2 uitstoot van bijna 90% ten opzichte van diesel. Door het plaatsen van een tank op de gemeentewerf behalen we eveneens een besparing van reistijd.

Vervangen lichtmasten voor ledlampen in de gemeente

Wat willen wij bereiken (bestuurlijk doel)?

Door het gehele areaal openbare verlichting in LED om te zetten besparen we twee derde van de energiekosten en dragen we bij aan de klimaatdoelen.

Wat gaan wij er voor doen?

In 2024 maken we een programma van eisen en besteden deze aan. Waarna de uitvoering kan starten in 2025 en deze loopt door in 2026.

Wat mag het kosten?

Voor het realiseren van de openbare verlichting in LED is investering nodig van circa 6 miljoen. Deze investering wordt jaarlijks, volgens de financiële regels, afgeschreven (kapitaallasten). Door het areaal om te zetten naar LED besparen we jaarlijks € 210.000 op energie (bij de huidige energieprijzen). Hier gaan de kapitaallasten dan nog vanaf. Totaal besparen we dan circa € 120.000 per jaar. Uiteindelijk ontstaat er na ongeveer 11 jaar een 'break-even' op de investering versus de besparing. Een bijkomend voordeel is dat het areaal perfect op orde is waardoor de storingen afnemen. Het areaal sluiten we aan op telemetrie. Dit heeft meerdere voordelen: We krijgen storingen direct in beeld, kunnen de verlichting slim beheren door bijvoorbeeld extra te dimmen en het onderhoudsproces te automatiseren.

Wat levert het op?

Het areaal lichtmasten is volledig vernieuwd en is energiezuinig. Het areaal draagt bij aan de klimaatdoelstellingen en voldoet aan de meest recente veiligheid en kwaliteitsdoelstellingen.

2.2.3 Collegeprogramma voor 2024

Uitvoeren verkeersstudie rondweg Ter Aar

Wat willen wij bereiken (bestuurlijk doel)?

De verkeersveiligheid en leefbaarheid van de Kerkweg en het gedeelte Oostkanaalweg verbeteren.

Wat gaan wij er voor doen?

In juni 2023 heeft de gemeenteraad ingestemd met het principe tracé voor de rondweg om de Kerkweg en de rotonde Pieter de Vogel (Oostkanaalweg) in Ter Aar te ontlasten.

In 2024 gaan we in gesprek met de stakeholders, zoals bewoners, ondernemers en de klankbordgroepen om te komen tot een locatie en ontwerp van de rondweg.

Wat mag het kosten?

De kosten voor de aanleg van de rondweg Ter Aar zijn afhankelijk van de gekozen tracés en grondprijzen. Daarnaast gaan we inzetten op cofinanciering van onder andere ondernemers, provincie, subsidies en grondeigenaren. Hierover vragen we de gemeenteraad in het derde kwartaal van 2024 te besluiten.

Wat levert het op?

Door het realiseren van een rondweg verbetert de verkeersveiligheid op en rond de Kerkweg. Ook de leefbaarheid zal toenemen. We streven ernaar om eind 2024 een principe tracé te kunnen vaststellen.

Uitvoeren verkeersstudie rondweg Langeraar

Wat willen wij bereiken (bestuurlijk doel)?

De verkeersveiligheid en leefbaarheid van de kern Langeraar is ook na de woningbouwontwikkelingen toekomstbestendig.

Wat gaan wij er voor doen?

In de kern Langeraar gaan we een verkeersstudie uitvoeren om de bereikbaarheid, na de woningbouwontwikkelingen, te waarborgen. Hiervoor gaan we verkeersstudie uitvoeren om de verschillende varianten in beeld te krijgen.

Wat mag het kosten?

De kosten voor de verkeersstudie Langeraar is geraamd op 40.000 euro. De aanleg van een ontsluitingsweg is afhankelijk van het gekozen tracé.

Wat levert het op?

Door het realiseren van de rondweg verbetert de verkeersveiligheid en bereikbaarheid van de kern Langeraar en de woningbouwprojecten. Ook de leefbaarheid zal toenemen. Eind 2024 ligt een verkeersstudie klaar op basis waarvan de gemeenteraad vervolg keuzes kan nemen.

Groene dorpscentra

Wat willen wij bereiken (bestuurlijk doel)?

In de kernen Langeraar en Nieuwveen vernieuwen/verbeteren we het dorpscentrum. Bij de inrichting houden we rekening met een openbare ruimte op kwaliteitsniveau A van het CROW. Dit betekent dat de gebieden aantrekkelijk en hoogwaardig worden ingericht.

Wat willen wij bereiken (bestuurlijk doel)?

In de nieuwe dorpscentra creëren we een winkelgebied waar bezoekers graag verblijven. Een aantrekkelijke groene omgeving draagt hieraan bij.

Wat gaan wij er voor doen?

Bij het ontwerpen van de openbare ruimte van de dorpscentra sluiten we aan met een groenontwerp.

Wat mag het kosten?

Bij de gebiedsinrichting nemen we het groen in de projectkosten mee.

Wat levert het op?

Kwalitatief groen voegen we toe in het ontwerp van de dorpscentra Langeraar en Nieuwveen. Dit draagt bij aan het verminderen van hittestress en is klimaatadaptatief. Zo ontstaan hoogwaardige centra, die klimaatrobuust zijn en waar bezoekers graag verblijven.

Zwemlocatie Noorden**Wat willen wij bereiken (bestuurlijk doel)?**

Recreatie is een belangrijk speerpunt in de kernen van de gemeente. Rond het dorpsplein in Noorden willen we dit versterken door het creëren van een zwemlocatie waardoor de mogelijkheden voor waterrecreatie toeneemt.

Wat gaan wij er voor doen?

In 2024 gaan we in overleg met de provincie en stakeholders in Noorden de haalbaarheid onderzoeken. Een door de provincie erkende zwemlocatie dient te voldoen aan een goede waterkwaliteit en de aanwezige voorzieningen dienen aan strenge eisen te voldoen.

Wat mag het kosten?

Om te komen tot een ontwerp hebben we in de begroting rekening gehouden met € 20.000 onderzoekskosten.

Wat levert het op?

Door het creëren van een aantrekkelijk en een door de provincie erkende zwemlocatie versterken we de recreatieve voorzieningen in en rondom Noorden.

Herziening van het bomenbeleid**Wat willen wij bereiken (bestuurlijk doel)?**

Door de klimaatverandering zien we een toename in temperaturen en extremere neerslag. Bomen hebben een belangrijke rol in het beperken van 'hittestress' en opname van regenwater. Door de opgave om energieneutraal te worden doen inwoners meer verzoeken om bomen te kappen/snoeien voor zonnepanelen. Dit maakt dat we het bomenbeleid toekomstbestendig moeten maken om enerzijds een oplossing te bieden op voorgenoemde onderwerpen, maar daarnaast gaan we erop toe zien dat het bomenareaal toeneemt.

Wat gaan wij er voor doen?

We stellen een nieuw bomenbeleid op die rekening houdt met thema's zoals biodiversiteit en klimaatadaptatie.

Wat mag het kosten?

Afhankelijke van de keuzes die in het beleid worden genomen is mogelijk een toekomstige investering nodig om de doelstellingen vanuit het beleid te realiseren. Hier dienen we in 2024 een raadsvoorstel voor in.

Wat levert het op?

Een toekomstbestendig bomenbeleidsplan waarin thema's zoals vergroening, hittestress en klimaatadaptatie geborgd zijn.

Herziening parkeerbeleid en beleid elektrisch rijden

Wat willen wij bereiken (bestuurlijk doel)?

Het parkeerbeleid en het beleid elektrisch rijden gaan we updaten naar de huidige ontwikkelingen van autobezit en het type voertuigen. Door thema's zoals elektrisch rijden en deelauto's op te nemen is het beleid meer toekomstbestendig.

Wat gaan wij er voor doen?

We gaan het parkeerbeleid en beleid elektrisch rijden herzien.

Wat mag het kosten?

Het beleid wordt door de eigen organisatie herzien en kost dus niets extra.

Wat levert het op?

Een toekomstbestendige manier van het realiseren van parkeerplaatsen en aanleggen van laadinfrastructuur.

Uitvoeren onderzoek flora-en fauna

Wat willen wij bereiken (bestuurlijk doel)?

Het flora- en faunaonderzoek dat in 2024 wordt uitgevoerd moet inzicht geven en aantonen wat de natuurontwikkelingen in onze gemeente zijn. Dit ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Op deze manier krijgen we een beeld van de effectiviteit in het natuurvriendelijk beheren van onze openbare ruimte.

Wat gaan wij er voor doen?

In 2024 laten we een onderzoek uitvoeren door een onafhankelijke organisatie.

Wat mag het kosten?

De kosten van het onderzoek zijn opgenomen in de huidige budgetten.

Wat levert het op?

Een actueel beeld van de toestand van de flora en fauna binnen de gemeente.

Herziening afvalbeleid

Wat willen wij bereiken (bestuurlijk doel)?

In 2019 is het diftar model in onze gemeente ingevoerd. Het doel van het systeem is te voldoen aan de landelijke Van Afval Naar Grondstof (VANG) doelstellingen. In 2024 willen we het huidige afvalbeleid evalueren en, indien mogelijk, nieuwe keuzes maken om te voldoen aan de VANG doelstellingen.

Wat gaan wij er voor doen?

Op basis van de inzamelcijfers presenteren we verbeteringen aan de gemeenteraad en inwoners om de afvalinzameling verder te brengen en te voldoen aan de VANG doelstellingen.

Wat mag het kosten?

Afhankelijke van de keuzes voor alternatieven is te berekenen wat de kosten zijn. Dit verrekenen in de afvalstoffenheffing (100% kostendekkendheid).

Wat levert het op?

Een adequaat afvalbeleid waarin de VANG doelstellingen zijn geborgd.

2.2.4 Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren

Taakveld 7. Volksgezondheid en milieu

Naam indicator	Eenheid	Nieuwkoop B2023	Nieuwkoop B2024	Zuid-Holland	Bron
Hernieuwbare elektriciteit	%	11,6% (2020)	15,2% (2021)	13,3 % (2021)	Waar staat je gemeente
Huishoudelijk restafval	kg/inw	98 (2020)	100 (2021)	234 (2021)	Waar staat je gemeente

Dashboards

Niet van toepassing.

2.2.5 Verbonden partijen

Wij werken samen met andere overheden in een aantal gemeenschappelijke regelingen:

- Gemeenschappelijke regeling Holland Rijnland
- Hecht
- Regiotaxi Holland Rijnland

Voor een toelichting, zie 3.6 Paragraaf verbonden partijen

2.2.6 Financieel overzicht

Thema	Rekening	Begroting		Raming		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten						
<i>Milieu</i>	5.978	6.387	6.675	6.705	6.789	6.789
<i>Beheer Openbare Ruimte</i>	8.439	9.584	7.323	7.440	7.328	7.487
Totaal Lasten	14.417	15.971	13.998	14.145	14.117	14.276
Baten						
<i>Milieu</i>	-6.811	-7.349	-7.534	-7.534	-7.534	-7.534
<i>Beheer Openbare Ruimte</i>	-1.171	-1.037	-1.337	-1.337	-1.337	-1.337
Totaal Baten	-7.982	-8.386	-8.871	-8.871	-8.871	-8.871
Totaal saldo van lasten en baten	6.435	7.585	5.126	5.273	5.245	5.404
Toevoeging reserve	1.722	353	417	349	219	196
Onttrekking reserve	-2.435	-882	-134	-148	-148	-123
Saldo mutaties reserve	-713	-530	283	201	71	73
Geraamd resultaat	5.723	7.055	5.409	5.474	5.317	5.478

2.2.7 Financiële toelichting

Thema milieu

€ 288.000 hogere lasten

- € 83.000 hogere lasten Omgevingsdienst West-Holland als gevolg van de overdracht van bodemtaken van de provincies aan gemeenten.
- € 50.000 lagere lasten als gevolg van het vervallen van de stelpost formatie-uitbreiding Schiphol.
- € 155.000 hogere kapitaallasten riolering.

€ 185.000 hogere baten

- € 251.000 hogere onttrekking aan de voorziening Riolering.
- € 64.000 lagere opbrengsten overige afvalstoffen.

Thema Beheer openbare ruimte

€ 2.261.000 lagere lasten

- € 1.087.000 lagere lasten als gevolg van een lagere doorbelasting vanuit de kostenplaatsen. Dit wordt veroorzaakt doordat de doorbelasting dit jaar op taakveldniveau plaatsvindt in tegenstelling tot voorgaande jaren toen de doorbelasting op productniveau plaatsvond. Dit leidt op vele plaatsen tot een verschuiving van de kosten. Dit als gevolg van de gemaakte afspraken over de vereenvoudiging van de p&c-cyclus. Per saldo leidt dit niet tot een grotere mutatie dan die van de wijziging in de geraamde salariskosten. Deze lichten wij tot bij het overzicht overhead. Opgemerkt moet worden dat de doorbelasting van de uren openbaar groen (€ 1.285.000) per abuis aan programma 1 zijn doorbelast in plaats van aan programma 2. Dus feitelijk is er sprake van € 198.000 hogere doorbelasting kostenplaatsen.
- € 660.000 lagere lasten GVVP. In 2023 is budget beschikbaar gesteld voor de herinrichting van de Nieuwveenseweg-Noordenseweg (€ 460.000), Geerweg (113.000) en overige reconstructies (€ 87.000).
- € 150.000 lagere energielasten. De energiemarkt is zeer volatiel. Bij de Kadernota 2024 hebben we de energielasten voor 2023 sterker verhoogd dan voor 2024 en verder. De ontwikkeling van de energietarieven is in hoge mate onzeker.
- € 170.000 lagere lasten voor Recreatieve voorzieningen. In 2023 is voor het nieuwe beheerplan een extra impuls van € 100.000 beschikbaar gesteld. Daarnaast is eenmalig budget beschikbaar gesteld voor Wandelpaden en beweegplekken (€ 50.000) en zwemlocaties (€ 20.000).
- € 155.000 lagere lasten als gevolg van het in 2023 afwikkelen van het project Achttienkavels.
- € 121.000 lagere lasten voor begraafplaatsen als gevolg van een extra impuls voor het onderhoud van begraafplaatsen in 2023.
- € 96.000 lagere lasten onderhoud speelvoorzieningen.
- € 198.000 hogere kapitaallasten als gevolg van investeringen op basis van de diverse beleid- en beheerplannen.

€ 300.000 hogere baten

- € 300.000 hogere opbrengsten kabels en leidingen.

Mutatie reserves

€ 64.000 meer toevoeging

- € 155.000 toevoeging in 2023 voor Achttienkavels.
- € 46.000 toevoeging in verband met budgetoverheveling 2023 speelvoorzieningen.
- € 137.000 lagere toevoeging aan de reserve investeringen met een maatschappelijk nut.

€ 748.000 minder onttrekking

- € 660.000 lagere onttrekking reserve GVVP in verband met investeringen in 2023.
- € 121.000 lagere onttrekking in verband met extra impuls onderhoud begraafplaatsen in 2023.
- € 34.000 dit betreft een mutatie in de egalisatiereserve afval

2.3 Sociaal domein

Binnen het sociaal domein voeren we als gemeente opdrachten uit vanuit meerdere wetten: de Jeugdwet, de Participatiewet, de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening, de nieuwe Wet inburgering, de Wet maatschappelijke ondersteuning en de Wet publieke gezondheid. Iedere inwoner van Nieuwkoop kan op een goede manier zo zelfstandig mogelijk wonen en leven. Voor alle inwoners is een passend aanbod van activiteiten, ondersteuning en zorg beschikbaar. Nieuwkoopse jeugdigen groeien gezond en veilig op. Ze ontwikkelen hun talenten en kunnen zo, nu en later, naar vermogen deelnemen en bijdragen aan de maatschappij.

Daarnaast werken we aan preventie, waarmee we problematiek als eenzaamheid, schulden en achterstanden waar mogelijk terugdringen en voorkomen. We investeren daarom in de samenleving als geheel: in sport, bewegen, gezondheid, onderwijs, cultuur, veiligheid, vrijwilligers en mantelzorgers. We faciliteren activiteiten die gezondheid, vitaliteit en welzijn verhogen en die bijdragen aan zingeving, de mogelijkheid bieden vaardigheden te ontwikkelen en die leiden tot contact met dorpsgenoten. Zo werken we aan een krachtige samenleving. Dat doen we niet alleen. Voor de maatschappelijke opgaven van nu en van de toekomst werken we samen met maatschappelijke partners zoals het onderwijs, sportverenigingen, instellingen op het gebied van welzijn, wonen en zorg, culturele organisaties en het bedrijfsleven.

Meedoen is daarbij steeds het uitgangspunt. Meedoen versterkt de veerkracht en zelfregie van inwoners en daarmee de zelfredzaamheid. Of het nu gaat om werk en inkomen, sociale participatie of andere onderdelen van het sociaal domein. Om dit te bereiken is ook verbinding met andere beleidsterreinen, zoals wonen en het ontwikkelen van de omgevingsvisie van belang.

2.3.1 Beleidsstukken

Algemene Subsidieverordening gemeente Nieuwkoop 2017

Koersdocument Zorglandschap Nieuwkoop 2019

Verordening Sociaal domein Nieuwkoop 2019

VVE beleid 2020

Strategisch plan Onderwijs en -Huisvesting 2020

Gezondheidsbeleid - Een Goed Leven in Nieuwkoop 2021

Sportvisie 2021

Rijnstreeks Model 2022

2.3.2 Specifieke ontwikkelingen

Duurzame opvang vluchtelingen

Wat willen wij bereiken (bestuurlijk doel)?

Het regionaal aangenomen raadsvoorstel Duurzame opvang vluchtelingen (loopt vooruit op de spreidingswet) zorgt ervoor dat we met de gemeenten in Holland Rijnland en Midden Holland een gezamenlijk antwoord geven op de vraag naar opvang van COA- vluchtelingen. Ook maakt het raadsvoorstel mogelijk om de verschillende opgaven (statushouders, ontheemden Oekraïne en vluchtelingen) intergemeentelijk uit te wisselen. In 2024 wordt duidelijk welke gemeenten voor welke doelgroep in welke mate haar verantwoordelijkheid neemt.

Wat gaan wij er voor doen?

In regionaal verband is een projectleider aangesteld die, in overleg met de gemeenten, de totale opgave van Holland Rijnland tracht te realiseren en de regio helpt om tot een juiste verdeling te komen. In Nieuwkoop oriënteren wij ons in eerste instantie met de Rijnstreek gemeenten. In beginsel staat elke gemeente voor haar eigen opgave. Nieuwkoop neemt haar verantwoordelijkheid en onderzoekt in 2024 op welke manier we -als onderdeel van de regionale puzzel- ons steentje kunnen bijdragen. De gemeenteraad blijft actief betrokken bij de stappen die gezet worden.

Wat mag het kosten?

In de voorliggende wetteksten dekken we de kosten voor de duurzame opvang van vluchtelingen via het COA.

Wat levert het op?

Nieuwkoop voldoet aan haar taakstelling en draagt haar steentje bij aan de gevolgen van de onrustige situatie in de wereld.

Onderzoek alternatieve beheervormen (en koppelkansen) zwembad De Wel

Wat willen wij bereiken (bestuurlijk doel)?

De gemeente Nieuwkoop heeft een overdekt zwembad, zwembad De Wel. In een waterrijke gemeente is het bijdragen aan zwemveiligheid een speerpunt. Het beheer en exploitatie van dit zwembad zijn in handen van de gemeente. De vraag rijst of de gemeente met de steeds strengere wet- en regelgeving voor zwembaden, nog wel toegerust is op deze taak. We willen de vraag beantwoorden of de gemeente de zwembadexploitatie (nu klein en kwetsbaar) nog wel zelf moet willen blijven doen. Ook onderzoeken we rondom de nieuwbouw van het zwembad de koppelkansen met De Steupel.

Wat gaan wij er voor doen?

In 2023 doen we een vergelijkend onderzoek naar alternatieve beheervormen. Dit onderzoek leidt in 2024 tot besluitvorming. In ditzelfde tijdvak onderzoeken we de koppelkansen met eventuele herbouw van sporthal De Steupel in combinatie met het nieuwe zwembad.

Wat mag het kosten?

De verschillende potentiële beheers-varianten verschillen in gemeentelijke bijdragen en kennen verschillende risicoprofielen. Bij het presenteren van de uitkomsten van het onderzoek zijn die bandbreedten bekend en gaan wij hierover met de gemeenteraad in gesprek.

Wat levert het op?

Een toekomstbestendige, robuuste organisatie en efficiënte exploitatie van het zwembad die duurzaam kan voldoen aan alle steeds strenger wordende eisen op het gebied van veiligheid, milieu en hygiëne.

2.3.3 Collegeprogramma voor 2024

Opstellen en uitvoeren preventie agenda/GALA

Vanaf 2023 krijgt de gemeente jaarlijks ongeveer €500.000 in het kader van het Gezond en Actief Leven Akkoord. Dit budget bestaat deels uit bestaande middelen die nu geclusterd richting de gemeente komen en een aantal nieuwe budgetten. In Nieuwkoop was het voornemen om te komen tot een preventieagenda opgenomen in het collegeprogramma. De preventieagenda dient tevens als plan van aanpak om in aanmerking te komen voor de GALA budgetten. GALA staat daarom uitgewerkt onder collegeprogramma.

Wat willen wij bereiken (bestuurlijk doel)?

Meer focus op en samenhang tussen de preventiemaatregelen die de gemeente uitvoert en het streven om waar mogelijk het beroep op meer specialistische en duurdere voorzieningen terug te dringen.

Wat gaan wij er voor doen?

We stellen een plan op waarin we onder drie thema's een aantal preventiedoelen benoemen. Deze preventie agenda -die ook dient als plan van aanpak voor de GALA gelden- is een 'paraplu' voor bestaande en nieuwe maatregelen die we nemen om preventie een extra impuls te geven. De agenda wordt eind 2023 aan de gemeenteraad gepresenteerd en daarna in de komende jaren uitgevoerd.

Voorbeelden van nieuwe maatregelen:

- Invoering Welzijn op recept, waarmee mensen met psychosociale klachten vanuit de huisartspraktijk doorverwezen worden naar welzijnsactiviteiten zoals bewegen, vrijwilligerswerk en creatieve activiteiten. Het doel is dat mensen door deze activiteiten zelf actief hun gezondheid en welzijn verhogen.
- Meer inzetten op vroeg signalering voor de jeugdhulp door onder andere een nauwere samenwerking tussen JGT en maatschappelijke partners en eerstelijnszorg.
- Een extra impuls voor cultuur, omdat cultuur zorgt voor een prettige vrijetijdsbesteding en daarmee het welzijn van inwoners verhoogd. We doen dit onder andere door het aanstellen van een cultuurcoach.
- Start nieuwe positionering van de buurtsportcoaches. Minder dan een kwart van de jongeren in Nieuwkoop haalt de norm van de Gezondheidsraad om minimaal een uur per dag matig tot intensief te bewegen. Uit landelijke cijfers blijkt dat in alle leeftijdscategorieën het overgewicht stijgt. Daarnaast kan een motorische achterstand kan leiden tot overgewicht, problemen met de cognitieve ontwikkeling, sociaal isolement, gebrek aan zelfvertrouwen en overige fysieke aandoeningen. Onder regie van de gemeente gaat ingezet worden op gezond gewicht en genoeg beweging.
- Het ontwikkelen van een aanpak voor valpreventie. Er zijn hoge kosten verbonden aan ouderen die vallen. Vanuit het Gezond en Actief Leven Akkoord wordt geld beschikbaar gesteld voor het ontwikkelen van een aanpak om het aantal valpartijen terug te dringen.

Wat mag het kosten?

Bestaande budgetten voor preventie (met name subsidies voor onze maatschappelijke partners) en een aantal extra budgetten die de gemeente in het kader van het GALA van het Rijk ontvangt, worden ingezet om de geformuleerde doelen te bereiken.

Wat levert het op?

Meer focus op en samenhang tussen de preventiemaatregelen die de gemeente uitvoert. Daarnaast een extra impuls op gezondheid en bewegen door de extra gelden die beschikbaar komen uit het landelijke Gezond en Actief Leven Akkoord. Nieuwkoop neemt -naast een veelheid aan lokale initiatieven- deel aan een aantal regionale en lokale programma's die als overkoepelend doel hebben om in 2040 een gezondere generatie te hebben. Het streven is daarbij ook om het beroep op meer specialistische en duurdere voorzieningen terug te dringen.

2.3.4 Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren

Taakvelden 4. Onderwijs, 5. Sport, cultuur en recreatie en 6. Sociaal domein.

Naam indicator	omschrijving	Eenheid	Nieuw-koop B2023	Nieuw-koop B2024	Gemeent en 25.000 - 50.000 inwoners	Bron
Absoluut verzuim	Het aantal leer- of kwalificatieplichtige jongeren dat absoluut verzuimer is (geweest) gedurende het schooljaar: de jongere is niet ingeschreven bij een onderwijsinstelling en beschikt niet over een vrijstelling. '2021' staat voor schooljaar '2020/2021'.	Aantal per 1.000	2,3 (2021)	1,8 (2022)	4,2 (2022)	Duo/Ingrado
Relatief verzuim	Het relatieve aantal leer- of kwalificatieplichtige jongeren zonder vrijstelling dat langer dan 4 opeenvolgende weken niet ingeschreven was op school. '2021' staat voor schooljaar '2020/2021'.	Aantal per 1.000	14 (2021)	26 (2022)	21 (2021)	Duo/Ingrado
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	sv'ers zijn jongeren van 12 tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	1,8 (2021)	1,8 (2021)	1,6 (2021)	Duo/Ingrado

	verlaten. Een startkwalificatie is een havo of vwo diploma of minimaal een mbo-2 diploma. Het vsv-percentage staat voor het aantal vsv'ers als percentage van het aantal onderwijs-deelnemers die aan het begin van het schooljaar ingeschreven staan.					
Niet sporters	Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.	%	46,1 (2020)	46,1 (2020)	50,5 (2020)	Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM
Banen	Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.	Per 1.000 inwoners	609,5 (2021)	621,3 (2022)	726,1 (2021)	CBS Bevolkingsstatistiek / LISA - bewerking ABF Research

Jongeren met een delict voor de rechter	Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.	%	0 (2020)	1 (2021)	1 (2021)	CBS
Achterstand onder Jeugd - Kinderen in uitkeringsgezinnen	Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstands-uitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan.	%	3 (2020)	3 (2021)	4 (2021)	CBS jeugd
Achterstand onder jongeren - werkloze jongeren	Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de	%	1 (2020)	1 (2021)	1 (2021)	CBS jeugd

	Polisadministratie.					
Netto arbeidsparticipatie	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.	%	71,8 (2020)	75,5 (2022)	72,5 (2022)	CBS - arbeidsdeelname
Personen met een bijstandsuitkering	Het aantal personen met een uitkering op grond van de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.	Aantal per 10.000 inwoners	154,5 (2021)	154,5 (2021)	277,7 (2021)	CBS - Participatiewet
Aantal re-integratievoorzieningen	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	Aantal per 10.000 inwoners	60 (2020)	75,7 (2022)	192,0 (2022)	CBS - Participatiewet
Jongeren met jeugdhulp		% van alle jongeren tot 18 jaar	10,9 (2021)	13,6 (2022)	13,2 (2022)	CBS Jeugd
Jongeren met Jeugdbescherming		%	1 (2021)	1,1 (2022)	1,2 (2022)	CBS Jeugd
Jongeren met jeugdreclassering		%	-	-	-	geen data bekend

Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten	Aantal per 10.000 inwoners	580 (2021)	580 (2022)	682 (2021)	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO
--	--	----------------------------	------------	------------	------------	----------------------------------

Cijfers op basis van 'Waar staat je Gemeente' per 15-9-2023.

Dashboards

Niet van toepassing.

2.3.5 Verbonden partijen

Wij werken samen met andere overheden in een aantal gemeenschappelijke regelingen:

- Gemeenschappelijke regeling Holland Rijnland
- Hecht
- Regiotaxi Holland Rijnland

Voor een toelichting, zie 3.6 Paragraaf verbonden partijen

2.3.6 Financieel overzicht

Thema	Rekening	Begroting		Raming		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten						
<i>Zorg en leefstijl</i>	10.076	15.810	14.874	15.330	11.781	11.839
<i>Werk en inkomen</i>	7.379	6.327	5.949	5.945	5.945	5.945
<i>Vrije tijd en cultuur</i>	2.264	2.588	3.100	3.029	3.008	2.997
<i>Onderwijs en ontwikkeling</i>	9.533	10.097	9.781	8.562	8.563	8.664
<i>Vastgoed Sociaal domein</i>	3.366	3.495	3.490	3.446	3.820	3.994
Totaal Lasten	32.618	38.317	37.194	36.312	33.117	33.439
Baten						
<i>Zorg en leefstijl</i>	-3.289	-4.589	-4.645	-4.912	-1.480	-1.536
<i>Werk en inkomen</i>	-3.840	-3.772	-3.772	-3.772	-3.772	-3.772
<i>Vrije tijd en cultuur</i>	-773	-921	-946	-946	-946	-936
<i>Onderwijs en ontwikkeling</i>	-430	-430	-303	-303	-303	-303
<i>Vastgoed Sociaal domein</i>	-775	-679	-679	-679	-679	-727
Totaal Baten	-9.107	-10.391	-10.345	-10.612	-7.180	-7.274
Totaal saldo van lasten en baten	23.512	27.926	26.847	25.700	25.937	26.165
Toevoeging Res	4.847	3.509	3.776	3.882	172	
Onttrekking Res	-1.393	-2.722	-981	-338	-338	-508
Saldo mutaties Res	3.454	788	2.795	3.544	-166	-508
Geraamd resultaat	26.967	28.714	29.642	29.244	25.771	25.657

2.3.7 Financiële toelichting

Thema Zorg en leefstijl

€ 936.000 lagere lasten

- De middelen ad € 324.000 voor statushouders die onder de oude Wet Inburgering vallen zijn via de Decemberwijziging 2022 overgeheveld naar 2023. Per statushouder wordt door het rijk eenmalig een vast bedrag ter beschikking gesteld. Dat bedrag is bedoeld voor een periode van 3 jaar. Dat betekent dat middelen die nog niet zijn uitgegeven meegenomen moeten worden naar het volgende jaar. Tegenover deze lasten staat aan de batenkant een onttrekking aan de reserve in 2023.
- In de begroting 2022 zijn extra middelen opgenomen voor de implementatie van de nieuwe contracten en innovaties in het sociaal domein. Via de Decemberwijziging 2022 is € 175.000 overgeheveld naar 2023 om verder te werken aan de doordecentralisatie van de maatschappelijke zorg, een nieuwe organisatie van jeugdhulp en aan ontwikkelingen waarvoor bijvoorbeeld externe expertise nodig is. Tegenover deze lasten staat aan de batenkant een onttrekking aan de reserve in 2023.
- Via Decemberwijziging 2022 is incidenteel € 69.000 overgeheveld naar 2023 voor de aanleg van nutsvoorzieningen bij de te realiseren scheve huisjes. Tegenover deze lasten staat aan de batenkant een onttrekking aan de reserve in 2023.
- De Maatschappelijke Zorg is met ingang van 2023 gedecentraliseerd. Op basis van het herijkte rekenmodel van AEF zijn de budgetten gewijzigd, zoals reeds gemeld in de kadernota 2024. Dit leidt tot € 100.000 hogere lasten (en baten) in 2024.
- Het werk dat voortkwam uit de Oekraïne-crisis is geheel met eigen personeel gedaan. Voor de begeleiding van het toegenomen aantal vluchtelingen en om werk dat is blijven liggen, gedaan te krijgen, is extra ambtelijke capaciteit nodig. Via de kadernota 2024 is daarvoor 2023 incidenteel €500.000 begroot. Hier staat een baat uit de reserve Oekraïne tegenover.
- In de begroting 2023 is uit de vertaling van het collegeprogramma incidenteel € 100.000 opgenomen voor de preventieagenda gezondheid.
- De lasten voor WMO begeleiding zijn in via de begroting 2023 voor het jaar 2024 € 187.000 lager begroot.
- Er is sprake van € 352.000 hogere lasten als gevolg van een hogere doorbelasting vanuit de kostenplaatsen. Dit wordt veroorzaakt doordat de doorbelasting dit jaar op taakveldniveau plaatsvindt in tegenstelling tot voorgaande jaren toen de doorbelasting op productniveau plaatsvond. Dit leidt op vele plaatsen tot een verschuiving van de kosten. Dit als gevolg van de gemaakte afspraken over de vereenvoudiging van de p&c-cyclus. Per saldo leidt dit niet tot een grotere mutatie dan die van de wijziging in de geraamde salariskosten. Deze lichten wij toe bij het overzicht overhead.

€ 56.000 hogere baten

- De rijksbijdrage Maatschappelijke Zorg is € 100.000 verhoogd. Zie toelichting onder lasten 1e bullit.
- In 2023 is incidenteel via de Najaarsnota 2022 een SPUK van € 20.000 begroot voor het preventieakkoord. Vanaf 2024 is dit opgenomen in een brede SPUK bevordering gezondheid, sport- en beweegstimulering, cultuurparticipatie en het versterken van de sociale basis.
- De rijksbijdrage inburgering is in de begroting 2022 voor het jaar 2024 € 24.000 naar beneden bijgesteld. De lasten dalen met hetzelfde bedrag.

Thema Werk en Inkomen

€ 378.000 lagere lasten

- Op basis van het amendement van de raad over de verruiming van de energietoeslag voor de doelgroep tot 130% is in 2023 een raming van €293.000 opgenomen. Hier staat een

onttrekking aan de algemene reserve van € 223.000 tegenover en een bedrag van € 70.000 uit de duurzaamheidsreserve.

- Er is sprake van € 95.000 lagere lasten als gevolg van een lagere doorbelasting vanuit de kostenplaatsen. Dit wordt veroorzaakt doordat de doorbelasting dit jaar op taakveldniveau plaatsvindt in tegenstelling tot voorgaande jaren toen de doorbelasting op productniveau plaatsvond. Dit leidt op vele plaatsen tot een verschuiving van de kosten. Dit als gevolg van de gemaakte afspraken over de vereenvoudiging van de p&c-cyclus. Per saldo leidt dit niet tot een grotere mutatie dan die van de wijziging in de geraamde salariskosten. Deze lichten wij toe bij het overzicht overhead.

Baten

N.v.t.

Thema Vrije tijd en cultuur

€ 521.000 hogere lasten

- € 115.000 lagere lasten in verband met het onderbrengen van het budget buurtsportcoach in de nieuwe Spuk GALA. Dit verschil vervalt bij het verwerken van de meicirculaire 2023 (jaar 2023).
- Vanuit het collegeprogramma is in 2024 €50.000 geraamd in verband met een nieuwe subsidiesystematiek.
- De personeelskosten voor zwembad de Wel zijn € 104.000 hoger in 2024. De nieuwe CAO is de belangrijkste reden van deze stijging.
- Er is sprake van € 427.000 hogere lasten als gevolg van een hogere doorbelasting vanuit de kostenplaatsen. Dit wordt veroorzaakt doordat de doorbelasting dit jaar op taakveldniveau plaatsvindt in tegenstelling tot voorgaande jaren toen de doorbelasting op productniveau plaatsvond. Dit leidt op vele plaatsen tot een verschuiving van de kosten. Dit als gevolg van de gemaakte afspraken over de vereenvoudiging van de p&c-cyclus. Per saldo leidt dit niet tot een grotere mutatie dan die van de wijziging in de geraamde salariskosten. Deze lichten wij toe bij het overzicht overhead.

Baten

N.v.t

Thema Onderwijs en ontwikkeling

€ 316.000 lagere lasten

- In 2024 zijn de kosten voor Jeugdhulp € 236.000 lager. Er was extra begroot voor de implementatie van de beoogde nieuwe werkwijze in de Rijnstreek.
- Voor het Nationaal Programma Onderwijs is in 2024 € 102.000 minder begroot dan voor 2023.
- In de meerjarenbegroting werd voor 2024 € 99.000 meer begroot voor de tijdelijke huisvesting dan in 2023. Dit betekent hogere lasten op de voorziening onderwijs.
- Er is sprake van € 120.000 lagere lasten als gevolg van een lagere doorbelasting vanuit de kostenplaatsen. Dit wordt veroorzaakt doordat de doorbelasting dit jaar op taakveldniveau plaatsvindt in tegenstelling tot voorgaande jaren toen de doorbelasting op productniveau plaatsvond. Dit leidt op vele plaatsen tot een verschuiving van de kosten. Dit als gevolg van de gemaakte afspraken over de vereenvoudiging van de p&c-cyclus. Per saldo leidt dit niet tot een grotere mutatie dan die van de wijziging in de geraamde salariskosten. Deze lichten wij toe bij het overzicht overhead.

€ 127.000 lagere baten

- In 2023 is een specifieke uitkering ontvangen van € 127.000 voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs.

Thema Vastgoed Sociaal domein

Lasten

N.v.t.

Baten

N.v.t.

Mutatie reserves

€ 267.000 hogere toevoeging

- De storting in de reserve zwembad is in 2024 € 3.000.000 ten opzichte van € 2.000.000 in 2023.
- In totaal is er via de Decemberwijziging 2022 voor een bedrag van € 621.000 overgeheveld van 2022 naar 2023.
- In 2023 werd € 1.458.000 gestort voor de tijdelijke huisvesting van IKC de Poel. Dit was in 2024 niet meer nodig, vandaar een lagere toevoeging voor 2024.
- € 105.000 storting in de reserve onderwijshuisvesting conform RB 2020-094 dd 12 nov 2020 om in stappen van 25% toe te groeien naar de vanaf 2027 uit de realisatie van het strategisch plan huisvesting onderwijs voortvloeiende afschrijvingslasten;

€ 1.741.000 lagere onttrekking

- In 2024 is een onttrekking aan de reserve sociaal domein opgenomen voor de dekking van extra kosten voor de jeugdzorg. Dit in verband met samenwerking met Kaag en Braassem en in de regio en daarmee eventueel samenhangende extra kosten. Het te onttrekken bedrag is €304.000. In 2023 was dit een onttrekking van €1.014.000. Toen werd extra geld onttrokken vanwege de beoogde samenwerking in de Rijnstreek en de investeringen die daardoor werden verwacht.
- In 2023 is via de kadernota voor 2023 een onttrekking aan de reserve Oekraïne van €500.000 begroot om waar nodig te investeren in ambtelijke capaciteit.
- Op basis van het amendement van de raad over de verruiming van de energietoeslag is in 2023 een onttrekking aan de algemene reserve van €223.000 opgenomen en een bedrag van €70.000 uit de duurzaamheidsreserve. De totale kosten voor de uitbreiding van de regeling bedragen daarmee €293.000.
- In 2023 is een onttrekking aan de reserve sociaal domein opgenomen voor de dekking van de aanbesteding opdracht ondersteuning van € 281.000

2.4 Bestuur en dienstverlening

Wij staan voor een betrouwbaar bestuur: open en transparant en in samenwerking met en voor partners en onze inwoners. Wij staan voor een klantgerichte, persoonlijke en toegankelijke dienstverlening, waarbij onze inwoners, bedrijven en overige instellingen betrouwbaar, duidelijk, snel en, waar mogelijk, op maat worden bedienden.

2.4.1 Beleidsstukken

Participatiebeleid 2021

Dienstverleningsconcept 2021 - 2024

Participatieverordening 2023

Beleidsplan Veiligheid en Handhaving 2023

In 2024 actualiseren we diverse beleidsnota's zoals het Bibob-beleid, het Evenementenbeleid en het Preventie- en Handhavingsplan Alcoholwet.

2.4.2 Specifieke ontwikkelingen

Uitvoering beleidsplan veiligheidsregio Hollands Midden

Wat willen wij bereiken (bestuurlijk doel)?

De Veiligheidsregio Hollands Midden wil de veiligheid van iedereen die in Hollands Midden woont, werkt en verblijft vergroten door crisisbeheersing en rampenbestrijding efficiënt, effectief en professioneel te organiseren. Gemeente Nieuwkoop behoort tot deze veiligheidsregio.

De VHRM wil de huidige taken naar behoren kunnen blijven uitvoeren. Dit was tot nu toe mogelijk door noodzakelijke uitgaven te betalen uit onderuitputting van budgetten. Structurele financiering is nu noodzakelijk.

Wat gaan wij er voor doen?

Wij maken middelen vrij om gebruik te kunnen maken van deze diensten.

Wat mag het kosten?

€ 168.000,= structureel per jaar.

Wat levert het op?

Een structurele financiering voor de huidige taken van de VHRM.

Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv)

Wat willen wij bereiken (bestuurlijk doel)?

De gemeente Nieuwkoop wil haar diensten zo toegankelijk mogelijk aanbieden.

We gaan er voor zorgen dat onze inwoners aanvragen zowel digitaal als per post kunnen indienen.

Wat gaan wij er voor doen?

Wij gaan onze werkprocessen en onze website aanpassen aan deze wet- en regelgeving.

Wat mag het kosten?

€ 50.000 incidenteel.

Wat levert het op?

Alle aanvragen die inwoners of bedrijven of verenigingen bij ons doen, kunnen voortaan of per post of digitaal gaan volgens de eisen die de wet aan ons stelt .

Evenementenbeleid

Wat willen wij bereiken (bestuurlijk doel)?

Een integraal evenementenbeleid dat transparant is op gebied van vergunningverlening en toezicht en handhaving zodat organisatoren van de evenementen duidelijke kaders hebben waarbinnen zij een evenement kunnen organiseren.

Wat gaan wij er voor doen?

We gaan een inventarisatie en analyse maken van beschikbare documenten, actuele vraagstukken en/of knelpunten van evenementen in de gemeente. Deze informatie halen we o.a. op door consultatie met inwoners, interne en externe partners, organisatoren van evenementen en in afstemming met de gemeenteraad. Met de bouwstenen die wij uit deze inventarisatie halen stellen we het evenementenbeleid op.

Wat mag het kosten?

Het opstellen van het beleid brengt geen significante kosten met zich mee. De kosten zijn gedekt vanuit de reguliere begroting

Wat levert het op?

Een duidelijk evenementenbeleid waarmee organisatoren hun evenement kunnen organiseren

Beleidsregels Bibob

Wat willen wij bereiken (bestuurlijk doel)?

Een actueel gemeentelijk beleid op basis van de wet Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (wet Bibob).

Wat gaan wij er voor doen?

Het huidige Bibob beleid toetsen aan de wensen/eisen om de integriteit van houders en/of aanvragers van vergunningen en subsidies te toetsen bij het landelijk bureau BIBOB. In samenwerking met de politie stellen we het beleid op om zo ondermijning tegen te gaan.

Wat mag het kosten?

Het opstellen van het beleid brengt geen significante kosten met zich mee. De kosten zijn gedekt vanuit de reguliere begroting.

Wat levert het op?

Een Bibob beleid waarmee de gemeente, in samenwerking met de politie, duidelijke kaders heeft om ondermijning tegen te gaan

Preventie- en Handhavingsplan Alcohol

Wat willen wij bereiken (bestuurlijk doel)?

Vernieuwing van het huidige Preventie-en Handhavingsplan Alcohol dat stamt uit 2014. Hiermee geven we handhavers, organisatoren van evenementen en ook horeca en verenigingen duidelijke kaders mee rondom gebruik van alcohol.

Wat gaan wij er voor doen?

We gaan het handhavingsplan vormgeven in samenwerking met de sociale partners, verenigingen en horeca. We gebruiken hiervoor ook de inzichten uit het gemeentelijke gezondheidsbeleid.

Wat mag het kosten?

Het opstellen van het beleid brengt geen significante kosten met zich mee. De kosten zijn gedekt uit de reguliere begroting.

Wat levert het op?

Een actueel Preventie en Handhavingsplan Alcohol dat voldoet aan het gemeentelijke gezondheidsbeleid en uitvoeringsplan.

2.4.3 Collegeprogramma voor 2024

Onderzoek verenigingsraad

Wat willen wij bereiken (bestuurlijk doel)?

De verenigingsraad moet een collectief worden van verenigingen uit Nieuwkoop. Zij krijgen een belangrijke adviserende rol en dragen zo bij aan het lokaal beleid, het versterken van de gemeenschap en het bevorderen van het verenigingenbelang. Deze mogelijk op te richten raad is een groep van verenigingen die samenwerken om hun belangen te behartigen en kennis te delen. Wij kunnen weer gebruik maken van de kennis en betrokkenheid van deze verenigingsraad.

Wat gaan wij er voor doen?

Wij gaan in overleg met verenigingen onderzoeken of hieraan behoefte is en waar de toegevoegde waarde kan liggen. Na dit onderzoeken besluiten we met verenigingen of we tot de oprichting van een dergelijke raad komen.

Wat mag het kosten?

Wat staat er in de kadernota/begroting € 10.000,=

Wat levert het op?

Na gebleken behoefte/bereidheid richten wij een verenigingsraad op. Ook kan het resultaat van het onderzoek zijn dat er geen behoefte/toegevoegde waarde is. In dat geval richten we geen verenigingsraad op en onderhouden we op andere manieren de contacten met verenigingen. We gebruiken de inzichten die de gesprekken ons geven vanzelfsprekend ter optimalisatie.

Verenigingsloket

Wat willen wij bereiken (bestuurlijk doel)?

De functie van het loket zien wij graag als verbindend, ondersteunend, actief en dienstbaar. Een plek om verenigingen en vrijwilligers bij elkaar te brengen en initiatieven van verenigingen te koppelen.

Wat gaan wij er voor doen?

Het Verenigingsloket gaan wij verder ontwikkelen. Wij gaan de zichtbaarheid van dit loket vergroten. Dit doen we door (nog) meer in gesprek te gaan met verenigingsbesturen via thema-avonden, presentaties bij bijvoorbeeld de dorpsraden en nadrukkelijker aanwezig te zijn bij door de gemeente gesubsidieerde activiteiten van verenigingen. Ook intern zoeken wij de verbinding zodat lopende initiatieven inzichtelijker worden. Zo kunnen we optimaal gebruik maken van elkaars kennis en ervaringen en afstemmen om overvraging van verenigingen te voorkomen. We kijken hoe wij kunnen bijdragen aan de totstandkoming van een verenigingsraad en onderzoeken hoe we (nog) meer vrijwilligers enthousiast kunnen maken voor het verrichten van activiteiten en werkzaamheden bij verenigingen. Ook onderzoeken we samen met de verenigingen hoe we ledengroei kunnen bewerkstelligen en indien gewenst welke (faciliterende) rol weggelegd is voor het Verenigingsloket. Daarnaast leveren we een bijdrage in de totstandkoming van nieuw subsidie- en evenementenbeleid. Ook onderzoeken we of er behoefte is bij evenementorganisatoren om meer gebruik te maken van archieftekeningen, voorbeeldplannen en kaartmateriaal om de kosten en de inspanning voor het samenstellen van vergunningsaanvragen te verminderen.

Wat mag het kosten?

€ 30.000 incidenteel.

Wat levert het op?

Meer inzicht in vragen en ondersteuningsbehoefte van verenigingen door middel van de feedback die zij geven.

2.4.4 Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren

Naam indicator	Eenheid	Nieuwkoop B2023	Nieuwkoop B2024	Gemeenten 25.000 - 50.000 inwoners	Bron
Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren	11 (2021)	8 (2022)	8 (2022)	Bureau Halt
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	0,7 (2021)	0,9 (2022)	1,2 (2022)	CBS Diefstallen
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2,9 (2021)	2,7 (2022)	3,2 (2022)	CBS Criminaliteit
Diefstallen uit woning/Box/garage/schuur	Aantal per 1.000 inwoners	0,7 (2021)	0,5 (2022)	1,2 (2022)	CBS Diefstallen
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	2,9 (2021)	2,7 (2022)	4,8 (2022)	CBS Criminaliteit

Cijfers op basis van "Waar staat je Gemeente" per 15-07-2022

Dashboards

Niet van toepassing.

2.4.5 Verbonden partijen

Wij werken samen met andere overheden in een aantal gemeenschappelijke regelingen:

- Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM)
- HECHT
- Holland Rijnland
- Omgevingsdienst West-Holland (ODHW)

Daarnaast zijn we lid van de Vereniging Zuid-Hollandse Gemeenten (VZHG) en Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en aandeelhouder in onder andere Oasen NV. Een volledig overzicht met toelichting staat in paragraaf 3.6 Paragraaf verbonden partijen

Naast de samenwerking via gemeenschappelijke regelingen, is Nieuwkoop ook betrokken in andere samenwerkingsverbanden zoals Novex-Groene Hart, Novex-Schiphol en Hollandse Plassen.

2.4.6 Financieel overzicht

Thema	Rekening	Begroting		Raming		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten						
<i>Publiekszaken</i>	999	1.448	1.996	1.906	1.906	1.901
<i>Algemeen bestuur</i>	1.071	965	1.013	1.013	1.013	1.013
<i>Dagelijks bestuur</i>	1.711	1.578	1.181	1.181	1.182	1.182
<i>Openbare orde en veiligheid</i>	2.327	2.760	3.091	2.966	2.883	2.883
Totaal Lasten	6.108	6.751	7.281	7.066	6.984	6.979
Baten						
<i>Publiekszaken</i>	-374	-239	-339	-339	-339	-339
<i>Dagelijks bestuur</i>	-60	-	-	-	-	-
<i>Openbare orde en veiligheid</i>	-89	-85	-85	-85	-85	-85
Totaal Baten	-523	-324	-424	-424	-424	-424
Totaal saldo van lasten en baten	5.585	6.426	6.856	6.642	6.559	6.554
Toevoeging Res	25	-155				
Onttrekking Res	-208					
Saldo mutaties Res	-184	-155				
Geraamd resultaat	5.402	6.272	6.856	6.642	6.559	6.554

2.4.7 Financiële toelichting

Thema Publiekszaken

€ 547.000 hogere lasten

- Hogere lasten 2024 omdat er vanuit de vertaling van het collegeprogramma in 2024 € 30.000 is opgenomen voor de doorontwikkeling van het verenigingsloket en € 10.000 voor een onderzoek naar een verenigingsraad.
- Voor de invoering van de Wet Modernisering Elektronische Bestuur Verkeer is extra ondersteuning nodig. Via de Kadernota is voor 2024 € 50.000 geraamd voor deze werkzaamheden.
- Op het gebied van burgerzaken en klantencontactcentrum zijn via de Decemberwijziging 2022 de volgende incidentele budgetten overgeheveld naar 2023. Tegenover deze lasten staat aan de batenkant een onttrekking aan de reserve.
  - € 30.000 uitbreiding i-burgerzaken;
  - € 40.000 doorontwikkeling modules burgerzaken;
  - € 60.000 doorontwikkeling dienstverlening onderzoek telefonische dienstverlening;
  - € 25.000 regeling Nieuwkoop herstelt.

Bovengenoemde budgetten komen niet voor in 2024.

- € 620.000 hogere lasten als gevolg van een hogere doorbelasting vanuit de kostenplaatsen. Dit wordt veroorzaakt doordat de doorbelasting dit jaar op taakveldniveau plaatsvindt in tegenstelling tot voorgaande jaren toen de doorbelasting op productniveau plaatsvond. Dit leidt op vele plaatsen tot een verschuiving van de kosten. Dit als gevolg van de gemaakte afspraken over de vereenvoudiging van de p&c-cyclus. Per saldo leidt dit niet tot een grotere mutatie dan die van de wijziging in de geraamde salariskosten. Deze lichten wij tot bij het overzicht overhead.

€ 100.000 hogere baten

- Over de jaren 2022 en 2021 zijn meer leges rijbewijzen en reisdocumenten ontvangen dan begroot. Via de Kadernota 2024 is voorgesteld de raming van de leges in de begroting 2024 structureel met € 100.000 te verhogen.

Thema Algemeen bestuur

€ 48.000 hogere lasten

- € 84.000 hogere vergoedingen voor raadsleden en salarissen griffie. Dit wordt veroorzaakt door de nieuw afgesloten CAO-2023 met een looptijd van 1 jaar, alsmede een raming voor loonstijging in 2024.
- € 40.000 lagere lasten als gevolg van een lagere doorbelasting vanuit de kostenplaatsen. Dit wordt veroorzaakt doordat de doorbelasting dit jaar op taakveldniveau plaatsvindt in tegenstelling tot voorgaande jaren toen de doorbelasting op productniveau plaatsvond. Dit leidt op vele plaatsen tot een verschuiving van de kosten. Dit als gevolg van de gemaakte afspraken over de vereenvoudiging van de p&c-cyclus. Per saldo leidt dit niet tot een grotere mutatie dan die van de wijziging in de geraamde salariskosten. Deze lichten wij tot bij het overzicht overhead.

Baten

N.v.t.

Thema Dagelijks bestuur

€ 397.000 lagere lasten

- € 27.000 hogere wedden voor het college. We hebben rekening gehouden met een verhoging van de wedden zoals geraamd bij de Kadernota 2024. De collegeleden vallen onder de CAO voor Rijksambtenaren en niet onder die van de gemeenteamttenaren.

- € 58.000 lagere wachtgelden. Wij gaan er in 2024 vanuit dat geen wachtgelden voor een of meer collegeleden worden betaald.
- € 297.000 lagere lasten als gevolg van een lagere doorbelasting vanuit de kostenplaatsen. Dit wordt veroorzaakt doordat de doorbelasting dit jaar op taakveldniveau plaatsvindt in tegenstelling tot voorgaande jaren toen de doorbelasting op productniveau plaatsvond. Dit leidt op vele plaatsen tot een verschuiving van de kosten. Dit als gevolg van de gemaakte afspraken over de vereenvoudiging van de p&c-cyclus. Per saldo leidt dit niet tot een grotere mutatie dan die van de wijziging in de geraamde salariskosten. Deze lichten wij tot bij het overzicht overhead.
- € 36.000 lagere lasten voor software en automatisering. Deze verlaging is veroorzaakt door een verschuiving in het ICT-Beheerplan. Deze lasten zijn thans op de kostenplaats verantwoord.

Baten

N.v.t.

Thema Openbare orde en veiligheid

€ 331.000 hogere lasten

- € 169.000 hogere bijdrage aan de Veiligheidsregio Hollands Midden. De Veiligheidsregio heeft een nieuw beleidsplan ontwikkeld, waarin een aantal ontwikkelingen structureel is vertaald die in het verleden incidenteel zijn gedekt. Daarnaast voert de Veiligheidsregio een aantal aanpassing door om aan de huidige wet- en regelgeving te voldoen. Ten slotte heeft een aanpassing aan het huidige prijspeil plaatsgevonden.
- € 51.000 hogere lasten integrale veiligheid. Het betreffen de kosten voor de incidentele maatregelen die zijn vastgesteld in het Beleidsplan Veiligheid en Handhaving 2023 - 2026.
- € 89.000 hogere lasten als gevolg van een hogere doorbelasting vanuit de kostenplaatsen. Dit wordt veroorzaakt doordat de doorbelasting dit jaar op taakveldniveau plaatsvindt in tegenstelling tot voorgaande jaren toen de doorbelasting op productniveau plaatsvond. Dit leidt op vele plaatsen tot een verschuiving van de kosten. Dit als gevolg van de gemaakte afspraken over de vereenvoudiging van de p&c-cyclus. Per saldo leidt dit niet tot een grotere mutatie dan die van de wijziging in de geraamde salariskosten. Deze lichten wij tot bij het overzicht overhead.

Baten

N.v.t.

Mutatie reserves

€ 155.000 lagere ontrekkingen

- In 2023 is € 155.000 onttrokken aan de algemene reserve i.v.m. de onder thema Publiekszaken (lasten) derde bullit genoemde budgetoverhevelingen uit 2022.

2.5 Overzicht overhead

Dit programma bestaat uit de volgende thema's:

- Kostenplaatsen
- Management en staf
- Bedrijfsondersteuning
- Huisvesting

2.5.1 Financieel overzicht

Thema	Rekening	Begroting		Raming		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten						
<i>Kostenplaatsen</i>	-124	-63	10	10	10	10
<i>Management en staf</i>	6.237	8.042	8.201	8.169	7.969	7.969
<i>Bedrijfsondersteuning</i>	2.556	3.103	2.653	3.032	2.273	2.075
<i>Huisvesting</i>	1.191	1.337	1.107	1.187	1.158	1.158
Totaal Lasten	9.860	12.419	11.971	12.398	11.410	11.212
Baten						
<i>Management en staf</i>	-127	-182	-182	-182	-182	-182
<i>Bedrijfsondersteuning</i>	-85	-35	-35	-35	-35	-35
<i>Huisvesting</i>	-5	-	-	-	-	-
Totaal Baten	-217	-217	-217	-217	-217	-217
Totaal saldo van lasten en baten	9.643	12.202	11.753	12.181	11.193	10.995
Toevoeging reserve	549	-336				
Onttrekking reserve	-242	-12	-607	-299	-100	
Saldo mutaties reserve	307	-349	-607	-299	-100	
Geraamd resultaat	9.950	11.853	11.146	11.882	11.093	10.995

2.5.2 Financiële toelichting

Kostenplaatsen

Het saldo bestaat uit enkele afrondingsverschillen. Wij vinden het op deze plaats van belang om inzicht te geven in een van de belangrijkste kostensoorten van onze organisatie, te weten de personele lasten. Wij geven hierbij inzicht in de totale kosten voor bestuurders en medewerkers. Wij verklaren hier het verschil in geraamde lasten tussen 2023 en 2024.

Opgenomen lasten personeelsbegroting 2024

Begroting 2023

Raming 2023*	20.726.944
--------------	------------

Collegeprogramma 2022 - 2026

Formatie Schiphol**	50.000
Medewerker ec. En toerisme**	100.000
Medewerker agrarische sector**	50.000
Vaartoezicht**	85.000

Kadernota 2024

CAO 2023	1.000.000
Fuwa teamleiders	71.927
Capaciteit duurzaamheid	472.000
Capaciteit burgerzaken	56.000
Vacatureruimte burgerzaken	-10.000
Formatie automatisering	70.000
CAO 2023 3,1%	647.000

Begr.wijz. Toezicht en Handhaving	81.000
-----------------------------------	--------

Totaal beschikbaar	23.399.871
--------------------	------------

* = inclusief uitbreiding formatie griffie

** geraamd bij collegeprogramma

Geraamd***	23.443.063
------------	------------

***= inclusief structurele formatie Beleidsplan Toezicht en Handhaving

Management en Staf

€ 159.000 hogere lasten

In 2023 is op dit thema een bedrag van € 100.000 geraamd voor de lasten die verband houden met de doorontwikkeling van de ambtelijke organisatie.

€ 281.000 hogere loonkosten

Voor de indexatie van de loonkosten gaan we uit van de prijsindex Loonvoet sector overheid uit de mei-circulaire 2023. De indexatie is op basis hiervan gesteld op 5,2% Het verschil tussen de

Kadernota 2024 en de mei-circulaire hebben we vooralsnog op een stelpost geraamd en nog niet doorbelast naar de thema's. De totale geraamde loonkosten bedragen dan € 23.724.000.

Baten

N.v.t.

Bedrijfsondersteuning

€ 450.000 lagere lasten

- In 2023 was nog een eenmalig budget van € 30.000 beschikbaar voor de invoering van de Wet Open Overheid.
- In 2023 was nog een eenmalig budget van € 136.000 beschikbaar voor zaakgericht werkn.
- € 69.000 lagere kosten voortvloeiende uit het ICT-Beheerplan 2024 - 2027.
- In 2023 was nog een eenmalig budget van € 50.000 voor mobiliteitsbeleid beschikbaar.
- In 2023 is een eenmalig budget van € 70.000 beschikbaar gesteld voor het wegwerken van achterstanden op het gebied van Geo-informatie.

Baten

N.v.t.

Huisvesting

€ 200.000 lagere lasten

- € 80.000 lagere kapitaallasten, onder meer door het vervallen van de lasten voor Middelweg 1, Ter Aar.
- € 120.000 lagere lasten als gevolg van een lagere doorbelasting vanuit de kostenplaatsen. Dit wordt veroorzaakt doordat de doorbelasting dit jaar op taakveldniveau plaatsvindt in tegenstelling tot voorgaande jaren toen de doorbelasting op productniveau plaatsvond. Dit leidt op vele plaatsen tot een verschuiving van de kosten. Dit als gevolg van de gemaakte afspraken over de vereenvoudiging van de p&c-cyclus. Per saldo leidt dit niet tot een grotere mutatie dan die van de wijziging in de geraamde salariskosten. Deze lichten wij tot bij het overzicht overhead.

Baten

N.v.t.

Mutaties reserves

€ 337.000 minder toevoegingen

- € 30.000 Wet Open Overheid
- € 136.000 zaakgericht werken
- € 170.000 ICT-projecten

€ 345.000 meer onttrekkingen

- € 100.000 personele knelpunten
- € 100.000 doorontwikkeling ambtelijke organisatie
- € 145.000 Digitalisering bouwarchief

2.6 Overzicht Algemene dekkingsmiddelen

In dit programma bevat het thema:

- Algemene dekkingsmiddelen

Beoogde maatschappelijke effecten

Samenwerking verbonden partijen

Bijdrage aan de realisatie van de maatschappelijke effecten

- Oasen NV, Alliander NV, BNG Bank NV
- Gemeenschappelijke regeling Vastgoedinformatie, Heffing en Waardebepaling (SVHW)

Voor een toelichting, zie 3.6 Paragraaf verbonden partijen

2.6.1 Financieel overzicht

Thema	Rekening	Begroting		Raming		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten						
<i>Algemene dekkingsmiddelen</i>	840	1.090	2.088	3.046	3.516	3.497
Totaal Lasten	840	1.090	2.088	3.046	3.516	3.497
Baten						
<i>Algemene dekkingsmiddelen</i>	-53.082	-53.771	-56.741	-57.207	-53.033	-52.304
Totaal Baten	-53.082	-53.771	-56.741	-57.207	-53.033	-52.304
Totaal saldo van lasten en baten	-52.242	-52.681	-54.653	-54.161	-49.517	-48.807
Toevoeging Res						
Onttrekking Res	-960	-7.639	-3.296	-2.822	-1.361	-1.361
Saldo mutaties Res	-960	-7.639	-3.296	-2.822	-1.361	-1.361
Geraamd resultaat	-53.202	-60.320	-57.949	-56.983	-50.878	-50.168

2.6.2 Financiële toelichting

Algemene dekkingsmiddelen

Hogere lasten € 998.000

- Voor € 1.142.000 hogere lasten een stelpost opgenomen voor inflatie van goederen/diensten en GR.
- € 81.000 lagere kosten op onvoorzien meegenomen dit is nu gebaseerd op € 3 per inwoner.
- € 348.000 hogere rentelasten als gevolg van investeringsplan.
- € 290.000 lagere lasten implementatie nieuw financieel systeem.

Hogere baten € 4.331.000

- De algemene uitkering in de stand van 2023 is gebaseerd op de decembercirculaire 2022. De stand van 2024 en verder is gebaseerd op de meicirculaire 2023. Het verschil bestaat uit twee delen. Ten eerste het verschil tussen de decembercirculaire en de meicirculaire is circa € 900.000 en ten tweede geeft de meicirculaire een verschil van 2,4 miljoen in 2024 tov 2023. Dit wordt met name veroorzaakt door een hogere accres van 2024.
- € 1.361.000 hogere baten. Dit betreft stelpost OZB, heffingen, huur en leges 3,1% en 7,6%
- In de tweede helft van 2023 wordt het Ondernemersfonds geëvalueerd. In december zal de raad een voorstel worden voorgelegd over het al dan niet verlengen van het fonds en eventuele bijstellingen van de werking. Omdat nog geen raadsbesluit is genomen over de verlenging, zijn de lasten (uitbetaling aan het ondernemersfonds) en baten (hogere inkomsten OZB niet-woningen) nog niet in de begroting opgenomen (€ 288.000 lagere lasten).
- € 278.000 OZB verlaging baten ondernemersfonds contract afloopt in 2023.

Lagere onttrekking reserve € 4.165.000

- € 250.000 lagere onttrekking: Correctie ivm ontwikkeling saldo ICT reserve
- € 5.801.000 lagere onttrekking collegeprogramma
- € 1.886.000 hogere onttrekking door saldo begrotingswijziging

3 Paragrafen

3.1 Paragraaf Lokale heffingen

Algemeen

De paragraaf lokale heffingen bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Inkomsten uit lokale heffingen
2. Beleid ten aanzien van lokale heffingen
3. Kostendekkendheid
4. Lokale lastendruk
5. Kwijtscheldingsbeleid

In Nieuwkoop kiezen we ervoor niet alle belastingen te heffen die van rechtswege geheven mogen worden. Hieronder de belastingen die we wel en niet heffen:

In Nieuwkoop geheven belastingen	Wel	Niet
Onroerende zaakbelastingen	X	
Belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten	X	
Afvalstoffenheffing	X	
Rioolheffing	X	
Forensenbelasting	X	
Leges	X	
Precariobelasting		X
Baatbelasting		X
Niet-ingezetenen belasting		X
Parkeerbelasting		X
Hondenbelasting		X
Reclamebelasting		X
Toeristenbelasting		X

Inkomsten

Het volgende overzicht geeft een totaalbeeld van de begrote opbrengsten belastingen en leges uit lokale heffingen in 2024, gespecificeerd per belastingsoort.

Omschrijving	Geraamd 2024 x € 1.000	% van het totaal
OZB Eigenaren woningen:	-6.114	32,0%
OZB Eigenaren niet-woningen:	-2.033	10,6%
OZB Gebruikers niet-woningen:	-1.408	7,4%
RZB Roerende Zaakbelasting	-31	0,2%
Totaal OZB/RZB	-9.586	50,1%
Rioolheffing	-2.886	15,1%
Afvalstoffenheffing	-4.027	21,1%
Totaal overige woonlastennota	-6.914	36,1%
Precariobelasting	0	0,0%
Forensenbelasting	-132	0,7%

Totaal overige belastingen	-132	0,7%
Bouwleges	-1.271	6,6%
Wijziging bestemmingsplannen	-61	0,3%
Leges burgerzaken	-346	1,8%
Begraafplaatsrechten	-172	0,9%
Marktgelden en standplaatsvergoedingen	-33	0,2%
Leges kabels en leidingen	-528	2,8%
Leges overig	-11	0,1%
Vaarvergunningen	-75	0,4%
Totaal overige publiekrechtelijke heffingen	-2.498	13,1%
Totaal inkomsten	-19.129	100,0%

Beleid

Algemeen

Uitgangspunten voor belastingen zijn:

- Belastingtarieven worden met niet meer dan het inflatiepercentage verhoogd;
- Belastingtarieven waar individuele producten en diensten tegenover staan zijn niet hoger dan kostendekkend.

Het College kiest voor de invoering van (een vorm van) toeristenbelasting in 2026 en gaan in gesprek over wat de toegevoegde waarde en impact hiervan is voor de branche. Wij zien kansen om de opbrengst van deze belasting in te zetten ten gunste van de branche, zoals de (mede) financiering van de marketing en ondersteuning van recreatieondernemers, met zo min mogelijk administratieve lasten.

Onroerendezaakbelasting

De begroting van de onroerendezaakbelasting (OZB) gaat niet uit van een tarief, maar van een opbrengst. De uitwerking van de begrote opbrengst in een tarief volgt bij de jaarlijkse vaststelling van de belastingverordeningen en tarieven. De gedachte hierachter is dat de totale OZB-opbrengst niet mag veranderen als gevolg van waardefluctuaties op de onroerendgoedmarkt (WOZ-waarde). Algemeen uitgangspunt is een jaarlijkse indexering van de OZB-opbrengst met het inflatiepercentage (voor 2024; 3,1%). Daarnaast is in de kadernota het volgende besloten over de OZB tarieven; "In de begroting 2023 zijn de belastingtarieven met een inflatiepercentage van 2,5% verhoogd. De verwachte inflatie voor 2023 is echter 10,1%. Gezien de oplopende kosten voor de gemeente wordt voorgesteld de belastingtarieven voor het jaar 2024 aanvullend met 7,6% (10,1%-2,5%) te verhogen". Een uitbreiding van het WOZ-areaal (omvang van de voorraad WOZ-objecten) leidt tot een evenredige uitbreiding van de OZB-opbrengst.

Roerende zaakbelasting

Wettelijk is bepaald dat de tarieven van de roerende zaakbelasting (RZB) gelijk moeten zijn aan die van de OZB. Voor de RZB tarieven geldt dan ook hetzelfde als voor de OZB tarieven.

Rioolheffing

Conform het algemene uitgangspunt stijgt de rioolheffing met de inflatie (3,1%).

Afvalstoffenheffing

Conform het algemene uitgangspunt stijgt de afvalstoffenheffing met de inflatie (3,1%).

Forensenbelasting

Conform het algemene uitgangspunt stijgt de forensenbelasting in 2024 met het inflatiepercentage (3,1%).

Leges

Algemeen uitgangspunt bij de leges is de jaarlijkse indexering met het inflatiepercentage (3,1%). Uitzonderingen hierop zijn leges die gebonden zijn aan wettelijke tarieven en leges waarvoor uitdrukkelijk voor een ander beleid is gekozen.

De lasten van het product Ambulante handel, omvatten meer dan de kosten die direct verband houden met de organisatie en instandhouding van de weekmarkten en standplaatsen. Een deel van de inzet aan uren is beleidsmatig van aard en betreft ook de bevordering van de lokale economie. Gelet op de hoogte van de tarieven in de regio is volledige kostendekkendheid voor dit product geen uitgangspunt.

Verder continueren we voor de omgevingsvergunningen (bouw) het egalisatiebeleid waarin we de invloed van fluctuaties van kosten en opbrengsten op de tarieven enigszins proberen te matigen. Dit doen we door stortingen in en onttrekkingen aan de egalisatiereserve omgevingsvergunningen.

Met de komst van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging bouwen op 1 januari 2024 verandert de dienstverlening van de gemeente. Deels veroorzaakt door verschuiving van taken, maar deels ook door verandering van processen. Met name titel 2 van de tarieventabel ondergaat daarom ingrijpende wijzigingen.

In het raadsvoorstel over de belastingtarieven 2024 wordt meer in detail ingegaan op de aard van de wijzigingen. Uiteindelijk is de inschatting dat het totaal aan inkomsten niet wezenlijk anders zal zijn dan in voorgaande jaren.

Kostendekkendheid

Kostendekkendheid van de rioolheffing

Nr.	Omschrijving	Begroting 2024
1	Kosten aanleg, onderhoud en beheer gemeentelijke riolering	2.208
2	Toerekenbare BTW	175
3	Kosten van overhead	607
4	Toerekening rente	409
5	Perceptiekosten (heffing en invordering door SVHW)	16
6	Totaal kosten	3.416
7	Opbrengsten belastingen / leges	-2.812
8	Overige opbrengsten	-503
9	Totaal opbrengsten	-3.315
10	Verschil	101
11	Kostendekkendheid	97%

Kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing

Nr.	Omschrijving	Begroting 2024
1	Kosten van inzameling en verwerking van afval	3.300
2	Toerekenbare BTW	502
3	Kosten van overhead	400
4	Toerekening rente	0
5	Perceptiekosten (heffing en invordering door SVHW)	18
6	Totaal kosten	4.219

7	Opbrengsten belastingen / leges	-3.906
8	Overige opbrengsten	-310
9	Totaal opbrengsten	-4.215
10	Verschil	4
11	Kostendekkendheid	100%

Kostendekkendheid van de begraafrechten

Nr.	Omschrijving	Begroting 2024
1	Kosten taakveld begravingen	340
2	Kosten van overhead	75
3	Toerekening rente	6
4	Perceptiekosten (heffing en invordering door SVHW)	0
5	Totaal kosten	420
6	Opbrengsten belastingen / leges	-172
7	Overige opbrengsten	0
8	Totaal opbrengsten	-172
9	Verschil	249
10	Kostendekkendheid	41%

Kostendekkendheid van de Leges onder Titel 1: persoons- en reisdocumenten en commerciële vergunningen

Nr.	Omschrijving	Begroting 2024
1	Kosten van de dienstverlening gericht op: 1.1. burgerlijke stand 1.2. reisdocumenten 1.3. rijbewijzen 1.4. verstrekkingen uit de Basisregistratie Personen 1.5. verstrekkingen uit het Kiezersregister 1.6. verstrekkingen op grond van Wet bescherming persoonsgegevens 1.7. bestuursstukken 1.8. vastgoedinformatie 1.9. overige publiekszaken 1.10. gemeentearchief 1.11. huisvestingswet 1.12. leegstandwet 1.13. gemeentegaranties 1.14. marktstandplaatsen 1.15. winkeltijdenwet 1.16. kansspelen 1.17. kinderopvang 1.18. telecommunicatie, kabels en leidingen 1.19. verkeer en vervoer 1.20. diversen	2.021
2	Kosten van overhead	651
3	Toerekening rente	0
4	Perceptiekosten (heffing en invordering door SVHW)	0

5	Totaal kosten	2.673
6	Opbrengsten belastingen / leges	-663
7	Overige opbrengsten	-432
8	Totaal opbrengsten	-1095
9	Verschil	1.577
10	Kostendeckendheid	41%

Kostendeckendheid van de Leges onder titel 2: omgevingsvergunningen

Nr.	Omschrijving	Begroting 2024
1	Kosten taakvelden titel 2	1.114
2	Kosten van overhead	668
3	Toerekening rente	0
4	Perceptiekosten (heffing en invordering door SVHW)	0
5	Totaal kosten	1.782
6	Opbrengsten belastingen / leges	-1.292
7	Overige opbrengsten	-70
8	Totaal opbrengsten	-1.362
9	Verschil	420
10	Kostendeckendheid	76%

Kostendeckendheid van de Leges onder titel 3: dienstverlening Europese richtlijnen en APV

Nr.	Omschrijving	Begroting 2024
1	Kosten taakvelden titel 3: 3.1 horeca 3.2 evenementen of markten 3.3 prostitutiebedrijven 3.4 smart-, head-, of growshops 3.5 huisvestingwet 2014 3.6 leefmilieuverordening 3.7 brandbeveiligingsverordening 3.8 standplaatsen en gebruik van de (openbare) weg 3.9 in deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking 3.10 diversen	5
2	Kosten van overhead	89
3	Toerekening rente	0
4	Perceptiekosten (heffing en invordering door SVHW)	0
5	Totaal kosten	94
6	Opbrengsten belastingen / leges	-11
7	Overige opbrengsten	0
8	Totaal opbrengsten	-11
9	Verschil	83
10	Kostendeckendheid	12%

Lokale lastendruk

Algemeen

In de onderstaande tabel geven wij de ontwikkeling van de woonlasten voor een gemiddeld huishouden weer. Onder een gemiddeld huishouden verstaan wij het volgende: de gemiddelde WOZ-waarde van een koopwoning stellen we op € 501.000 (Bron: [Atlas lokale lasten - COELO](#))

- een gemiddeld huishouden bestaat uit drie personen

Ontwikkeling van de woonlasten

	2023	2024
OZB	518	574
Rioolheffing	220	227
Afvalstoffenheffing	349	360
Totale woonlasten	1.086	1.160
Wijziging t.o.v. 2023		6,83%

De belastingen stijgen met inflatie (3,1%) en de OZB wordt extra verhoogd met 7,6%. De genoemde tarieven zijn een inschatting, de exacte tariefsverhoging wordt later dit jaar berekend bij de vaststelling van de belastingverordeningen.

Regionale vergelijking woonlastendruk

In onderstaande tabel worden de woonlasten voor een gemiddeld huishouden van Nieuwkoop vergeleken met die van andere gemeenten in de Rijnstreek.

Tarieven 2023 van Nieuwkoop en vergelijkbare gemeenten

Bedragen x € 1.000	Percentage OZB	Bedrag OZB	Afvalstoffenheffing	Rioolheffing	Gemiddelde waarde koopwoning	Totaal woonlasten
Alphen a/d Rijn	0,0777%	330	330	266	425.000	927
Kaag en Braassem	0,0872%	454	340	288	521.000	1.082
Nieuwkoop	0,1033%	518	349	220	501.000	1.086
Bodegraven-Reeuwijk	0,1260%	615	354	337	488.000	1.306
<i>Gemiddeld</i>	<i>0,0986%</i>	<i>479</i>	<i>343</i>	<i>278</i>	<i>483.750</i>	<i>1.100</i>

Bron: [Atlas lokale lasten - COELO](#)

Een gemiddeld huishouden bestaat uit drie personen.

Kwijtscheldingsbeleid

In de beleidsregels voor kwijtscheldingen van de gemeente Nieuwkoop is onder andere geregeld dat:

- kwijtschelding van opgelegde heffingen kan worden verleend voor afvalstoffenheffing (regulier huishoudelijk afval) en rioolheffing;
- in afwijking van artikel 16, eerste lid, van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990, het percentage voor de berekening van de kosten van bestaan wordt vastgesteld op 100 procent;
- kwijtschelding ook kan worden verleend aan natuurlijke personen die ene bedrijf of zelfstandig beroep uitoefenen.

Verder is in de beleidsregels de mogelijkheid opgenomen voor automatische kwijtschelding. In Nieuwkoop laten we de geautomatiseerde kwijtscheldingstoets uitvoeren door het Inlichtingenbureau, dat diverse bestanden met elkaar combineert. Met de toets is eenvoudig vast te stellen of iemands inkomen en vermogen zijn veranderd ten opzichten van het voorgaande jaar. Wordt geen verandering

waargenomen, dan kan direct opnieuw kwijtschelding worden verleend. De burger hoeft dan niet zelf opnieuw kwijtschelding aan te vragen, vandaar de term 'automatische kwijtschelding'.

De uitvoering van het kwijtscheldingsbeleid is uitbesteed aan de SVHW en maakt onderdeel uit van de dienstverleningsovereenkomst (DVO). Over het jaar 2022 is € 104.000 aan opgelegde heffingen kwijtgescholden. In de begroting 2024 wordt rekening gehouden met € 115.000.

3.2 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

De paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om (grote) risico's of samenloop van risico's op te vangen.

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing bestaat uit drie onderdelen:

1. Een berekening van de beschikbare middelen om risico's op te vangen, de zogenaamde *beschikbare weerstandscapaciteit*.
2. Een inventarisatie van de financiële risico's die de gemeente loopt, de zogenaamde *benodigde weerstandscapaciteit*.
3. Een beeld van de financiële positie van de gemeente, weergegeven aan de hand van een verzameling ratio's.

Er is meer aandacht besteed aan de inventarisatie van de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit. Bij de risico-inventarisatie moet aangetekend worden dat dit een doorlopend proces is waarbij onzekerheid een kernbegrip is; het gaat om inschattingen van situaties die zich mogelijk in de toekomst kunnen voordoen. Naast een indicatie van de financiële omvang van die risico's en de mogelijkheden van de gemeente om die op te vangen is de inventarisatie ook van belang voor het versterken van het risico-bewustzijn van de organisatie.

Actuele weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit is het totaal aan middelen dat kan worden ingezet om de financiële gevolgen van voorkomende risico's op te vangen zodra die zich voordoen. Bij het samenstellen van deze paragraaf is van de reserves, veruit de belangrijkste bron van de weerstandscapaciteit, opnieuw beoordeeld of deze als onderdeel van de weerstandscapaciteit benoemd moeten en kunnen worden.

De weerstandscapaciteit is het totaal aan middelen dat kan worden ingezet om de financiële gevolgen van voorkomende risico's op te vangen. Hiertoe behoren:

Omschrijving	Begroting 2024
Algemene reserve vrij besteedbaar	6.893
Reserve weerstandsvermogen	3.000
Reserve Friciekosten personeel	63
Reserve WMO	90
Reserve Herwaardering investeringen maatschappelijk nut	7.317
Reserve frictiekosten omgevingsdienst West-Holland	17
Reserve Dekking risico's Woningbouw	2.000
Saldo meerjarenbegroting	230
Onvoorzien	90
Weerstandscapaciteit (x € 1.000)	19.700

Volgens de begroting 2024 heeft de gemeente Nieuwkoop op 31 december 2024 een weerstandscapaciteit van € 19.700 mln.

Risico inventarisatie

De risico inventarisatie bevat risico's die financieel gekwantificeerd kunnen worden. Om een beeld te geven van de aard en de omvang van de risico's zijn hieronder de grootste risico's kort omschreven. Het gaat om risico's die financiële gevolgen kunnen hebben van meer dan € 50.000.

Bij de risico-inventarisatie is een begin gemaakt met een meer gestructureerde wijze van kijken naar risico's. Daarbij is ook meer aandacht voor beheersmaatregelen en de kans dat bepaalde risico's zich gaan voordoen. Ook wordt er aandacht besteed aan risico's die niet primair financieel van aard zijn.

	Gebeurtenis / Situatie	Programma	Risico-bedrag 2024
1	Invoering Wet kwaliteitsborging bouwen	1. Ruimtelijke ontwikkeling	€ 90.000
2	Verlies op grondexploitaties	1. Ruimtelijke ontwikkeling	€ 2.671.000
3	Gevolgen voor grondexploitaties en projecten van aangescherpte rekenregels gecumuleerd geluid voor woningbouw. De gemeente Nieuwkoop ligt onder de aanvliegroutes van Schiphol en de rijksoverheid wil (groei)perspectief blijven bieden aan de luchthaven. Dit betekent dat het bouwen van woningen mogelijk nog verder wordt beperkt en Nieuwkoop min of meer 'op slot' gaat. Een en ander is afhankelijk van de ministeriële keuzes die worden gemaakt met de Luchtvaartnota 2020-2050 en de aanvullingsregeling Geluid Omgevingswet.	1. Ruimtelijke ontwikkeling	€ 1.335.500
4	Na het vervallen van het Programma Aanpak Stikstof (eind mei 2019) is sprake van een nieuwe realiteit: nieuw generiek stikstofbeleid en kaders van Rijk en provincie, en maatwerkoplossingen op gebieds- en projectniveau.	1. Ruimtelijke ontwikkeling	€ 1.335.500
5	Risico's Jeugdwet	3. Sociaal domein	€ 500.000
6	Toename van de kosten van de Wmo door de vergrijzing en abonnementstarief	3. Sociaal domein	€ 90.000
7	Niet in aanmerking komen voor compensatie regeling Participatiewet bij overschrijding boven de 7,5% van het Buigbudget. Daarnaast is het eigen risico voor een tekort op het buigbudget voor de helft afgeraamd	3. Sociaal domein	€ 252.000
8	Kosten en claims na ramp	Bedrijfsvoering	€ 100.000
9	Uitval technische voorzieningen (ict ruimtes, bekabeling, datalijnen).	Bedrijfsvoering	€ 125.000
10	Informatiebeveiligingsincident, digitale informatie onvoldoende toegankelijk, of digitale informatie wordt oneigenlijk gebruikt of verstrekt	Bedrijfsvoering	€ 500.000
11	Leveranciers kunnen producten voor genoemde ontwikkelingen in het ict beheerplan niet snel genoeg leveren	Bedrijfsvoering	€ 70.000
12	Moeite met werven goed gekwalificeerde medewerkers door krapte op de arbeidsmarkt. Bij resterende financiële impact is een bedrag opgenomen voor de extra werving en selectiekosten die komen kijken bij de inzet van een searchbureau.	Bedrijfsvoering	€ 70.000
13	Te ontvangen dividend Alliander	Algemene dekkingsmiddelen	€ 200.000

14	Verlaging van uitkering gemeentefonds	Algemene dekkingsmiddelen	€ 675.000
15	Hogere rente dan nu in de ramingen is opgenomen. Bij een rentestijging van 1% en een kans van 50% bedraagt het risico € 1 miljoen.	Algemene dekkingsmiddelen	€ 1.000.000
16	Lagere opbrengst heffingen door jaarlijkse fluctuaties in hoeveelheden.	Algemene dekkingsmiddelen	€ 50.000
Totaal			€9.064.000

Weerstandsvermogen

De ratio weerstandsvermogen, ook wel de weerstandsratio genoemd, wordt als volgt berekend:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

Op basis van het voorgaande is de actuele weerstandsratio van de gemeente Nieuwkoop:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{19.700.000}{9.064.000} = 2,17$$

Waarderingstabel weerstandsvermogen (bron: Nederlands Adviesbureau Risicomanagement)

Waarderingcategorie	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 < x < 1,4	Voldoende
D	0,8 < x < 1,0	Matig
E	0,6 < x < 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Volgens de waarderingstabel plaatst een ratio van 2,17 de gemeente Nieuwkoop in de categorie A Uitstekend.

Beeld van de financiële positie

Met de weerstandsratio is nog lang niet alles gezegd over de financiële positie in brede zin. Om daarvan een beeld te krijgen kunnen we een aantal andere ratio's raadplegen. Het BBV schrijft voor dat doel de volgende ratio's voor.

Ratio	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Netto schuldquote	14,98%	35,12%	14,40%	47,67%	89,53%	101,43%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	9,41%	29,36%	9,55%	42,49%	83,55%	95,06%
Solvabiliteitsratio	50,92%	49,26%	47,61%	40,02%	37,59%	36,19%
Grondexploitatie	46,18%	40,33%	20,33%	28,05%	5,51%	6,85%
Structurele exploitatieruimte	4,62%	1,48%	1,68%	2,33%	-2,17%	-3,65%
Belastingcapaciteit	116,26%	115,04%	115,04%	115,04%	115,04%	115,04%

Het verloop van de ratio's ontwikkelt zich naarmate de gemeente zich financieel ontwikkelt. Ieder besluit met financiële gevolgen verandert iets aan de (toekomstige) financiële positie van de gemeente en dus ook aan een ratio die daar uitdrukking aan geeft. De ratio's zijn berekend met het door de provincie beschikbaar gestelde Rekenmodel financiële kengetallen.

Netto schuldquote

De netto schuldquote zegt iets over de mate waarin het inkomen van de gemeente toereikend is om aan de schuldverplichtingen te voldoen. De netto schuldquote is een percentage dat tot stand komt door het totale vreemde vermogen te delen door de totale baten uit de gemeentelijke exploitatie. Bij een netto schuldquote hoger dan 130% is sprake van een hoge schuld. Vanaf 2025 stijgt de schuldquote als gevolg van de financieringsbehoefte / het investeringsprogramma o.a. vanuit het coalitie akkoord. Onder de 100% is sprake van een gemiddelde tot lage schuld.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Bij de 'Netto Schuldquote Gecorrigeerd Voor Alle Verstrekte Leningen' wordt het vreemde vermogen verminderd met de doorgeleende gelden (leningen van de gemeente aan derden). De begrote netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen wijkt nauwelijks af van de netto schuldquote wanneer er sprake is van weinig doorgeleende gelden. Een verstrekte geldlening aan een derde is er de oorzaak van dat netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte geldleningen meer af gaat wijken van de netto schuldquote.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft weer in hoeverre het totaal van de activa is gefinancierd met eigen middelen. De ratio wordt berekend door het Eigen Vermogen te delen door het totale vermogen. De begrote solvabiliteitsratio aan het einde van 2024 bedraagt 47,61% en voldoet aan het bij de begroting 2016 door de raad genomen besluit dat deze meer dan 40% moet bedragen. Door het ambitieuze investeringsvolume komt de solvabiliteitsratio vanaf 2026 onder 40%.

Grondexploitatie

Deze indicator geeft de relatieve hoogte van de voorraad bouwgrond en het onderhanden werk (de grondpositie) in de grondexploitaties aan. De waarde van de grondpositie wordt gedeeld door de totale baten uit de gemeentelijke exploitatie. Hoe groter de grondpositie in verhouding tot de totale gemeentelijke baten, hoe groter het verhoudingsgewijze risico dat de gemeente loopt in de grexen. De begrote ratio grondexploitatie aan het einde van 2024 bedraagt 20,33%. Na 2025 neemt de ratio door het afsluiten van grondexploitaties sterk af.

Structurele exploitatieruimte

Het financiële kengetal 'structurele exploitatieruimte' geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de begroting/jaarrekening is, afgezet tegen de inkomsten. Als norm voor gezond begrotingsevenwicht kan 0,6% van de algemene dekkingsmiddelen gehanteerd worden. Deze norm is gebaseerd op de vuistregel die bij art.12- gemeenten gehanteerd wordt voor de bepaling van de ruimte in de begroting om structurele tegenvallers op te vangen. We zetten de structurele ratio af tegen de hiervoor genoemde 0,6%. In 2024 bedraagt de begrote structurele exploitatieruimte 1,68%, maar daalt naar - 3,65% in 2027. De dalende uitkering uit het gemeentefonds (€ 4 mln) en de stijgende rentekosten zijn hiervan de belangrijkste veroorzakers.

Belastingcapaciteit

De ruimte die een gemeente heeft om de belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het COELO (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden) publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Tot de woonlasten behoren de OZB, de riolheffing en de afvalstoffenheffing. De belastingcapaciteit wordt berekend door de totale woonlasten van een meerpersoonshuishouden te vergelijken met het landelijk gemiddelde in het voorgaande jaar en de uitkomst uit te drukken in een percentage. Uit de berekening blijkt dat in 2023 de belastingcapaciteit 115,04%%. Dat betekent dat in Nieuwkoop de belastingdruk 15,04% boven het landelijk gemiddelde ligt. In de jaarrekening 2022 was dit 16,26%.

Kengetallen in samenhang

De verschillende financiële indicatoren en kengetallen geven in samenhang een beeld van de financiële positie van onze gemeente. Ons beleid is erop gericht te voorkomen dat de financiële positie verslechtert en Nieuwkoop in een situatie komt waarin beleidsinhoudelijke concessies (bezuinigingen) noodzakelijk zijn. Dat beleid krijgt vorm in het streven naar voldoende structurele ruimte in de exploitatie, een gezonde schuldsituatie en solvabiliteit, en een verstandige omgang met het eigen vermogen en de grondexploitaties.

Op dit moment, zomer 2023, zien we binnen de termijn van de meerjarenbegroting een verslechtering van de exploitatieruimte en ook andere kengetallen ontwikkelen zich negatief. Dit is deels het natuurlijke gevolg van (voorgenomen) investeringen die in het belang zijn van de Nieuwkoopse samenleving. Daarnaast ondervinden we de gevolgen van niet beïnvloedbare ontwikkelingen zoals de daling van de uitkering uit het gemeentefonds (€ 4 miljoen), de toegenomen inflatie en de gestegen rente.

3.3 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Deze paragraaf geeft aan hoe kapitaalgoederen in gemeentelijk eigendom worden beheerd. In de Financiële verordening 2023 ex. artikel 212 van de Gemeentewet staat in Artikel 21 dat het college de verplichte onderdelen op grond van artikel 12 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten opneemt bij de begroting en jaarstukken.

De beheervisie openbare ruimte vormt het beleidskader voor het beheer en het beoogde onderhoudsniveau van de openbare ruimte. Uitvoering van dit beleidskader moet leiden tot een bestendige situatie waarin deze kapitaalgoederen worden onderhouden volgens de vastgestelde functionaliteit en kwaliteitsniveau (schoon, heel en veilig), waarbij de totale kosten in beeld worden gebracht. Het beleidskader voor de kapitaalgoederen bevat per kapitaalgoed:

- De grootte van het areaal;
- Besloten onderhoudsniveau;
- De huidige staat van onderhoud, zoals de technische beoordeling en schouw van de kwaliteit van het kapitaalgoed;
- De werkzaamheden die we voor de instandhouding van het kapitaalgoed moeten doen;
- Het scenario voor onderhoud van kapitaalgoederen;
- De kosten van de instandhouding van het kapitaalgoed, zoals klein- en groot onderhoud en vervangingskosten.

Beleidskader

De openbare ruimte is het visitekaartje van de gemeente. Het bepaalt mede of er sprake is van een aantrekkelijke woon-, werk- en leefklimaat. Voor bedrijven en bewoners is de kwaliteit van de buitenruimte een reden om zich wel of niet ergens te vestigen. De kwaliteit van de woonomgeving beïnvloedt, bewust of onbewust, zelfs het gedrag van mensen. Bovendien is bekend dat de economische waarde van de gemeente mede afhankelijk is van de kwaliteit en uitstraling van het openbaar gebied. Al met al voldoende redenen om goed voor onze openbare ruimte te zorgen. Een zorg waarbij veel partijen betrokken zijn en waarmee nogal wat geld gemoeid is. Een zorg die vraagt om afstemming, doelmatige besteding van middelen en een planmatige aanpak. De dashboards vanuit 'waar staat je gemeente' dienen als sturingsmiddel voor het planmatig onderhoud. Waar mogelijk zetten we in op een integrale wijkaanpak waarin actuele thema's zoals klimaatadaptatie, energietransitie en duurzaamheid worden meegenomen.

De beheerplannen zijn er op gericht om het vastgestelde onderhoudsniveau te houden. Dit is kwaliteitsniveau 'sober en doelmatig', vergelijkbaar met niveau B volgens de CROW richtlijnen. Bij winkelcentra en ouderencentra kwaliteitsniveau 'goed', vergelijkbaar met niveau A. De onderhoudsmaatregelen zijn in hoofdlijnen gericht op veiligheid, toegankelijkheid en duurzame instandhouding.

Wat kost het?

Het onderhoud van kapitaalgoederen wordt onderverdeeld in regulier onderhoud, groot onderhoud en rehabilitatie/reconstructie. De huidige bedragen in de begroting zijn gebaseerd op de nu vastgestelde plannen inclusief eventuele mutaties. Bij de actualisatie of bij het opstellen van nieuwe beleids- en beheerplannen worden de financiële kaders opnieuw vastgesteld. Zodoende worden de activiteiten en de middelen op elkaar afgestemd om de kapitaalgoederen in de openbare ruimte duurzaam in de tijd worden onderhouden.

Regulier onderhoud

Dit betreft werkzaamheden en maatregelen van kort cyclisch karakter, zoals het verhelpen van meldingen en schadeherstel. Goed, consequent uitgevoerd regulier onderhoud is levensduur

verlengend. De kosten worden gedekt uit de beheer- en onderhoudsbudgetten, die jaarlijks in de begroting beschikbaar worden gesteld.

Groot Onderhoud

Hieronder vallen de werkzaamheden die ervoor zorgen dat de kapitaalgoederen tijdens hun levensduur in goede staat blijven. De kosten voor deze werkzaamheden worden gedekt uit de verschillende voorzieningen. Deze voorziening wordt jaarlijks gevoed met een dotatie uit de begroting, waarmee pieken en dalen in de uitgaven worden geëgaliseerd binnen die voorzieningen. Bij de actualisatie van de beheerplannen kan de omvang van de dotatie wijzigen.

Rehabilitaties/reconstructies

Dat is het totaal van een kapitaalwerk aan het eind van de levensduur of het uitvoeren van levensduur verlengende maatregelen. Deze investeringen van maatschappelijk nut worden geactiveerd en in een aantal jaar afgeschreven. Op basis van het investeringsplan 2023 - 2027 zijn de investeringsbedragen geraamd en de cumulatieve kapitaallasten berekend.

Wegen

Asfaltwegen	698.000 m2
Klinkerwegen	874.000 m2
Cementbeton	8.500 m2
Half verharding	5.800 m2
Bermen (incl. bloemrijk in de wijk)	1.000.000 m2
Hondenbeleid	
Bebording/palen	210 stuks
Straatmeubilair	
Prullenbakken	374 stuks
Banken	296 stuks
Picknicktafels	65 stuks
Hekwerken	14 kilometer
Verkeer	
Verkeersborden	4.100 stuks
Straatnaamborden	1.020 stuks
Bewegwijzering	545 stuks
Snelheidsdisplays	23 stuks
Verkeerstellers	3 stuks

Elektrische oplaadpalen (geen eigendom) 77 stuks (waarvan 54 Allego en 23 PARKnCHARGE)

Gewenst kwaliteitsniveau

Het beheerplan Wegen 2021 - 2025 is erop gericht de staat van wegen op het vastgestelde onderhoudsniveau te houden.

Voor onkruidbestrijding op verharding zorgen we voor een adequate, functionele aanpak, waarbij onkruid cyclisch wordt bestreden van de verharding met heet water. Dit draagt bij aan een duurzame instandhouding van het wegareaal.

De bermen maken onderdeel uit van de weg en kennen eveneens een onderhoudsregime. Het onderhoud van de bermen is gericht op de veiligheid van de weggebruikers. Daarnaast is het maaien van de bermen gericht, naast de veiligheid, op het vergroten van de biodiversiteit door het maaisel af

te ruimen. Hierdoor 'verschraalt' de bodem waardoor bloemen en kruiden beter kunnen groeien en bloeien.

Maatschappelijke doelstellingen

Een kwalitatief goede infrastructuur draagt bij aan het welzijn, mobiliteit en de veiligheid van inwoners. Een functionele en goed onderhouden infrastructuur is van groot economisch belang en draagt er toe bij dat de gemeente Nieuwkoop een aantrekkelijke plaats is om in te wonen, te werken en te recreëren.

Voortgang in de realisatie van de doelstelling

Het vastgestelde kwaliteitsniveau in het Beheerplan wegen 2021 - 2025 sluit aan op de maatschappelijke doelstelling. Met de vaststelling van dit beheerplan is ook het budget dat jaarlijks nodig is om de wegen op het vastgestelde niveau te onderhouden geactualiseerd. In de doorrekening van dit budget is extra rekening gehouden met beleidsuitgangspunten voor kwaliteit, geluidshinder en trillinghinder.

Beheerplan

Het beheer- en beleidsplan wegen 2021 - 2025 is op 3 juni 2021 vastgesteld. Bij het opstellen van dit beheerplan is invulling gegeven aan het levenscyclus beheer en is de projectplanning ingestoken op het borgen van integraliteit tussen de beheerdisciplines. Ook is invulling gegeven aan het verhelpen van de knelpunten die uit het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP) naar voren kwamen. De belangrijkste beleidsuitgangspunten uit het beheerplan zijn:

- De wegen worden beheerd op kwaliteitsniveau;
A: voor winkelgebieden en locaties met voorzieningen voor ouderen.
B: voor alle overige wegen.
- Voor de beheerstrategie is er invulling gegeven het levenscyclus beheer. Hierin is bepaald waar in de levenscyclus alle verhardingen zich bevinden en het toekomstig onderhoud geprojecteerd voor de komende 25 jaar. Hiermee wordt het uit te voeren onderhoud geoptimaliseerd en de voorziening verantwoord.
- Groot onderhoud en reconstructies worden zoveel mogelijk wijkgericht en integraal gepland. Dit levert kansen op voor verschillende beheerdisciplines om elkaar te versterken in maatschappelijke uitdagingen als klimaatadaptatie en duurzaamheid. Ook is de uitvoeringsplanning van het beheerplan integraal afgestemd met de waterschappen.
- Door de integrale afstemming tussen wegen en verkeer wordt de slagkracht vergroot van de aanpak van verkeersonveilige situaties. Daarnaast wordt het beleid doorgezet om de essentiële herkenbaarheidskenmerken van de snelheidsregiems te borgen binnen ons wegareaal. De hoeveelheid grijze wegen waarvan niet geheel duidelijk is welk snelheidsregiem van toepassing is worden hiermee verminderd.
- Er wordt invulling gegeven aan duurzaamheid door op de projecten maatwerk te leveren op het gebied van klimaatadaptatie en circulariteit. In het beheerplan is budget opgenomen voor onderzoeken om dit maatwerk te kunnen leveren. Vanuit het 'Programma van eisen openbare ruimte' wordt aangestuurd op toepassing van duurzame materialen.
- Door alle ontwerpen van het groot onderhoud en de reconstructies te toetsen op toegankelijkheid, wordt dit onderwerp beter geborgd binnen de projecten.

De uitgangspunten voor het beheer van de bermen zijn opgenomen in het Beleids- en beheerplan Openbaar Groen 2021 - 2025.

Wat gaan we doen?

In het beheerplan wegen 2021-2025 is een uitvoeringsparagraaf opgenomen. Hierin staat een overzicht van de projecten welke binnen de betreffende planperiode worden uitgevoerd.

Onderstaand een overzicht van de op het moment actuele projecten. Er wordt onderscheid gemaakt in de voorbereiding en de uitvoering van projecten. Vaak vindt dit niet plaats in hetzelfde begrotingsjaar.

Onderstaand groot- en planmatig klein onderhoud zijn gepland in 2024:

- Park achter Julianalaan, Nieuwkoop (in voorbereiding)
- Groot onderhoud kerkweg BUBEKO, Ter Aar, het vervangen van de deklaag en het nemen van maatregelen tegen het scheuren
- Levensduur verlengende maatregel Grendel, Nieuwkoop
- Planmatig klein onderhoud Langerarseweg, Langeraar
- Planmatig klein onderhoud Langeraar Oost, Langeraar
- Planmatig klein onderhoud Schepenstraat, Langeraar
- Planmatig klein onderhoud G. van Dijkstraat, Langeraar

Reconstructies gepland in 2024:

- De Schepengaten, Nieuwkoop
- Hertog van Beijerenstraat, Ter Aar
- Vosholstraat, Dr. A. Schweitzerstraat, MR. Jonkerpad, Vierambachtstraat, Ter Aar
- Oude Nieuwveenseweg en A.H. Kooistrastraat, Nieuwveen
- De Rietlanden, Nieuwkoop

Financiële ontwikkeling

Algemene opmerking: De opbrengsten uit vergunningen en/of instemmingsbesluiten vanuit het kabels en leidingen worden bij het afsluiten van de jaarrekening naar de voorziening wegen geboekt ter compensatie van de gemaakte onderhoudskosten.

Wat kost het?

Bedragen in € 1.000

Wegen	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting in nieuw Beheerplan
Regulier onderhoud	255	255	255	255
Groot Onderhoud/rehabilitaties	516	532	1.857	2.086
Rehabilitaties en vervangingsinvesteringen	2.692	2.517	928	2.714
Kapitaallasten	391	471	510	529

Voorziening toereikend: ja

Openbare verlichting

Masten	6.177	st
Armaturen	6.202	st
Lampen	6.260	st

Gewenst kwaliteitsniveau

Het beleid voor en daarmee het gewenste kwaliteitsniveau van de Openbare Verlichting (OV) staat beschreven en is vastgelegd in het beleids- en beheerplan Openbare Verlichting 2020 - 2024.

De milieudoelstellingen zijn vastgelegd in het Energieakkoord Holland Rijnland. De belangrijkste beleidsuitgangspunten voor de instandhouding van het OV zijn: duurzaam en doelmatig verlichten en de installatiekwaliteit goed op peil te houden.

In de kadernota 2024 is de wens aangegeven om de hele gemeente te voorzien van LED-verlichting. Door het volledige areaal om te zetten naar LED bespaart de gemeente Nieuwkoop jaarlijks op energiekosten.

Maatschappelijke doelstellingen

Functionele en goed onderhouden openbare verlichting draagt bij aan de uitstraling van de openbare ruimte, sociale veiligheid en de uitstraling van het openbaar gebied. We verlichten waar nodig en zeker niet overal. In het buitengebied is naast de veiligheid het ook van belang dat de flora en fauna zo min mogelijk wordt verstoord vanwege lichtvervuiling.

Voortgang in de realisatie van de doelstelling

Bij het actualiseren van het beheerplan wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld waarbij de afgeschreven oude verlichting inzichtelijk wordt gemaakt. Jaarlijks wordt een deel vervangen voor duurzamere LED-verlichting en zo mogelijk van smart lighting voorzien. Op deze manier moderniseren we het areaal, besparen we (meer) op energie, beperken we de CO2-uitstoot en streven we naar de milieudoelstellingen.

Beheerplan

Het beheerplan openbare verlichting is op 23 april 2020 door de gemeenteraad vastgesteld, voor een periode van 5 jaar. Wij streven in deze beleidsperiode de volgende doelen na: duurzaam verlichten, doelmatig verlichten en de installatiekwaliteit goed op peil houden.

De belangrijkste beleidsuitgangspunten zijn:

- Bij vervangingen worden energie-efficiënte LED-armaturen toegepast met een lichtkleur die de sociale- of verkeersveiligheid verbeteren. In de nachtelijke uren worden deze gedimd.
- Om het areaal op peil te houden, plannen we de vervangingen van masten en armaturen in op basis van de economische levensduur.
- Wij passen bij vervanging of nieuwbouw het verlichtingsniveau aan welke minimaal is benodigd conform de ROVL-2011 richtlijn.
- We verlichten in het buitengebied alleen daar waar noodzakelijk is vanuit (verkeers) veiligheid

Wat gaan we doen?

Vanaf 2024 gaan we verder met het led maken van het areaal zowel de masten als de armaturen worden vervangen wanneer deze economisch einde levensduur zijn.

Wat kost het?

Bedragen x € 1.000

Openbare Verlichting	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Regulier onderhoud	82	82	42	42
Groot onderhoud	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Vervangingsinvesteringen	251	2.900	3.000	0
Kapitaallasten	55	62	62	121

Geen voorziening

Civiele kunstwerken

Grotere kunstwerken	84	st
Elektrisch mechanisch beweegbare bruggen	4	st
Fiets- en voetgangersbruggen	130	st
Kleine duikers	100	st

Gewenst kwaliteitsniveau

Het beleid voor en daarmee het gewenste kwaliteitsniveau van de civiele kunstwerken staat beschreven en is vastgelegd in het beleids- en beheerplan Civiele kunstwerken 2021- 2025. Het beheerplan CKW is erop gericht de staat van civiele kunstwerken op het vastgesteld onderhoudsniveau te houden. De onderhoudsmaatregelen zijn in hoofdlijnen gericht op veiligheid en duurzame instandhouding. De maatregelen die voortkomen uit de diverse inspecties worden bepaald op basis van dit kwaliteitsniveau. Dit is noodzakelijk om de functionaliteit, toegankelijkheid en veiligheid te garanderen.

Maatschappelijke doelstellingen

Kunstwerken zijn een essentieel onderdeel van de infrastructuur. Een kwalitatief goede infrastructuur draagt bij aan het welzijn, mobiliteit en de veiligheid van inwoners. Een functionele en goed onderhouden infrastructuur is van groot economisch belang en draagt er toe bij dat de gemeente Nieuwkoop een aantrekkelijke plaats is om in te wonen, te werken en te recreëren.

Voortgang in de realisatie van de doelstelling

Bij het actualiseren van het beheerplan zijn de wettelijk benodigde inspecties uitgevoerd, ook voor beweegbare bruggen. Naar aanleiding van de resultaten zijn de benodigde maatregelen geprioriteerd en in het beheerplan opgenomen.

Beheerplan

De gemeenteraad heeft op 10 december 2020 het beheerplan Civiele Kunstwerken 2021 - 2025 vastgesteld. De belangrijkste beleidsuitgangspunten uit het beheerplan is het voldoen aan de wettelijke verplichtingen op het gebied van veiligheid om de civiele kunstwerken in de gemeente duurzaam in stand te houden. Het beheerplan omvat de volgende punten om hier aan te voldoen:

- een inventarisatie van de civiele kunstwerken en de kwaliteit er van op basis van inspecties;
- een beheerstrategie;
- een overzicht van de te nemen maatregelen;
- een overzicht van de kosten.

Wat gaan we doen?

Op basis van een aantal technische inspecties van alle kunstwerken (houten, stalen- betonnen en elektrisch- mechanische bruggen, duikers) is het beheerplan geactualiseerd met een bijbehorend meerjarig onderhoudsplan. De werkzaamheden die hieruit voortkomen zijn opgenomen in het uitvoeringsplan 2021 - 2025.

Voor 2023/2024 staat de vervanging van de volgende bruggen op de planning:

- Vervangen van de bovenlaag van de Westveensebrug,
- Vervangen van de brug aan het Zaagmolenpad,
- Vervangen fietsbrug Geerweg,
- Vervangen bruggen in het wandelgebied nieuwkoop dorp,
- Vervangen Houten brug Bernardlaan,
- Vervangen Houten brug Karperstraat,
- Vervangen R4 – gebied Speelveen,
- Vervangen brug Iepenpad,
- Vervangen brug Schoutstraat,
- Vervangen brug Zuideinde.

Wat kost het?

Bedragen x € 1.000

Civiele Kunstwerken	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Regulier onderhoud	74	74	74	74
Groot onderhoud t.l.v. voorziening	288	341	162	78
Vervangingsinvesteringen/rehabilitaties	580	162	176	187
Kapitaallasten	43	59	64	69

Voorziening toereikend: Ja

Speelvoorzieningen

Speelplekken	130	st.
Aantal speel- en sporttoestellen	580	st.
Skate voorzieningen	4	st.
BMX parcours	1	st.
Trapveldjes (voetbal)	21	st.
Basketbal veldjes	10	st.
Jeu de Boules banen	6	st.
Sport & Beweegplekken	9	st.
Tafeltennistafels	5	st.

Gewenst kwaliteitsniveau

Als gemeente vinden wij buitenspelen voor kinderen heel belangrijk. Wij willen een gezonde en actieve leefstijl stimuleren bij onze kleine en grote inwoners in een veilige en aangename omgeving met voorzieningen die uitdagend en voor iedereen toegankelijk zijn. Een leven lang spelen en bewegen. Dit doen we door de buitenruimte veilig, toegankelijk en ook uitnodigend in te richten. De speelplaatsen worden onderhouden op het niveau A conform de CROW norm. Een onderhoudsniveau dat boven basisniveau ligt, betekent onder andere dat speelvoorzieningen er qua beeld comfortabel en schoon uitzien en qua technische kwaliteit goed in orde zijn.

Bij de uitvoering van beheermaatregelen wordt een aantal uitgangspunten gevolgd:

- de speelplaatsen zijn schoon, heel en veilig;
- de speelplaatsen zijn aantrekkelijk en uitdagend;
- waar mogelijk passen we meer groen toe op- en rond de speelplaatsen;
- inwoners denken, ontwerpen en beslissen mee als het gaat om hun eigen woonomgeving;
- we staan open voor inwonersinitiatieven;
- waar mogelijk combineren we spelen en bewegen vanuit het vitaliteitsbeleid.

Maatschappelijke doelstellingen

De ambitie: Een leven lang spelen en bewegen

Kinderen en jong volwassenen spelen en bewegen veel minder buiten dan voorheen, terwijl het van groot belang is voor de ontwikkeling en gezondheid. Mensen die actief zijn hebben minder kans op overgewicht en bewegen bevordert de lichaamsmotoriek en daarmee de gezondheid.

We maken in de openbare ruimte voorzieningen die uitnodigen tot actief bewegen voor iedereen. Bijvoorbeeld uitdagende speel- en beweegplekken voor alle leeftijden. In het (door)ontwikkelen van onze omgeving zorgen wij voor voldoende aandacht voor het aspect van gezondheid en aanzetten tot een actieve leefstijl, spelen, sporten en bewegen. Hier komen speelbeleid, gezondheidsbeleid en de sportvisie samen.

Voortgang in de realisatie van de doelstelling

In nieuwe woonwijken en op bestaande speellocaties binnen de gemeente worden, in overleg met de omgeving, speelvoorzieningen gerealiseerd waar kinderen avontuurlijk kunnen spelen en die kinderen uitnodigen om buiten te spelen. Ook (jong) volwassen worden uitgedaagd om te bewegen in de openbare ruimte. Om kinderen meer te motiveren tot buitenspelen, kunnen kinderen meebeslissen over nieuwe speelvoorzieningen in hun buurt.

Beheerplan

Het beheerplan Spelen 2021 - 2025 is op 3 juni 2021 door de raad vastgesteld. Als gemeente vinden wij buitenspelen voor kinderen heel belangrijk. Wij willen een gezonde en actieve leefstijl stimuleren bij onze kleine en grote inwoners in een veilige en aangename omgeving met voorzieningen die uitdagend en voor iedereen toegankelijk zijn. Een leven lang spelen en bewegen. Dit doen we door de buitenruimte veilig, toegankelijk en ook uitnodigend in te richten.

Vanuit het groenbeheerplan, gezondheidsbeleid, sportvisie en omgevingsvisie zijn er ook raakvlakken met spelen en bewegen. Onze ambitie is om de raakvlakken zoveel mogelijk te combineren bij beheer en renovatie van speelplaatsen. De speerpunten zijn:

- meer groen op de speelplekken (klimaatadaptatie, verkoeling en biodiversiteit verbeteren)
- actief spelen stimuleren en indien mogelijk een combinatie maken tussen spelen en bewegen (gezondheid, bewegen voor alle leeftijden)
- toegankelijk voor iedereen (mensen met een beperking)

Wat gaan we doen?

We gaan op een aantal locaties extra voorzieningen realiseren om het bewegen voor alle leeftijden te stimuleren. Er worden nog drie schoolpleinen bij IKC's gerealiseerd. Deze schoolpleinen worden onderdeel van de openbare ruimte en zorgen voor een uitbreiding van het areaal.

Nieuwe aanleg:

- Nieuwveen, Noordereiland
- Nieuwveen, Zuidereiland
- Nieuwkoop, Sport- en beweegplek
- Ter Aar, Dorpsveld
- Langeraar, IKC de Poel
- Nieuwveen, IKC
- Woerdense Verlaat, IKC
- Nieuwveen, Teylerspark
- Wandelroutes (alle kernen)
- Nieuwkoop, Bernhardlaan (aanvulling beweegtoestellen)

Renovatie speelplaatsen

- Noorden, Anemonenstraat
- Nieuwkoop, Natuurspeeltuin
- Ter Aar, Hazelaarstraat
- Zevenhoven, Witte Kwikstaart
- Nieuwkoop, Wilhelminalaan

Wat kost het?

Bedragen x € 1.000

Speelvoorzieningen	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Regulier onderhoud	104	104	104	104
Groot onderhoud t.l.v. voorzieningen	58	201	44	243
Vervangingsinvesteringen	0	0	0	0
Kapitaallasten	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Voorziening toereikend: Ja

Waterpartijen

Watergangen (schoonen/Baggeren)	110	km
Beschoeiingen	55	km
Baggerdepot	1	st.

Gewenst kwaliteitsniveau

Het beheerplan is erop gericht om te voldoen aan de plicht om de waterpartijen met de bijbehorende waterbouwkundige werken te onderhouden op het door de waterschappen vastgestelde niveau zoals is voorgeschreven in de Keur van het hoogheemraadschap.

Maatschappelijke doelstellingen

Bij renovatie van beschoeiingen en baggeren van watergangen wordt ingespeeld op de klimaatveranderingen. Daar waar mogelijk worden natuurvriendelijke oevers aangelegd om water te kunnen bufferen bij hevige regenval en de biodiversiteit te vergroten.

Voortgang in de realisatie van de doelstelling

Elk jaar wordt een deel van de bestaande oeverbeschermingen vervangen en een deel van de watergangen gebaggerd middels een cyclus.

Beheerplan

Het beheerplan Waterpartijen 2020 - 2024 is op 6 februari 2020 vastgesteld

Wat gaan we doen?

De werkzaamheden worden volgens het beheerplan uitgevoerd. Voor 2024 staat er geen baggercluster op de planning. In 2024 worden geen stuwen vervangen.

Op verschillende locaties wordt de bestaande oeverbescherming vervangen. De volgende locaties worden in ieder geval vervangen:

- Beschoeiing Oude Nieuwveenseweg te Nieuwveen;
- Beschoeiing Sluispad te Papenveer.

Wat kost het?

Bedragen x € 1.000

Water	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Regulier onderhoud	163	163	163	163
Groot Onderhoud t.l.v. voorziening baggeren	225	54	34	104
Investeringen oeverwerken	113	153	116	222
Kapitaallasten oeverwerken	33	37	42	46

Voorziening toereikend: ja

Nautisch- en vaarwegbeheer

Vaarvergunningen verleend plassengebied Nieuwkoop	3.633	st.
Behoud vaardiepte watergangen (controleren, baggeren)	43.000	m2
Borden vaarregels en route	120	st.
Borden elektro en kanoroutes	97	st.
Voorzieningen bij bruggen, bescherming/aanleggen	7	st.
Loswallen	3	st.
Betonning	14	st.
Bakens	3	st.

Gewenst kwaliteitsniveau

Voor alle voorzieningen voor nautisch beheer en vaarwegbeheer staat de bruikbaarheid en veiligheid voorop. Dit staat gelijk aan de CROW kwaliteitsindeling B, sober en doelmatig. De onderhoudsmaatregelen zijn in hoofdlijnen gericht op veiligheid en duurzame instandhouding. Door de natuurlijke omgeving is enige vorm van beschadiging en verval niet te voorkomen. Dit mag geen belemmering opleveren voor het gebruik van de voorziening.

Maatschappelijke doelstellingen

Nautisch- en vaarwegbeheer zorgt voor een kwalitatief goede infrastructuur op het water wat bijdraagt aan het welzijn en de veiligheid van de gebruikers.

Als gebruikers het vaarwater in Nieuwkoop als prettig en veilig ervaren draagt dit bij aan een verdere recreatieve ontwikkeling van het gebied, daarom zullen de voorzieningen met een laag kwaliteitsniveau worden vervangen/aangepast. Een ander belangrijk onderdeel van het nautisch en vaarwegbeheer is het op diepte houden van de vaarwegen.

Beheerplan

De gemeenteraad heeft het (samengevoegde) beheerplan Recreatieve voorzieningen en vaarwegen 2022-2026 op 15 december 2022 vastgesteld.

Wat gaan we doen?

Komende beheerperiode wordt het tweede gedeelte van de Vlietsloot, de sleuf van Kemp gebaggerd. De andere watergangen worden gepeild en vervolgens (waar nodig) gebaggerd.

Wat kost het?

Bedragen x € 1.000

Nautisch- en vaarwegenbeheer	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Regulier onderhoud	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Onderhoud t.l.v. voorziening	9	81	15	10
Vervangingsinvesteringen en reconstructies	0	0	0	0
Kapitaallasten	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Voorziening toereikend: ja

Riolering

Vrijverval riolen	179	km
Persleiding gemalen	33	km
Vacuümleiding	4	km
Drukriolering buitengebied	80	km
Bergbezinkvoorzieningen	5	st.
Rioolpompen (minigemalen)	816	st.
Riool hoofdgemalen	63	st.
Straat/trottoirkolken	8.966	st.

Gewenst kwaliteitsniveau

Voorzieningen voor inzameling (riolering), transport en zuivering vormen samen het afvalwatersysteem. Volgens de wet (Wet milieubeheer en Waterwet) heeft de gemeente de inzamelings- en transporttaak en het waterschap de zuiveringstaak. De wettelijke basis is nu gericht op de zorgplicht voor afval-, hemel- en grondwater. In het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2021 - 2025 staat hoe wij omgaan met onze drie zorgplichten. Riolering moet optimaal en naar geldende wet- en regelgeving functioneren. Het streven is dit zo kostenefficiënt mogelijk te doen.

Maatschappelijke doelstellingen

Rioleringszorg draagt bij aan de volksgezondheid, het milieu en voorkomt financiële en maatschappelijke schade door wateroverlast of wateronderlast in bebouwd gebied.

Voortgang in de realisatie van de doelstelling

Het GRP beoogt een duurzame invulling van de rioleringszorg en maakt de benodigde maatregelen inclusief de financiële consequenties hiervan voor het in stand houden van het rioolstelsel op de korte en langere termijn inzichtelijk.

De hoofdlijnen uit het GRP zijn:

- Zorgen voor inzameling van het binnen gemeentelijk gebied geproduceerd afvalwater;
- Zorgen voor doelmatige inzameling en verwerking van afvloeiend hemelwater (voor zover niet verzorgd door particulieren);
- Beperken van structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand (te hoog, maar ook te laag) voor de aan de grond gegeven bestemming in het openbaar gebied;
- Zorgen voor het transport van het ingezamelde water naar een geschikt lozingspunt;
- Goed gebruik van de riolering;
- Zorgen voor het klimaat adaptief maken van de riolering in samenhang met de inrichting van de openbare ruimte om waterover- en onderlast te beperken of te voorkomen.

Bij de uitvoering van het GRP wordt uitdrukkelijk gezocht naar het realiseren van maatschappelijke meerwaarde door het benutten van meekoppelkansen, die zich voordoen bij het integraal uitvoeren van werkzaamheden die voortvloeien uit de verschillende beheerplannen (vooral Wegen en Openbaar Groen).

Beheerplan

Het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2021 - 2025 is op 5 november 2020 vastgesteld.

Wat gaan we doen?

In de periode 2024-2027 zijn de volgende onderzoeken, werkzaamheden en projecten gepland:

- Deelname en uitvoering geven aan de Operatie Steenbreek
- Planmatig onderhoud (o.a. kolkenreinigen, hoofdgemalen reinigen, inspecties)
- Samenwerking subregio Groene Hart

- Vergroten inzicht hydraulisch functioneren van het rioolstelsel (inmeten van riolering en hoofdgemalen)
- Onderzoek riolering bedrijventerrein Bovenland (in combinatie met hte herstel van het gebied na de brand)
- Vervangen/renoveren vrijerval riool o.a. Oude Nieuwveenseweg, Lindelaan, De Schepegaten.
- Uitvoeren hemelwaterbeleid incl. hemelwaterverordening en grondwaterbeleid
- Aanleg HWA (hemelwaterriool) riool Hoogerheijdestraat en omgeving
- Aanleg HWA riool Lijsterbeslaan en Acaciastraat
- Aanleg HWA riool Noordeinde en Dorpsstraat Zevenhoven
- Aanleg HWA riool Zuideinde Nieuwkoop
- Renovatie hoofdgemalen o.a. gemaal Amstelkade, Dorpsstraat Nieuwveen, Noordse Dorpsweg.
- Renovatie drukriolering o.a. deel Westkanaalweg, Hogedijk Zevenhoven, Molenkade
- Verbeteren HWA afvoer wijk Rietlanden Nieuwkoop

Wat kost het?

Bedragen x € 1.000

Riolering	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Regulier onderhoud	173	173	173	173
Onderhoud t.l.v. voorziening	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Vervangingsinvesteringen en reconstructies	320	2.150	1.808	1.554
Kapitaallasten	779	805	882	880

Voorziening toereikend: Ja

Recreatieve voorzieningen

Knooppuntenroute wandelen	1	st.
Knooppuntenroute fietsen	1	st.
Knooppuntenroute varen	1	st.
Vrije aanlegplaatsen plassengebied Nieuwkoop	6	st.
Toiletten vrije aanlegplaatsen	4	st.
Drijvend toilet	2	st.
Zwemstrand (strand Zomer)	1	st.
Pomp t.b.v. waterkwaliteit zwemlocatie	1	st.
Buitendouche zwemlocatie	1	st.
Aanleghaven (Meijehaven)	1	st.
Trailerhelling (Langeraar)	1	st.
Recreatie eiland Langeraar (Papeneiland)	1	st.
Zelfreinigend toilet Langeraar	1	st.
Aanleg- / vissteigers	40	st.
Watertappunten	7	st.

Gewenst kwaliteitsniveau

Voor alle voorzieningen voor recreatieve voorzieningen staat de bruikbaarheid en veiligheid voorop.

Maatschappelijke doelstellingen

Kwalitatief goed onderhouden recreatieve voorzieningen die aansluiten bij de behoeften van zowel de inwoners van Nieuwkoop als de gewenste bezoekers van onze gemeente.

Een pakket van voorzieningen dat aansluit bij de belangrijkste recreatieve speerpunten van Nieuwkoop: fietsen, wandelen en varen. Daarnaast zijn er recreatieve voorzieningen die ook bijdragen aan de leefbaarheid van kernen, zoals zwemlocaties.

Beheerplan

De gemeenteraad heeft het (samengevoegde) beheerplan Recreatieve voorzieningen en vaarwegen 2022-2026 op 15 december 2022 vastgesteld.

Wat gaan we doen?

Het doel is om de komende beheerperiode de beschoeiing van de vrije aanlegplaatsen: Brampjesgat, Schepengaten en Machinesloot te vervangen. Daarnaast wordt van een aantal steigers de onderbouw en het dek of alleen het dek vervangen. Ook worden de kano rustplaatsen worden vervangen. In 2022 is er een pomp geplaatst bij de zwemlocatie Meijepark, die vers water aanvoert vanuit de gemeentevaart. Dit heeft effect gehad want de waterkwaliteit is het hele jaar in orde geweest. Er is nu een nieuwe meetreeks gestart. 2023 wordt nog gebruikt als testjaar en dan wordt er in 2024 een blijvend (speel)element gerealiseerd.

Het doel is om komende beheerperiode van een aantal vrije aanlegplaatsen de beschoeiing te vervangen samen met Natuurmonumenten. Deze vrije aanlegplaatsen zijn in eigendom van Natuurmonumenten, daarom wordt er momenteel een bruikleenovereenkomst opgesteld.

Wat kost het?

Bedragen x € 1.000

Recreatieve voorzieningen	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Regulier onderhoud	126	126	126	126
Groot Onderhoud t.l.v. voorziening	10	0	0	12
Vervangingsinvesteringen	0	0	0	0
Kapitaallasten	13	13	13	13

Voorziening toereikend: Ja

Gebouwen

Gemeentehuis	2	st.
Sporthal	3	st.
Zwembad	1	st.
Brandweerkazernes	3	st.
Kinderopvang/scholen	7	st.
Overige openbare gebouwen	20	st.
Overig niet openbare gebouwen	7	st.
Overige objecten	11	st.

Gewenst kwaliteitsniveau

Het standaard uitgangspunt voor de kwaliteit van het onderhoud is het duurzaam in stand houden van de gebouwen. Vrij vertaald wordt hieronder verstaan dat een pand de 'normale veroudering en slijtage' mag vertonen en dat defecte bouwkundige- en installatietechnische onderdelen door eenzelfde kwaliteitsniveau worden vervangen als reeds aanwezig is. Voor een aantal locaties wordt onderbouwd afgeweken van het standaard kwaliteitsniveau.

Maatschappelijke doelstellingen

- Kwalitatief goede sportcomplexen dragen bij aan het welzijn en de gezondheid van inwoners.
- Kwalitatief goede monumenten, musea, kinderopvang- en verenigingsgebouwen dragen er toe bij dat de gemeente Nieuwkoop een aantrekkelijke plaats is om in te wonen en te recreëren.

- Kwalitatief goede huisvesting voor de brandweer draagt er toe bij dat de gemeente Nieuwkoop een veilige plaats is om te wonen.
- Kwalitatief goede gebouwen voor de eigen organisatie dragen er toe bij dat de eigen medewerkers en het bestuur op een goede manier hun taken kunnen uitvoeren en dat de gemeente een aantrekkelijke plaats is om te werken.

Voortgang in de realisatie van de doelstelling

De vastgestelde kwaliteitsniveaus in het Beheerplan Gebouwen 2019 - 2028 sluiten aan op de maatschappelijke doelstellingen. Het budget dat jaarlijks beschikbaar is om de gebouwen op het vastgestelde niveau te onderhouden is toereikend. Er zijn geen achterstanden in onderhoud.

Beheerplan

Het Meerjaren Onderhoudsplan Gebouwen voor de periode 2019 tot en met 2028 is door de raad op 14 november 2019 vastgesteld. In 2024 wordt het plan geactualiseerd opnieuw aangeboden aan de raad.

Wat gaan we doen?

Een aantal belangrijke zaken waar we ons mee bezig gaan houden naast de dagelijkse onderhoudswerkzaamheden zijn onder andere:

- Gedeeltelijk vervanging sanitair gemeentehuis Ter Aar
- Vervanging gedeelte marmoleum De Schakel
- Schilderwerk toegangspartij 't Oude Erf
- Schilderwerk en houtrotherstel gymzaal Noorden
- Schilderwerk De Steupel
- Schilderwerk zwembad De Wel
- Schilderwerk De Zon
- Schilderwerk Maarten Freeke Wijde 2D
- Schilderwerk Openbare Liftinstallaties Nieuwkoop
- Schilderwerk Dorpsstraat 115 Nieuwkoop
- Vervanging (gedeeltelijk) keukenvoorzieningen De Verbinding
- Vervanging luchtbehandelingskasten Maarten Freeke Wijde 2D
- Op basis van externe onderzoeken verduurzamen van het gemeentelijk Vastgoed
- Op basis van de informatieplicht energiebesparing, het uitvoeren van een aantal verplichte besparingsmaatregelen met een terugverdientijd binnen 5 jaar.
- Diverse NEN3140 elektrische installatie keuringen

Wat kost het?

Bedragen x € 1.000

Gebouwen	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Dagelijks onderhoud	386	375	366	366
Groot Onderhoud t.l.v de voorziening	175	353	488	333
Kapitaallasten	0	0	0	0

Voorziening toereikend: ja

Openbaar groen

Bomen	12.000	st.
Beplanting	354.000	m2
Gazons	360.800	m2
Grasbermen en bloemrijke bermen	1.000.000	m2
Gras voetbalveld	26.670	m2
Afrastering	6.740	m1
Bloembakken	175	st.

Gewenst kwaliteitsniveau

De gemeente Nieuwkoop kiest er voor om het groen en straatmeubilair op kwaliteitsniveau B (basis) te onderhouden. Dit komt er op neer dat het groen en straatmeubilair moet voldoen aan hun functie. Voorbeelden hiervan zijn een bank waar je veilig en goed kan zitten, een trapveldje waar je op kan voetballen en een plantvak dat de straat vergroent en er mooi uit laat zien.

Maatschappelijke doelstellingen

De waarde van groen in de buurt is erg groot. Groen zorgt voor inspiratie, plezier en ontspanning. Anderzijds zorgt groen voor het beperken van wateroverlast, hittestress en de hoeveelheid fijnstof in de lucht. En een groenere omgeving stimuleert de biodiversiteit. Al met al is groen gezond voor mens, dier en natuur. Daar komt ook de naam van het beheerplan ‘gezond groen’ vandaan. Al het (openbaar)groen heeft een positief effect op de gezondheid van mens, dier en natuur.

Voortgang in de realisatie van de doelstelling

Jaarlijks worden er verspreid door de gemeente plantvakken gerenoveerd. Hierbij wordt de oude beplanting verwijderd en worden er nieuwe, vaak bloemrijke, planten terug geplant. Daarnaast lift groen mee op andere integrale projecten. Dit biedt de kans om verharding die niet wordt gebruikt om te vormen tot groenvak. Hiermee maken we een klimaat robuuste buitenruimte. We hebben in het verbeteren van de biodiversiteit al veel bereikt, maar het kan nog beter en meer. Nog niet alle plantvakken zijn biodivers ingericht en we kunnen nog meer natuurvriendelijke oevers aanleggen. Daarom blijven we doorgaan met het natuurlijk en ecologisch inrichten en onderhouden van het openbare groen.

Beheerplan

Het nieuwe beleids- & beheerplan Openbaar Groen ‘Gezond Groen’ 2021 - 2025 is op 22 april 2021 door de raad vastgesteld.

Wat gaan we doen?

De openbare ruimte wordt klimaatadaptief ingericht en onderhouden. Dit betekent dat we zo min mogelijk verharding hebben en zo veel mogelijk (openbaar) groen. Bij renovatie van woonwijken en nieuwe ontwikkelingen kijken we kritisch naar de waarde en functie van verhardingen. Is deze er niet, dan komt deze te vervallen en wordt er beplanting aangebracht. Daarnaast gaan we door met het versterken van de biodiversiteit. We planten een variatie van bomen en planten aan die voor voedsel en schuilplekken voor dieren en insecten zorgen. We blijven ons inzetten om een bijenlandschap te krijgen en te behouden buiten én binnen de bebouwde kom. Daarnaast wordt er een bomenbeleid opgesteld en deze wordt in 2024 aan de raad aangeboden.

Wat kost het?

Bedragen x € 1.000

Openbaar Groen	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Regulier onderhoud	617	617	617	617
Groot Onderhoud	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Kapitaallasten	0	0	0	0

Geen voorziening aanwezig.

Begraafplaatsen/lijkbezorging

Begraafplaatsen in gemeentelijk beheer 4 st.

Gewenst kwaliteitsniveau

De algemene begraafplaatsen moeten attractief zijn en een respectvolle uitstraling hebben. Een uitvaart, herdenking of bezoek moet zonder problemen kunnen plaatsvinden. De inwoners en nabestaanden moeten tevreden zijn over de kwaliteit. Om de kwaliteit objectief te kunnen beoordelen is in dit beheerplan gekozen om gebruik te maken van de algemeen aanvaarde 'Kwaliteitscatalogus openbare ruimte' (CROW, 2018).

Maatschappelijke doelstellingen

Iedere inwoner, maar ook geïnteresseerden buiten onze gemeente, die na zijn overlijden begraven wenst te worden op een openbare begraafplaats dan wel na crematie bijgezet wil worden, moet hiervoor in de gelegenheid zijn.

De kracht van een begraafplaats is dat het een gedenkplek is, een fysieke plek waar je naar toe kunt gaan. Het is er groen en biedt ruimte voor rust en bezinning. De kansen liggen in klantgerichtheid, aansluiten op de vraag die er is, meer mogelijkheden voor asbestemming creëren, het integreren van een vorm van natuur begraven, het creëren van een gedenkplek en de communicatie rondom begraafplaatsen

Voortgang in de realisatie van de doelstellingen

Om goed vorm te kunnen geven aan de doelstelling is in 2021 het eerste beleids- en beheerplan Begraafplaatsen opgesteld. Dit beleids- en beheerplan is de leidraad voor de komende vijf jaar (2026) en geeft concreet vorm aan de realisatie door het uitvoeringsprogramma dat aansluit bij de doelstellingen.

Beheerplan

Op 16 december 2021 is het beheerplan Begraafplaatsen 2022 - 2026 vastgesteld door de raad. Dit beheerplan geeft voor de komende vijf jaar nieuwe richting geven aan begraven binnen de gemeente. Hiermee is het beleid, het onderhoud en de nodige financiële middelen geregeld. De speerpunten van het beheerplan zijn:

- Meer groen op de begraafplaatsen is goed voor klimaatadaptatie, verkoeling en verbetering van de biodiversiteit. Het draagt bij aan de sfeer op de begraafplaatsen en creëert een meer parkachtige omgeving.
- Meer ruimte bieden voor ontmoeting en gedenken door bijvoorbeeld het maken van meer zitgelegenheid.
- Goede toegankelijkheid voor iedereen (mensen met een rolstoel of rollator)

Wat gaan we doen?

Inmiddels wordt er volop begraven op het nieuwe gedeelte van de begraafplaats in Nieuwkoop er is een pad aangelegd. Er is veel aandacht voor het aanbrengen van beplanting op de begraafplaats die bijdraagt aan het verbeteren van de biodiversiteit. In de toekomst worden er meer mogelijkheden voor asbestemming mogelijk gemaakt op de begraafplaatsen. In 2023 is er een inhaalslag gemaakt met het op orde krijgen van de begraafadministratie. Veel mensen zijn aangeschreven en er is gezocht naar nieuwe rechthebbenden wanneer een rechthebbende is overleden. Ook zijn veel mensen aangeschreven voor het verlengen van grafrechten.

- Er staan 2 ruiming op het programma in Nieuwveen en Ter Aar (maart 2024).
- Vernieuwing van de paden in Ter Aar en herinrichting van het geruimde deel in Ter Aar (2023).
- Het opknappen en uitbreiden van de urnenmuur in Nieuwkoop
- Het creëren van gedenkplekken met een gedenkboom op iedere begraafplaats

Wat kost het?

Bedragen x € 1.000

Begraafplaatsen	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Regulier onderhoud	48	48	48	48
Groot Onderhoud	20	39	19	50
Kapitaallasten	15	11	11	11

Voorziening toereikend: Ja

3.4 Paragraaf Financiering

Algemeen

De paragraaf financiering geeft inzicht in het financieringsbeleid. In deze paragraaf gaan wij achtereenvolgens in op bestaand beleid, het risicobeheer, schatkistbankieren, de financieringsbehoefte, de ontwikkeling van de leningenportefeuille, de rente-toerekening, onze rentevisie, het EMU-saldo en tenslotte de liquiditeitsplanning.

Bestaand beleid

In de Wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido) zijn kaders gesteld voor een verantwoorde en prudente inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie bij decentrale overheden. De Wet Fido verplicht de gemeente tot het opstellen van twee instrumenten op het gebied van treasury, te weten een treasurywettelijk kader en een treasuryparagraaf. Het treasurywettelijk kader is onderdeel van de Financiële verordening gemeente Nieuwkoop 2023. In het treasurywettelijk kader is de beleidsmatige infrastructuur van de treasuryfunctie vastgelegd in de vorm van uitgangspunten, doelstellingen, richtlijnen en limieten.

Risicobeheer

Het risicobeheer is gericht op het beperken van financiële risico's. In het treasurywettelijk kader zijn richtlijnen en limieten opgenomen, die de basis vormen voor alle transacties op dit gebied. Daarnaast geeft de Wet Fido normen voor het beperken van risico's. De belangrijkste risicocategorie is het renterisico. De kasgeldlimiet en de renterisiconorm zijn belangrijke richtlijnen om renterisico's te beperken. De kasgeldlimiet heeft betrekking op leningen met een rentetypische looptijd tot één jaar en de renterisiconorm heeft betrekking op leningen met een rentetypische looptijd langer dan één jaar. Het doel van deze normen van de Wet Fido is te voorkomen dat bij (her)financiering van de leningen bij (aanzienlijk) hogere rente grote verschillen optreden in de hoogte van de rente die de gemeente moet betalen. De normen beperken de budgettaire risico's. Het niveau van de kasgeldlimiet is gelimiteerd op 8,5% van de begrote lasten. De renterisiconorm houdt in dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en renteherzieningen niet meer dan 20% van het begrotingstotaal mogen bedragen. De norm beoogt een evenwichtige opbouw van de leningen in de tijd.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het wettelijk maximum aan leningen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar. De kasgeldlimiet staat de gemeente Nieuwkoop momenteel toe de financieringsbehoefte tot een bedrag van € 8.491 miljoen (2024) te dekken met kortlopende geldleningen. Zodra de verwachting is dat deze limiet langer dan twee kwartalen wordt overschreden moet een langlopende geldlening worden aangetrokken. De kasgeldlimiet is voor de jaren 2023-2026 als volgt te berekenen:

Kasgeldlimiet (x € 1.000,--)	2024	2025	2026	2027
1 Lasten primitieve begroting	99.890	88.053	79.897	76.204
2 Begrotingswijzigingen	0	0	0	0
3 Begrote lasten	99.890	88.053	79.897	76.204
4 Maximaal toegestane kasgeldlimiet (8,5%)	8.491	7.485	6.791	6.477
5 Gemiddeld saldo vlottende middelen	13.128	-6.872	-6.295	-2.298
Overschot t.o.v kasgeldlimiet	21.619	613	496	4.179

Renterisiconorm

De renterisiconorm geeft het feitelijke renterisico weer op de door de gemeente aangetrokken langlopende geldleningen. Jaarlijks mogen de renterisico's van renteherziening en herfinanciering niet hoger zijn dan 20% van het begrotingstotaal. Voor de periode 2024-2027 is voor Nieuwkoop de volgende ruimte onder de risiconorm te berekenen:

Renterisiconorm (x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
1 Renteherziening	0	0	0	0
2 Aflossingen	1.646	1.571	1.571	1.571
3 Renterisico (1+2)	1.646	1.571	1.571	1.571
4 Renterisiconorm (20% van begrotingstotaal)	19.978	17.611	15.979	15.241
Ruimte onder renterisiconorm (4 - 3)	18.332	16.040	14.408	13.670

Koersrisico

De doelstelling van het koersrisicobeheer is het beheersen van de risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid dat de financiële activa van de gemeente in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen. De gemeente Nieuwkoop bezit de volgende aandelen:

Deelneming	Aantal aandelen	Boekwaarde 1-1-2023 (x € 1.000)
Alliander	673.371	48
Cyclus	40.303	282
BNG	36.348	75
Oasen	29	5
Totaal		410

Het risico dat de intrinsieke waarde van de aandelenportefeuille daalt tot onder de boekwaarde is verwaarloosbaar klein.

Liquiditeitsrisico

De doelstelling van het intern liquiditeitsbeheer is het beheersen van de risico's van mogelijke wijzigingen in de liquiditeitsplanning en meerjareninvesteringsplanning waardoor als gevolg daarvan de financieringskosten hoger kunnen uitvallen. De gemeente Nieuwkoop beschikt over een meerjarige liquiditeitsplanning.

Er wordt gewerkt met een jaarplanning van de liquide middelen, waarbij per maand een prognose wordt afgegeven.

Kredietrisico / Debiteurenrisico

De doelstelling van het kredietrisicobeheer is het beheersen van de risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid van een waardedaling van de vorderingspositie als gevolg van het niet tijdig nakomen van de verplichtingen van de tegenpartij als gevolg van insolventie of deficit (niet in staat om schulden af te betalen). De gemeente Nieuwkoop heeft zich garant gesteld voor diverse geldleningen van derden.

Per 1-1-2024 is de situatie als volgt:

Risico op borgstellingen (x € 1.000,--)	1-1-2024
a Totale volume van in de borgstelling betrokken geldleningen	67.550
b Borgstelling gemeente Nieuwkoop	34.341
Percentage (b/a)	51%

Het totale bedrag van de door de gemeente verleende garantstellingen is aanzienlijk. De grootste borgstelling is afgegeven ten behoeve van leningen aan woningbouwverenigingen ad € 58 miljoen. Hiervan staat de gemeente Nieuwkoop garant voor 50%. Het betreft een tertiaire zekerheidstelling (achtervang na WSW), waardoor het risico voor de gemeente gering is. Het saldo van de door de gemeente Nieuwkoop verstrekte geldleningen is per 1-1-2024 als volgt:

Kredietrisico op verstrekte gelden (x € 1.000,--)		1-1-2024
a	Geldleningen ten behoeve van woningbouw	0
b	Alliander reverse converteerbare aandeelhouderslening	2.976
c	Overige geldleningen	1.260
Totale volume van verstrekte geldleningen (a + b + c)		4.236

De twee grootste posten van de overige geldleningen betreffen de reverse converteerbare lening aandeelhouderslening van Alliander (€ 2.976.000) en de verstrekte leningen aan sportverenigingen en aan starters in het kader van huisvesting (€ 1.260.000).

De relatief kleine leningen aan sportverenigingen vormen samen met de leningen aan starters een groter risico dat de lening niet wordt afgelost (en/of de verschuldigde rente niet wordt betaald). De converteerbare lening kan omgezet worden naar aandelen en vormt derhalve geen risico voor de gemeente.

Schatkistbankieren

Voor decentrale overheden betekent schatkistbankieren dat zij hun overtollige liquide middelen niet mogen aanhouden bij banken maar in de schatkist bij het ministerie van Financiën. Gelden tot het drempelbedrag mogen buiten de schatkist worden gehouden. Dit drempelbedrag bedraagt 2% van het begrotingstotaal voor openbare lichamen met een begrotingstotaal kleiner dan € 500 miljoen met een minimum van € 1 miljoen. Dit minimumbedrag van € 1 miljoen is op de gemeente Nieuwkoop van toepassing. Op geld dat bij de schatkist in rekening-courant staat, werd de afgelopen jaren geen rente vergoed; op dit moment (zomer 2023) ligt de dagelijks fluctuerende rentevergoeding op ongeveer 3,5%.

Financieringsbehoefte

Per 1 januari 2024 spreken we van een financieringsoverschot van € 13,1 miljoen. Dit is het verschil tussen enerzijds de beschikbare vaste financieringsmiddelen, die bestaan uit de opgenomen geldleningen, het eigen vermogen en de voorzieningen (totaal € 116 miljoen) en anderzijds de boekwaarde van de investeringen en de grondexploitaties (totaal € 102 miljoen). De oorzaak hiervan is het verschuiven van een groot aantal investeringen in de tijd. De planningen hiervan zijn achterhaald door onder meer gebrek aan interne capaciteit en gebrek aan capaciteit in de markt.

Financieringsbehoefte (x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Vaste financieringsmiddelen:				
Reserves	63.264	64.927	62.828	61.185
Voorzieningen	25.309	25.553	24.829	23.968
Opgenomen leningen	27.432	35.861	63.290	71.719
Totaal (a)	116.005	126.341	150.947	156.872
Te financieren				
Vaste activa	114.742	138.814	153.151	154.358
Grondexploitaties	-11.865	-5.601	4.091	4.812
Totaal (b)	102.877	133.213	157.242	159.170
Financieringstekort (a-b)	13.128	-6.872	-6.295	-2.298

In de afgelopen jaren was de korte rente lager dan de lange rente; voor kort geld was de rente regelmatig zelfs negatief. Om die reden dekken we de financieringsbehoefte tot het bedrag van de kasgeldlimiet zoveel mogelijk met kortlopende leningen.

Recentere ontwikkelingen op de geld-en kapitaalmarkt maken het uitgangspunt om de financieringsbehoefte tot het maximum van de toegestane kasgeldlimiet met kortlopende leningen te dekken echter minder vanzelfsprekend. Op dit moment (zomer 2023) lopen de rentetarieven voor kortlopende en langlopende leningen niet ver uiteen. We blijven de marktontwikkelingen volgen de financieringskosten zo laag mogelijk te houden.

Leningenportefeuille

Het volume van de leningenportefeuille stijgt naar verwachting van € 29 miljoen per begin 2024 naar € 72 miljoen per eind 2027 (zie onderstaande tabel leningenportefeuille).

Leningenportefeuille (x € 1.000,--)	2024	2025	2026	2027
Restantbedrag begin boekjaar	29.078	27.432	35.861	63.290
Aflossingen	-1.646	-1.571	-1.571	-1.571
Op te nemen geldleningen	0	10.000	29.000	10.000
Restantbedrag einde boekjaar	27.432	35.861	63.290	71.719

De aflossingen betreffen reguliere aflossingen. In de jaren 2024-2027 vinden geen renteherzieningen plaats. De gemiddelde rente op de leningen bedraagt per 1-1-2024 0,97% en per 1-1-2027 1,6%. Op basis van de verwachte investeringsvolumes denken we in de jaren 2024, 2025 en 2027 in totaal € 49 miljoen aan langlopende leningen tegen een door ons ingeschatte rente van € 2% te moeten aantrekken.

Renteresultaat en wijze van toerekening

Het verschil tussen de financieringslasten en -baten (rente) enerzijds en de toerekening daarvan aan producten anderzijds vormt het renteresultaat. Voor 2024-2027 ziet dit er als volgt uit:

Rente toerekening (x € 1.000,--)	2024	2025	2026	2027
Externe rentelasten				
a. Over lange externe financiering	284	260	238	215
Over korte externe financiering	-263	137	126	46
Over toekomstige financiering	0	100	490	880
b. De externe rentebaten	-5	-5	-5	-5
Totaal door te rekenen rente	16	492	849	1.136
c. De rente die aan grondexploitaties moet worden doorberekend	62	29	-21	-25
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	0	0	0
Saldo door te rekenen externe rente	78	522	828	1.111
d1 Rente over eigen vermogen	0	0	0	0
d2 Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	0	0	0	0
De aan taakvelden toe te rekenen rente	78	522	828	1.111
e. De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente	0	0	0	0
f. Rente resultaat op het taakveld treasury	78	522	828	1.111

Rentevisie

Renterisico's bij het aantrekken en uitzetten van gelden worden beperkt door de overeen te komen rentepercentages bij deze transacties te baseren op een rentevisie. In tegenstelling tot de afgelopen

jaren is op dit moment, zomer 2023, niet langer sprake van negatieve korte rente. Ook is de korte rente op dit moment niet lager dan de lange rente. Het eerdere uitgangspunt om de financieringsbehoefte eerst te dekken met de maximaal toegestane kasgeldlimiet en de resterende behoefte te dekken met langlopende leningen is minder vanzelfsprekend geworden. De in deze begroting gehanteerde rentepercentages voor kort en lang geld hebben we aan elkaar gelijk gehouden, 2%. Met deze aanpak gaan we ervan uit dat – rekening houdend met het risicoprofiel – de financieringskosten zo laag mogelijk blijven.

EMU-saldo

Het EMU-saldo is het financieringssaldo van de totale Nederlandse overheid. Overschrijdt het EMU-tekort in enig jaar de 3% van het BBP (Bruto Binnenlands Product) dan is een Euro-land verplicht maatregelen te nemen om het tekort terug te dringen. Om inzicht te krijgen in de ontwikkeling van het EMU-saldo moeten gemeenten in de begroting een prognose opnemen van het EMU-saldo van de eigen gemeente. Dit EMU-saldo wordt berekend op kasbasis. Omdat de gemeentelijke begroting moet worden opgesteld op basis van het stelsel van lasten en baten moet het begrotingsaldo van de gemeente worden omgezet naar het begrotingsresultaat op kasbasis. Voor Nieuwkoop ziet de prognose er als volgt uit:

EMU-saldo (x € 1.000)		Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-6.531	-1.726	-1.217	-1.590	-2.712	-3.230
2	Mutatie (im)materiële vaste activa	3.000	14.832	8.581	17.259	9.570	2.061
3	Mutatie voorzieningen	-2.477	-2.271	604	-1.267	-724	-861
4	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	2.028	227	-11.865	-5.601	4.091	4.812
5	Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	0	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo		-14.036	-19.056	2.671	-14.515	-17.097	-10.964

Het geprognosticeerde EMU-saldo over 2024 van de gemeente Nieuwkoop is positief. Dit verlaagt het landelijk EMU-tekort.

Liquiditeitsprognose

Liquiditeitsplanning 2024 t/m 2027				
(Alle bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Beginsaldo 1-1	18.542	33.806	26.275	33.788
Ingaande kasstroom				
Algemene uitkering	47.126	47.592	43.030	44.045
Rijksvergoedingen soc.zaken	8.286	8.471	5.038	5.183
Belastingen en heffingen	15.325	15.453	15.553	15.553
Btw-compensatiefonds	5.974	5.974	5.974	5.974
Grondexploitatie, verkopen	23.126	-201	-584	0
Grondexploitatie, subsidie/bijdr.	1.106	1.787	0	0
Overige facturen	10.975	8.578	4.557	6.486
Geldlening o/g (lang)		10.000	29.000	10.000
Incidenteel		0	0	0
totaal inkomsten	111.919	97.655	102.569	87.242
Uitgaande kasstroom				
Salarissen	23.904	23.872	23.672	23.672
Grondexploitatie, aankopen	0	0	0	0
Grondexpl., overige uitgaven	-1.242	5.085	282	-4.734
Aflossing/rente leningen (lang)	1.936	1.738	2.133	2.231
Overige uitgaven (incl. btw)	68.427	74.333	68.710	61.487
Incidenteel	3.630	158	259	-300
totaal uitgaven	96.655	105.187	95.056	82.357
Geprognostiseerd eindsaldo 31-12	33.806	26.275	33.788	38.673

3.5 Paragraaf Bedrijfsvoering

Collegeprogramma

Huisvesting

Om onze panden te verduurzamen zijn forse investeringen nodig. Natuurlijk gaan ook wij onze panden verduurzamen vanuit onze voorbeeldfunctie en vanuit goed werkgeverschap. Verwijzing aanbrengen.

Bedrijfsvoering

Wij blijven een financieel gezonde organisatie, zonder in te boeten op de benodigde investeringen die de maatschappelijke opgaven vragen en zonder de lasten te verhogen richting de samenleving. De werkorganisatie werkt efficiënt en effectief. Onze ICT-systemen zijn dusdanig ingericht en beveiligd dat inwoners terecht op ons kunnen vertrouwen dat privacygevoelige informatie veilig is. Hiervoor gaan wij de volgende stappen ondernemen:

- Wij vereenvoudigen de P&C cyclus
- Wij koppelen beheerplannen organisatiebreed aan de P&C cyclus
- Wij automatiseren processen verder via het jaarlijkse ICT beheerplan
- Wij blijven veilig digitaal werken versterken met behulp van gerichte trainingen
- Wij ontwikkelen het zaakgericht werken door
- Wij richten datagedreven werken in om beleidskeuzes te onderbouwen

Datagedreven werken vraagt jaarlijks een structurele investering van EUR 142.500. De overige punten worden uitgevoerd binnen de beschikbare budgetten.

Wet Open Overheid

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (WOO) in werking getreden. De WOO vervangt de wet openbaarheid van bestuur. Artikel 3.5 van de WOO schrijft voor dat een bestuursorgaan in de begroting aandacht besteedt aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van de wet.

De WOO kent 3 pijlers:

- Actieve openbaarmaking
- Passieve openbaarmaking
- Verbetering van de informatiehuishouding.

Actieve openbaarmaking

De wet noemt 17 informatiecategorieën die wij gefaseerd openbaar dienen te maken. Het is nog niet bekend wanneer welke categorie openbaar moet worden. Dit wordt voor elke categorie vastgesteld door middel van een koninklijk besluit.

In 2023 en volgende wordt uitvoering gegeven aan het opgestelde plan van aanpak en zal per categorie de informatie actief openbaargemaakt worden. Overigens maken wij al diverse zaken actief openbaar. Denk aan de raadsstukken, vastgestelde verordeningen, beleidsregels.

Passieve openbaarmaking

Naast het actief openbaar maken kan iedereen altijd vragen om bepaalde informatie op verzoek openbaar te maken. Hiervoor hebben wij een WOO-coördinator aangewezen.

Verbetering van de informatiehuishouding

Eén van de uitgangspunten van de WOO is dat de informatiehuishouding op orde is. Jaarlijks worden hierin stappen gezet, door de invoering en doorontwikkeling van het zaakgericht werken.

De kosten die wij maken voor de implementatie van deze omvangrijke wet bekostigen wij uit het budget dat wij hiervoor ontvangen van het Rijk.

Specifieke ontwikkelingen

Organisatieontwikkeling

Begin 2023 is er een organisatievisie opgesteld. De visie is het vertrekpunt en de koers voor de komende jaren

Zowel ambtelijk als bestuurlijk beschikken we over een behoorlijke slagkracht. De organisatie kenmerkt zich als een 'no-nonsense' organisatie met echte doeners, die graag de handen uit de mouwen steken. Er heerst een prettige werksfeer en we gaan op een informele manier met elkaar om. De lijntjes zijn kort en de onderlinge betrokkenheid is groot. Mooie uitgangspunten om de komende jaren te blijven behouden, maar ook om verder mee aan de slag te gaan.

Om zo goed mogelijk aan te sluiten op de veranderende samenleving en gebruik te maken van de sterke punten binnen de organisatie, formuleren wij de volgende vijf pijlers:

1. Werkgeluk
2. Samen werken aan samenwerken
3. Weet wat er speelt in de samenleving
4. Focus aanbrengen
5. Aandacht voor duidelijke processen en systemen

Deze pijlers bevatten de focus voor de komende jaren en geven richting aan ons werken.

Ze zijn gebaseerd op de drie kernwaarden van onze gemeente:

- we werken met Lef,
- we werken Doelgericht en
- we werken Dichtbij

Om de organisatieontwikkeling uit te voeren en te onderhouden ramen wij om het jaar € 100.000. Deze lasten dekken wij uit de Algemene Reserve.

Huisvesting Nieuwveen

Het herinrichten van de hal en de burgerzaken balies is noodzakelijk vanwege het creëren van een veilige werkomgeving en het laagdrempeliger maken van onze dienstverlening voor de inwoners. We richten een werkcafé in om de ontmoeting en verbinding te faciliteren (met name ook voor Loket 1) tussen onze inwoners en medewerkers en medewerkers onderling.

Daarnaast dient de raadszaal aangepast te worden aan de eisen van deze tijd, zowel wat betreft meubilair als wat betreft apparatuur. Dit leidt tot een verbetering voor onze inwoners om de uitzendingen van de raadsvergaderingen te volgen. Er zijn nu veel storingen.

Dit betekent een eenmalige investering van € 700.000.

Informatievoorziening

Gemeenten hebben een nieuwe, moderne, gezamenlijke informatievoorziening (Common Ground) nodig voor het uitwisselen van gegevens. Het huidige stelsel voor gegevensuitwisseling maakt het lastig om snel en flexibel te vernieuwen, te voldoen aan privacywetgeving en efficiënt om te gaan met data. Dit staat de verbetering van de gemeentelijke dienstverlening in de weg. De VNG heeft hiervoor een meerjarige transitiestrategie Common Ground vastgesteld.

Door technologische ontwikkeling (artificial intelligence) wordt een verandering in de samenleving voorzien vergelijkbaar met de opkomst van elektriciteit of de computer. De VNG ontwikkelt een agenda digitale grondrechten en ethiek om invulling te geven aan meerdere opgaven die door de WRR zijn genoemd.

Het is nog niet bekend welke stappen door ons genomen moeten worden en welke investeringen hiervoor nodig zijn

Beleidsindicatoren en dashboards

Beleidsindicatoren

Naam indicator	Eenheid	Nieuwkoop JR 2022	Nieuwkoop B 2023	Nieuwkoop B 2024
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	8,4	8,1	8,1 8,8
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	8,3	7,8	7,8 8,0
Apparaatskosten *	Kosten per inwoner	€ 517	€ 507	€ 885*
Externe inhuur Totaal	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	5,96% € 1.100.687	1,40% € 281.000	1,4% 1,2% € 281.000
Overhead**	% van totale lasten	10,86%	10,64%	12,02%

* Onder apparaatskosten wordt verstaan: de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken. Apparaatskosten zijn dus alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur.

** Onder 'overhead' wordt verstaan: het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. De lasten van overhead worden hier afgezet tegen de totale lasten op de begroting (inclusief grexen).

De geraamde loonsom voor 2023 bedraagt € 22.509.373.

Dashboards

	R2022	B 2023	B2024
Opleidingskosten als percentage van de loonsom	1,67%	2%	2%
Ziekteverzuimpercentage	5,25%		
Streefpercentage ziekteverzuim		4,5%	4,5%
Meldingsfrequentie ziekteverzuim	0,97		
Streefcijfer meldingsfrequentie ziekteverzuim		1	1

3.6 Paragraaf Verbonden partijen

Algemeen

Uitwerking voorgeschreven indeling lijst Paragraaf Verbonden partijen op grond van artikel 15 BBV:

1. Gemeenschappelijke regelingen,
2. Vennootschappen en coöperaties,
3. Stichtingen en verenigingen en
4. Overige verbonden partijen.

Als gemeente werken we in de uitvoering van onze taken samen met andere partijen, zoals gemeenschappelijke regelingen, bedrijven, stichtingen, verenigingen etc. Op de programma's laten we zien welke verbonden partijen op een programma actief zijn en wat de maatschappelijke doelstellingen van de samenwerking zijn. In de paragraaf verbonden partijen laten we in een totaaloverzicht zien met welke partijen we samenwerken.

Per verbonden partij laten we zien:

- a. de rechtsvorm, de doelstelling en een antwoord op de vraag hoe het openbaar belang gediend wordt;
- b. het belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft;
- c. de omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij;
- d. het verwachte financiële resultaat van de verbonden partij;
- e. de eventuele risico's van de verbonden partij voor de financiële positie van de gemeente.

Ad. 1

- Holland Rijnland
- ODWH
- Hecht
- Regionale Brandweer en GHOR Hollands Midden (VRHM)
- SVHW
- SOZ

Ad. 2

- Cyclus N.V.
- Alliander N.V.
- Oasen N.V.
- BNG Bank N.V.

Ad. 3

- VNG
- Vereniging Zuid-Hollandse gemeenten

Ad.4

- Regiotaxi Holland Rijnland

Overzicht

Gemeenschappelijke regelingen

Overzicht

Gemeenschappelijke regelingen

Naam	Holland Rijnland		
Programma	1. Ruimtelijke ontwikkeling / 2. Ruimtelijk beheer / 3. Sociaal Domein		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling		
Vestigingsplaats	Leiden		
Doelstelling	<p>De organisatie Holland Rijnland stimuleert en faciliteert de samenwerking tussen dertien gemeenten om de gelijknamige regio toekomstbestendig en leefbaar houden. Dit doen we met behulp van een gezamenlijke regionale investeringsagenda. Met de investeringsagenda geven we invulling aan de opgaven die op ons afkomen zoals verstedelijking, klimaatadaptatie, mobiliteit en de energietransitie. Leidraad voor de invulling van de regionale investeringsagenda zijn de ambities uitgesproken in de Regionale Omgevingsagenda (ROA), de Regionale Strategie Mobiliteit (RSM) en de Regionale Energiestrategie (RES), allen vastgesteld in juni 2021. Via de agenda bundelen we onze krachten en trekken we samen op richting Provincie en Rijk. De investeringsagenda moet met ingang van 2025 effectief zijn.</p>		
Openbaar belang	De organisatie Holland Rijnland stimuleert en faciliteert de samenwerking tussen dertien gemeenten in de regio. Daar samen te werken aan de maatschappelijke opgaven dragen we bij aan de brede welvaart in de regio.		
Deelnemende partijen	De samenwerkende gemeenten zijn Alphen aan den Rijn, Hillegom, Kaag en Braassem, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Lisse, Nieuwkoop, Noordwijk, Oegstgeest, Teylingen, Voorschoten en Zoeterwoude.		
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur (AB) van de Gemeenschappelijke Regeling bestaat uit vertegenwoordigers vanuit de deelnemende gemeenten. Namens de gemeente Nieuwkoop heeft een tweetal raadsleden zitting in het AB. Burgemeester Robbert-Jan van Duijn is lid van het Dagelijks Bestuur. Wethouders zijn naar vakgebied vertegenwoordigd in commissies.		
Ambtelijke verantwoordelijkheid	Strategisch adviseur/regio coördinator		
Financieel belang	De begroting voor 2024 komt uit op € 202.120,-. Dit is € 11,51 per inwoner. Dit is de reguliere bijdrage van het jaar 2023, vermeerderd met de indexaties uit de kadernota.		
Bijdrage voorgaand jaar	De bijdrage voor 2023 bedraagt € 185.536,-		
Kerncijfers	Omschrijving	01-01-2024	31-12-2024
	Eigen vermogen	€ 1.025.000	€ 1.025.000
	Vreemd vermogen	€ 0	€ 0
	Resultaat		
Risico's en ontwikkelingen	Er wordt volop gewerkt aan de investeringsagenda. In het vierde kwartaal 2023 ligt de concept agenda voor aan de gemeenteraden voor zienswijzen met een bijbehorend financieringsstrategie. In juni 2024 dient de agenda vastgesteld		

	te zijn, zodat financiering van projecten verwerkt kan worden in de begroting van 2025 en verder. Elke gemeenteraad beslist zelf om wel of niet in te stemmen met de regionale investeringsagenda.
Bijdrage aan de realisatie van de maatschappelijke effecten	De organisatie Holland Rijnland stimuleert en faciliteert de samenwerking tussen dertien gemeenten om de gelijknamige regio toekomstbestendig en leefbaar houden.

Naam	Omgevingsdienst West-Holland (ODWH)		
Programma	2. Ruimtelijk beheer		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Vestigingsplaats	Leiden		
Doelstelling	<p>De ODWH draagt bij aan het bewaken en verbeteren van de kwaliteit en veiligheid van de leefomgeving in Holland Rijnland. Dit door voor de deelnemers taken uit te voeren op het gebied van vergunningverlening, toezicht, handhaving en advies.</p> <p>De ODWH voert voor Nieuwkoop de wettelijke milieutaken (vergunningen, toezicht en handhaving) uit plus een aantal specialistische milieutaken, waaronder Geluid, Asbest en Bodem. In 2022 is een nieuwe Strategie 2022-2025 ingevoerd.</p>		
Openbaar belang	Door uitvoering van de wettelijke milieutaken voor de gemeente Nieuwkoop wordt gewaarborgd dat overlast door milieubelastende activiteiten door o.a. bedrijven wordt voorkomen of beperkt.		
Deelnemende partijen	Hillegom, Kaag en Braassem, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Lisse, Nieuwkoop, Noordwijk, Noordwijkerhout, Oegstgeest, Teylingen, Voorschoten, Zoeterwoude en de provincie Zuid-Holland.		
Bestuurlijk belang	<p>Het Algemeen Bestuur van de ODWH bestaat uit de portefeuillehouders Milieu en een tweede vertegenwoordiger. Namens de gemeente Nieuwkoop hebben wethouder Ingwersen en wethouder De Ridder zitting in het Algemeen Bestuur.</p> <p>Het Dagelijks Bestuur bestaat uit de portefeuillehouders Milieu van de provincie Zuid-Holland, de gemeente Leiden, gemeente Noordwijk en twee vertegenwoordigers van de overige aangesloten gemeenten. In deze periode zijn de gemeente Nieuwkoop (vertegenwoordigd door wethouder Ingwersen) en de gemeente Katwijk lid van het Dagelijks Bestuur.</p>		
Ambtelijke verantwoordelijkheid	Manager BOR		
Financieel belang	De bijdrage van de gemeente Nieuwkoop wordt berekend aan de hand van een overeenkomst die de gemeente heeft met de omgevingsdienst voor af te nemen taken. De bijdrage wordt jaarlijks bepaald aan de hand van een werkplan.		
Bijdrage voorgaand jaar	De bijdrage voor 2024 bedraagt € 1.260.000. Dit is inclusief de doorbelastingskosten voor advisering bestemmingsplannen (RO&G) en advisering omgevingsvergunningen (Puza).		
Kerncijfers	Omschrijving	01-01-2024	31-12-2024
	Eigen vermogen	€ 288.300	€ 379.950

Naam		Omgevingsdienst West-Holland (ODWH)	
	Vreemd vermogen	€ 11.782.000	€ 11.782.000
	Resultaat	-/- € 91.650	
Risico's en ontwikkelingen	Op 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. Deze wetswijziging biedt kansen en uitdagingen voor een betere afstemming en meer samenwerking met de deelnemers en andere omgevingsdiensten. Maar zoals bij nieuwe wetgeving altijd aan de orde is: de praktijk is weerbarstig en er zal nog wel een keer iets mis gaan. Als dit voorkomt dan zal dit zo snel mogelijk worden hersteld.		
Bijdrage aan de realisatie van de maatschappelijke effecten	De ODWH is een regionale uitvoeringsdienst die is belast met uitvoering van gemeentelijke taken op het terrein van het omgevingsrecht (milieu- en bouwtaken) en bodemtaken. Voor onze gemeente voert de dienst de wettelijke milieutaken uit en adviseert over milieugerelateerde zaken m.b.t. de leefomgeving, ruimtelijke ontwikkeling en bodem. De ODWH ontwikkelt daarnaast regionaal beleid. De ODWH is voor bedrijven het regionale loket voor alle milieuzaken.		

Naam		Hecht	
Programma	3. Sociaal domein		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam)		
Vestigingsplaats	Leiden		
Doelstelling	Hecht, met als uitvoerende eenheden de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD), GHOR, het Zorg- en Veiligheidshuis (ZVH) en de Regionale Ambulancevoorziening (RAV), heeft het doel om de belangen te behartigen van de aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten op het terrein van de openbare gezondheidszorg, de volksgezondheid en de ambulancezorg. Daarnaast voert Hecht namens de gemeenten de verplichtingen op het gebied van Veilig Thuis uit (aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling).		
Openbaar belang	Hecht Hollands Midden bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid, veiligheid en het welbevinden van de burgers in de regio Hollands Midden in zowel reguliere als crisisomstandigheden. Volgens de Wet Publieke Gezondheid zijn gemeenten verplicht een GGD in stand te houden.		
Deelnemende partijen	Alle 18 gemeenten in de regio Hollands Midden		
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur van Hecht Hollands Midden bestaat uit de portefeuillehouders volksgezondheid van de 18 gemeenten. Namens de gemeente Nieuwkoop neemt wethouder De Kleer zitting in het Algemeen Bestuur van Hecht.		
Ambtelijke verantwoordelijkheid	Manager MO		
Financieel belang	De kosten van Hecht Hollands Midden worden gedragen door de deelnemende gemeenten. De bijdrage van de gemeente Nieuwkoop bedraagt voor 2024 € 2.044k.		
Bijdrage voorgaand jaar	De bijdrage voor 2023 bedraagt € 1.907k		
Kerncijfers	Omschrijving	01-01-2024	31-12-2024
	Eigen vermogen	€ 4.044.000	€ 3.994.000
	Vreemd vermogen	€ 46.514.000	€ 46.948.000
	Resultaat	€ 0	€ 0

Naam	Hecht
Risico's en ontwikkelingen	Volgend jaar is het laatste jaar van het programma Hecht24. In de jaarstukken van 2022 schrijft Hecht dat zij de begrote baten (€ 1.938k) niet hebben behaald. Daarnaast heeft Hecht ook te maken met uitdagingen in het personele bestand op peil houden. In de nog vast te stellen vernieuwde visie, missie en koers is een voornemen naar meer preventie en meer samenwerking in het lokale veld te zien.
Bijdrage aan de realisatie van de maatschappelijke effecten	Hecht Hollands Midden is onder andere verantwoordelijk voor de jeugdgezondheidszorg en veilig thuis. Deze taken dragen bij aan het gezond en veilig opgroeien van alle kinderen in de gemeente Nieuwkoop. Door hun taken advisering en gezondheidsbevordering draagt Hecht bij aan een gezonde Nieuwkoopse samenleving voor jong en oud.

Naam	Gemeenschappelijke regeling VeiligheidsRegio Hollands Midden		
Programma	4. Bestuur en dienstverlening		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Vestigingsplaats	Leiden		
Doelstelling	Politie, brandweer, GHOR en gemeenten bereiden zich samen met partners voor op risico's, rampen en crises.		
Openbaar belang	<p>De VRHM behartigt, op grond van de vastgestelde gemeenschappelijke regeling, de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op de volgende terreinen: de brandweezorg, het inrichten en in stand houden van de gemeenschappelijke meldkamer, de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, de multidisciplinaire rampenbestrijding en crisisbeheersing en de samenwerking bij de gemeentelijke crisisbeheersing en rampenbeheersing.</p> <p>Het beleidskader voor 2024 wordt gevormd door het nieuwe Regionaal Beleidsplan 2024 - 2027. De voorbereidingen voor dit nieuwe plan zijn in volle gang. Ontwikkelingen in de samenleving en het wettelijk stelsel maken dat de opgaven van de veiligheidsregio veranderen en complexer worden. Dit vraagt om extra investeringen.</p>		
Deelnemende partijen	Alle gemeenten uit de veiligheidsregio Hollands Midden.		
Bestuurlijk belang	<p>Het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Hollands Midden bestaat uit de portefeuillehouders openbare orde en veiligheid van de deelnemers.</p> <p>Namens de gemeente Nieuwkoop heeft de burgemeester zitting in het Algemeen Bestuur.</p>		
Ambtelijke verantwoordelijkheid	Manager Bedrijfsvoering		
Financieel belang	De bijdrage voor 2024 betreft € 1.891.818		
Bijdrage voorgaand jaar	De bijdrage voor 2023 bedraagt € 1.690.436		
Kerncijfers	Omschrijving	01-01-2024	31-12-2024
	Eigen vermogen	€ 6.065.000	€ 5.806.000
	Vreemd vermogen	€ 20.569.000	€ 17.924.000
	Resultaat	-/- € 150.000	

Risico's en ontwikkelingen	Geen specifieke risico's.
Bijdrage aan de realisatie van de maatschappelijke effecten	Politie, brandweer, GHOR en gemeenten bereiden zich samen met partners voor op risico's, rampen en crises.

Naam	Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie, Heffing en Waardebepaling (SVHW)		
Programma	6. Algemene dekkingsmiddelen		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Vestigingsplaats	Klaaswaal		
Doelstelling	Het Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie, Heffing en Waardebepaling (SVHW) heft en int de lokale belastingen, stelt de WOZ-waarden vast en beheert de basisregistraties WOZ en BAG. SVHW voert deze taken uit voor haar deelnemers (gemeenten, Waterschap en RAD) tegen de laagst mogelijke kosten op basis van de beste prijs/prestatieverhouding en het gewenste niveau van dienstverlening.		
Openbaar belang	Als publieke, uitvoerende en dienstverlenende organisatie werkt SVHW efficiënt en volgens maatschappelijk aanvaarde bedrijfseconomische principes.		
Deelnemende partijen	13 Gemeenten en Waterschap Hollandse Delta		
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling SVHW 2015 uit de portefeuillehouders Financiën van de deelnemers. Namens de gemeente Nieuwkoop, heeft wethouder Ingwersen zitting in het Algemeen Bestuur.		
Ambtelijke verantwoordelijkheid	Manager BV		
Financieel belang	De bijdrage voor onze gemeente bedraagt € 418.000		
Bijdrage voorgaand jaar	De bijdrage voor 2023 bedraagt € 406.000		
Kerncijfers	Omschrijving	01-01-2024	31-12-2024
	Eigen vermogen	€ 765.000	€ 765.000
	Vreemd vermogen	€ 5.582.000	€ 5.483.000
	Resultaat	€ 0	€ 0
Risico's en ontwikkelingen	Het aantal ingediende bezwaar- en beroepschriften tegen de bepaling van de Waardering Onroerende Zaken (WOZ) door no cure no pay-bedrijven is gestegen. Wanneer een bezwaar- of beroepschrift (gedeeltelijk) gegrond wordt verklaard krijgen deze bedrijven een proceskostenvergoedingen en dat kost gemeenten veel geld.		
Bijdrage aan de realisatie van de maatschappelijke effecten	Het SVHW heft en int de lokale belastingen, stelt de WOZ-waarden vast en beheert de basisregistraties WOZ en BAG. Het SVHW werkt efficiënt en volgens maatschappelijk aanvaarde bedrijfseconomische principes.		

Naam	Service Organisatie Zorg (SOZ)		
Programma	3. Sociaal Domein		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling		
Vestigingsplaats	Leiden		
Doelstelling	Een bedrijfsvoeringsorganisatie gericht op Inkoop monitoring en facturering van regionale jeugdhulp		
Openbaar belang	De regeling behartigt de belangen van de deelnemers met het oog		

	op een goede, doelmatige uitvoering van bedrijfsvoeringstaken in het kader van Jeugdwet voor zover het betreft: (a) Regionale jeugdhulp in het gedwongen kader; (b) Gespecialiseerde jeugdhulp.		
Deelnemende partijen	De bedrijfsvoeringsorganisatie is een samenwerkingsverband van de gemeenten Alphen aan den Rijn, Hillegom, Kaag en Braassem, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Lisse, Nieuwkoop, Noordwijk, Oegstgeest, Teylingen, Voorschoten en Zoeterwoude.		
Bestuurlijk belang	Elk college van de deelnemers wijst uit haar midden één lid aan en één ander plaatsvervangend lid van het bestuur aan.		
Ambtelijke verantwoordelijkheid	Manager MO		
Financieel belang	€ 154.569 op jaar basis per 1-1-2023		
Bijdrage voorgaand jaar	n.v.t.		
Kerncijfers	Omschrijving	01-01-2024	31-12-2024
	Eigen vermogen	€ 50.000	€ 50.000
	Vreemd vermogen		
	Resultaat		0
Risico's en ontwikkelingen	De GR SOZ is gestart in 2023. Het risico is beperkt tot wachtgeld verplichtingen van werknemers. Dit risico wordt gedeeld met de deelnemende gemeenten.		
Bijdrage aan de realisatie van de maatschappelijke effecten	De SOZ draagt bij aan de realisatie van de beschikbaarheid van goede en betaalbare jeugdhulp in de regio.		

Vennootschappen en coöperaties

Naam	Cyclus
Programma	2. Ruimtelijk beheer
Rechtsvorm	Overheids-NV
Vestigingsplaats	Moordrecht
Doelstelling	De onderneming heeft tot doel voor de deelnemende gemeenten afval- en reinigingstaken uit te voeren. Cyclus ondersteunt de aangesloten gemeenten bij het creëren van een schoon en veilig leefomgeving. Zij verzorgen voor onze gemeente dat het afval van inwoners wordt opgehaald en dat het netjes blijft op straat. Samen met de gemeente zet Cyclus zich in bij is het realiseren van de VANG-doelstellingen op het gebied van huishoudelijk afval, het afval in de openbare ruimte en het afval van maatschappelijk gelieerde instellingen en organisaties.
Openbaar belang	Cyclus draagt op basis van overeenkomsten die met Nieuwkoop zijn afgesloten zorg voor de inzameling en verwerking van het huishoudelijk afval van de Nieuwkoopse inwoners.
Deelnemende partijen	Alphen aan den Rijn, Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Kaag en Braassem, Krimpenerwaard, Krimpen aan den IJssel, Nieuwkoop, Waddinxveen en Zuidplas.
Bestuurlijk belang	De deelnemende gemeenten zijn bestuurlijk betrokken bij het bedrijf door vertegenwoordiging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (eigenaarschap). De gemeente heeft

Naam	Cyclus		
	stemrecht als aandeelhouder en wordt vertegenwoordigd door de burgemeester. De gemeenten zijn bestuurlijk betrokken bij de taakuitvoering van het bedrijf door vertegenwoordiging in het ARA-B (opdrachtgeverschap). De gemeente wordt hierin vertegenwoordigd door wethouder Ingwersen.		
Ambtelijke verantwoordelijkheid	Manager BOR		
Financieel belang	De bijdrage van de gemeente Nieuwkoop aan Cyclus wordt bepaald aan de hand van het aantal afgenomen producten m.b.t. de afvalinzameling, zoals vastgelegd in de dienstverleningsovereenkomst. Nieuwkoop heeft er belang bij een kwalitatief zo goed mogelijke uitvoering van de inzameltaken tegen zo laag mogelijke (marktconforme) tarieven. Als mede-eigenaar beschikt de gemeente Nieuwkoop over 40.303 aandelen met een boekwaarde van € 282.122.		
Bijdrage voorgaand jaar	De bijdrage voor 2023 bedraagt € 2.585.373		
Kerncijfers	Omschrijving	01-01-2024	31-12-2024
	Eigen vermogen	N.B.	N.B.
	Vreemd vermogen	N.B.	N.B.
	Resultaat	N.B.	
Risico's en ontwikkelingen	Geen specifieke risico's		
Bijdrage aan de realisatie van de maatschappelijke effecten	Cyclus ondersteunt de aangesloten gemeenten bij het creëren van een schoon en veilig leefomgeving. Zij verzorgen voor onze gemeente dat het afval van inwoners wordt opgehaald en dat het netjes blijft op straat.		

Naam	Alliander N.V.		
Programma	6. Algemene dekkingsmiddelen		
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap		
Vestigingsplaats	Arnhem		
Doelstelling	Alliander distribueert gas en elektriciteit via energienetwerken aan een groot deel van Nederland.		
Openbaar belang	1. iedereen onder gelijke condities toegang geven tot gas en elektriciteit. 2. de Nederlandse energiemarkt verder verduurzamen.		
Deelnemende partijen	Alle aandelen van Alliander zijn direct of indirect in handen van Nederlandse provincies en gemeenten. De grootste aandeelhouders zijn de provincies Gelderland, Friesland en Noord-Holland en de gemeente Amsterdam.		
Bestuurlijk belang	De raad van bestuur bestaat uit 3 leden, waarvan geen bestuursleden afkomstig uit de gemeente Nieuwkoop. Jaarlijks keert Alliander 45% van het resultaat uit in dividend aan de aandeelhouders. De gemeente heeft stemrecht als aandeelhouder en wordt vertegenwoordigd door portefeuillehouder financiën.		
Ambtelijke verantwoordelijkheid	Manager BV		
Financieel belang	De gemeente Nieuwkoop heeft 673.371 aandelen in Alliander (0,49%). In 2023 is in de begroting € 400.000 dividend		

Naam	Alliander N.V.		
	opgenomen en een rentevergoeding van € 60.000, 1,975 % over de kapitaalverstrekking (reverse converteerbare obligatielening van € 2.976.000). Dit is in december 2021 aan Alliander verstrekt.		
Bijdrage voorgaand jaar	De bijdrage voor 2023 bedraagt € 400.000		
Kerncijfers	Omschrijving	01-01-2024	31-12-2024
	Eigen vermogen	N.B.	N.B.
	Vreemd vermogen	N.B.	N.B.
	Resultaat		
Risico's en ontwikkelingen	<p>Het financieel risico bij eventuele liquidatie is het verlies van maximaal de nominale waarde van de aandelenportefeuille en het grote bedrag aan dividend in onze begroting.</p> <p>Alliander investeert volop in het netwerk om de energietransitie te kunnen faciliteren en zal dat ook de komende jaren blijven doen. Vanaf december 2021 heeft Nieuwkoop voor een bedrag van 2.975.898 als reverse converteerbare hybride aandeelhouderslening verstrekt. Deze verstrekte lening zal naar verwachting op termijn omgezet worden in aandelen. De jaarlijkse rentevergoeding bedraagt 60.000. In 2023 is de mogelijkheid gecreëerd dat het Rijk toetreedt als aandeelhouder. Dit zal niet eerder gebeuren dan nadat de huidige aandeelhouders zich maximaal hebben ingespannen om de financiële positie van Alliander op peil te houden. Dit betekent op termijn een lagere dividenduitkering, mede door verwatering van het aandelenkapitaal.</p>		
Bijdrage aan de realisatie van de maatschappelijke effecten	<p>Alliander distribueert gas en elektriciteit via energienetwerken aan een groot deel van Nederland.</p> <ol style="list-style-type: none"> iedereen onder gelijke condities toegang geven tot gas en elektriciteit. de Nederlandse energiemarkt verder verduurzamen. 		

Naam	Oasen N.V. (voorheen Hydron)
Programma	6. Algemene dekkingsmiddelen
Rechtsvorm	Oasen N.V. is een structuurvennootschap
Vestigingsplaats	Gouda
Doelstelling	Het leveren van schoon drinkwater aan de klanten in het verzorgingsgebied binnen het kader van een aantal kernwaarden. Dit zijn volksgezondheid, maatschappelijkheid, duurzaamheid, transparant, klantgerichtheid.
Openbaar belang	Het leveren van schoon drinkwater aan inwoners en bedrijven in het verzorgingsgebied.
Deelnemende partijen	De gemeenten binnen het verzorgingsgebied (30)
Bestuurlijk belang	De structuurvennootschap kent een Raad van Commissarissen. De aandeelhouders zien erop toe dat Oasen haar publieke taak goed en efficiënt uitvoert. Daarnaast stelt de AVA ook de tarieven vast. Namens de gemeente Nieuwkoop, woont de portefeuillehouder financiën de Algemene vergaderingen van Aandeelhouders bij.
Ambtelijke verantwoordelijkheid	Manager BV

Naam	Oasen N.V. (voorheen Hydron)		
Financieel belang	Het aantal aandelen is gerelateerd aan het aantal inwoners per gemeente. Nieuwkoop bezit 29 aandelen met een boekwaarde van € 5.445.		
Bijdrage voorgaand jaar	De gemeente levert geen financiële bijdrage		
Kerncijfers	Omschrijving	01-01-2024	31-12-2024
	Eigen vermogen	N.B.	N.B.
	Vreemd vermogen	N.B.	N.B.
	Resultaat	N.B.	
Risico's en ontwikkelingen	Geen specifieke risico's		
Bijdrage aan de realisatie van de maatschappelijke effecten	Het leveren van schoon drinkwater aan inwoners en bedrijven in het verzorgingsgebied		

Naam	Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)		
Programma	6. Algemene dekkingsmiddelen		
Rechtsvorm	Structuur vennootschap		
Vestigingsplaats	Den Haag		
Doelstelling	De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang.		
Openbaar belang	Met gespecialiseerde dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de inwoner.		
Deelnemende partijen	Overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang.		
Bestuurlijk belang	Stemrecht in het kader van aandeelhouderschap.		
Ambtelijke verantwoordelijkheid	Manager BV		
Financieel belang	De gemeente Nieuwkoop bezit 36.348 aandelen met een boekwaarde van € 75.060.		
Bijdrage voorgaand jaar	Wij ramen in 2023 een dividend van € 80.000		
Kerncijfers	Omschrijving	01-01-2021	31-12-2021
	Eigen vermogen	N.B.	N.B.
	Vreemd vermogen	N.B.	N.B.
	Resultaat	N.B.	
Risico's en ontwikkelingen	Er is sprake van een laag risico. Ieder jaar wordt er door de bank dividend uitgekeerd.		
Bijdrage aan de realisatie van de maatschappelijke effecten	Met gespecialiseerde dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de inwoner.		

Stichtingen en verenigingen

Naam	Vereniging van Nederlandse Gemeenten		
Programma	4. Bestuur en dienstverlening		
Rechtsvorm	Vereniging		
Vestigingsplaats	Den Haag		
Doelstelling	Alle gemeenten zijn lid van de vereniging en hebben als ambitie een krachtige lokale overheid te zijn door het versterken en vitaliseren van de lokale democratie en met elkaar werken aan maatschappelijke opgaven.		
Openbaar belang	De Vereniging van Nederlandse Gemeenten is de koepelorganisatie van alle gemeenten. De VNG ondersteunt gemeenten bij het vertalen van nationaal beleid naar		

Naam		Vereniging van Nederlandse Gemeenten	
		gemeentelijk beleid, bij kennisdeling over de uitvoeringspraktijk en behartigt de belangen van alle gemeenten bij diverse partijen.	
Deelnemende partijen		Alle Nederlandse gemeenten	
Bestuurlijk belang		Sinds 1950 zijn alle gemeenten lid van de VNG en hebben stemrecht in de Algemene Ledenvergadering. De VNG werkt aan een krachtige lokale overheid en behartigt de belangen van de gemeenten bij het Rijk.	
Ambtelijke verantwoordelijkheid		Strategisch adviseur/regiocoördinator	
Financieel belang		De VNG is een vereniging. Bij opheffing van de vereniging draagt de gemeente naar rato bij in de executiekosten.	
Bijdrage voorgaand jaar		De bijdrage voor 2023 bedraagt € 49.112	
Kerncijfers	Omschrijving	01-01-2024	31-12-2024
	Eigen vermogen	N.B.	N.B.
	Vreemd vermogen	N.B.	N.B.
	Resultaat	N.B.	
Risico's en ontwikkelingen		De VNG lobbyed voortdurend bij het Rijk voor een betere financiële positie van gemeenten, met name vanaf 2026	
Bijdrage aan de realisatie van de maatschappelijke effecten		De VNG vraagt bij het Rijk aandacht voor de positie en uitvoeringskracht van gemeenten, onder andere met betrekking tot financiën.	

Naam		Vereniging Zuid-Hollandse gemeenten	
Programma		4. Bestuur en dienstverlening	
Rechtsvorm		Vereniging	
Vestigingsplaats		Gouda	
Doelstelling		De vereniging behartigt de belangen van gemeenten in Zuid-Holland. De VZHG is een platform waarbinnen gemeenten elkaar ontmoeten en kennis delen. Het bestuur focust op een beperkt aantal thema's. De focus ligt doorgaans op thema's met een generieke insteek en gedeelde gemeentelijke belangen	
Openbaar belang		De VZHG is tevens een provinciale afdeling van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). De VZHG draagt Zuid-Hollandse vertegenwoordigers voor in landelijke (VNG) en provinciale commissies.	
Deelnemende partijen		Alle Zuid-Hollandse gemeenten zijn lid van de vereniging.	
Bestuurlijk belang		Nieuwkoop heeft als lid stemrecht tijdens de Algemene Ledenvergadering.	
Ambtelijke verantwoordelijkheid		Strategisch adviseur / regio coördinator	
Financieel belang		De VZHG is een vereniging. Bij opheffing van de vereniging draagt de gemeente naar rato bij in de executiekosten.	
Bijdrage voorgaand jaar		De bijdrage voor 2023 bedraagt € 1.920	
Kerncijfers	Omschrijving	1-1-2024	31-12-2024
	Eigen vermogen	N.B.	N.B.
	Vreemd vermogen	N.B.	N.B.
	Resultaat	N.B.	
Risico's en ontwikkelingen		Samen met de provincie is de ZuidHolland Academie opgericht en worden er vele bijeenkomsten georganiseerd. Het provinciaal bestuur wil samen met de VZHG toewerken naar	

Naam	Vereniging Zuid-Hollandse gemeenten
	'spiegel nieuwe stijl' waarmee gemeenten en waterschappen voldoende inzicht hebben hoe het met de kwaliteit van het openbaar bestuur is gesteld en voor welke uitdagingen we zowel gezamenlijk als individueel staan.
Bijdrage aan de realisatie van de maatschappelijke effecten	N.v.t.

Overige verbonden partijen

Naam	Regiotaxi Holland Rijnland		
Programma	3. Sociaal domein		
Rechtsvorm	Overgedragen taak aan de Gemeenschappelijke regeling Holland Rijnland		
Vestigingsplaats	Leiden (alleen het beheer van de regiotaxi)		
Doelstelling	Collectief vraagafhankelijk taxivervoer voor mensen die geen gebruik kunnen of willen maken van het reguliere OV. Toegankelijk voor iedereen, mensen met een beperking kunnen op basis van de Wet maatschappelijke ondersteuning een kortingspas krijgen zodat ze niet meer betalen dan het reguliere OV tarief.		
Openbaar belang	Toegankelijk vervoer voor iedereen in de gemeente Nieuwkoop. Regiotaxi Holland Rijnland is als deel van het Openbaar Vervoer (OV) een uitwerking van de OV-visie Holland Rijnland en is te beschouwen als een aanvulling op het bestaande OV.		
Deelnemende partijen	De 14 gemeenten in de regio Holland Rijnland.		
Bestuurlijk belang	Er is geen apart bestuurlijk overleg. Belangrijke zaken kunnen worden besproken in het portefeuillehouders overleg Maatschappij van Holland Rijnland, en het portefeuillehouders overleg Verkeer.		
Ambtelijke verantwoordelijkheid	Manager MO		
Financieel belang	Het beheer maakt deel uit van de begroting Holland Rijnland.		
Kerncijfers	Omschrijving	01-01-2024	31-12-2024
	Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.
	Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.
	Resultaat	n.v.t.	n.v.t.
Risico's en ontwikkelingen	Vanwege de krappe arbeidsmarkt is er landelijk een tekort aan chauffeurs. Dit kan problemen geven bij de dienstverlening van de regiotaxi, met als gevolg met name langere wachttijden. Daarnaast is een stijging van de benzineprijzen een risico.		
Bijdrage aan de realisatie van de maatschappelijke effecten	De regiotaxi draagt bij aan de zelfredzaamheid en participatie van inwoners van de gemeente Nieuwkoop.		

3.7 Paragraaf Grondbeleid

Algemeen

Volgens artikel 16 van het BBV bevat de verplichte paragraaf grondbeleid ten minste:

1. een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
2. een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert;
3. een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
4. een onderbouwing van de geraamde winstneming;
5. de beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

Beleidskaders en visie

Het gemeentelijk grondbeleid is geen doel op zich, maar een middel om ruimtelijke- en gemeentelijke beleidsdoelstellingen te realiseren. Met de Omgevingsvisie Nieuwkoop, de beleidsdocumenten, het coalitieakkoord en het collegeprogramma zijn beleidsdoelstellingen en kaders voor het ruimtelijk beleid van de gemeente gesteld. Het grondbeleid draagt bij aan het behalen van de gestelde beleidsdoelstellingen.

Het gemeentelijk grondbeleid is verder uitgewerkt in de Nota Grondbeleid. Met deze Nota zet de gemeente Nieuwkoop in op het hanteren van situationeel grondbeleid, waarbij per voorliggende situatie een keuze wordt gemaakt tussen actief, faciliterend en samenwerkend grondbeleid. Naast de flexibiliteit en bedachtzaamheid die dit met zich meebrengt, kan de gemeente gebruik maken van het volledige instrumentarium van grondbeleid. De beschikbare ruimtelijke instrumenten geven zowel publiekrechtelijk als privaatrechtelijk mogelijkheden om grondbeleid te voeren. In de Nota is aandacht voor integraliteit en de actuele maatschappelijke vraagstukken - maatschappelijk rendement - binnen de gemeente Nieuwkoop, zodat de gestelde ambities en doelstellingen nagestreefd kunnen worden. Bij de koppeling van grondbeleid aan de maatschappelijke thema's zijn beleidskaders opgesteld, met de uitgangspunten voor de inzet van de gemeentelijke gronden, financiële middelen en personele capaciteit. Om het grondbedrijf beheerst te laten functioneren zijn de processen en verantwoordelijkheden beschreven en toegelicht. Het gebruik van grondexploitaties, het gemeentelijk grondprijzenbeleid en de risicobeheersing spelen daarbij een belangrijke rol.

De Woningmarkt

In juni 2013 bereikten de prijzen van koopwoningen een dieptepunt. Vervolgens was er sprake van een stijgende trend tot augustus 2022. Na vervolgens dalende prijzen in de tweede helft van 2022 en eerste helft van 2023, is er in juni 2023 een lichte stijging van 0,2% te zien ten opzichte van mei 2023. In het tweede kwartaal van 2023 zijn de prijzen 5,2% lager dan een jaar eerder. De regionale verschillen zijn hierbij groot. In de provincie Zuid-Holland was de daling over dezelfde periode 4,3%.

In het tweede kwartaal van 2023 zijn er 44.500 bestaande koopwoningen van eigenaar gewisseld. Dit is 6,1% minder dan hetzelfde kwartaal een jaar eerder. In de provincie Zuid-Holland ligt de daling lager met 5,1% minder transacties. In juni 2023 is er wel weer een stijging van 5,9% te zien ten opzichte van juni een jaar eerder.

De ABN AMRO, Rabobank en ING publiceren hun verwachtingen over de toekomstige woningmarkt regelmatig. De verwachting is dat de prijzen van koopwoningen in 2023 verder dalen, maar in 2024 stabiliseren, door de nog altijd krappe woningmarkt, loonstijgingen, dalende rentes en de verbeterde betaalbaarheid van koopwoningen. De prognose is een gemiddelde daling van 5% tot 7% in 2023 en 2,4% tot 3% in 2024.

Actualisatie van grondexploitaties

Conform de regels van de commissie BBV (notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken 2019) en de vastgestelde Nota Grondbeleid 2021 is de gemeente verplicht jaarlijks de grondexploitaties te actualiseren. Bij de actualisatie worden de lopende grondexploitaties gebundeld in het Meerjarenperspectief Grondexploitaties (MPG). In het MPG wordt gerapporteerd over enerzijds de voortgang van de gemeentelijke projecten en de resultaten op projectniveau en anderzijds over de resultaten en gevolgen van de totale projectenportefeuille van de gemeente, de marktontwikkelingen, het grondprijzenbeleid, de (woning)bouwplanning en het risicomanagement. Na de vaststelling van het MPG vormen de geactualiseerde grondexploitaties het financieel kader voor de verdere uitvoering van de projecten.

Risicomanagement

Bij project- en gebiedsontwikkeling kunnen zich afhankelijk van de rol van de gemeente grote risico's voordoen. Bij het voeren van actief grondbeleid zijn de risico's groter dan bij het voeren van faciliterend of samenwerkend grondbeleid. Om de financiële en inhoudelijk risico's van het grondbedrijf te reguleren wordt een aantal instrumenten gebruikt om de risico's te identificeren, waarden en beheersen, zodat de waarschijnlijkheid van het berekende resultaat in de grondexploitatie in kaart gebracht kan worden.

In de Nota Grondbeleid 2021 is vastgelegd op welke manieren de risico's van het grondbedrijf worden beheerst: de lopende grondexploitaties worden jaarlijks kritisch beoordeeld; bij alle grondexploitaties worden de standaard en projectspecifieke risico's in kaart gebracht; op basis van de risicoanalyse wordt voor de negatieve grondexploitaties een bedrag aan onvoorzien berekend; en om eventuele calamiteiten financieel op te vangen houdt de gemeente een weerstandsvermogen aan.

Voorgescreven is dat gemeenten in de paragraaf Grondbeleid van de begroting een prognose geven van de te verwachten resultaten van de grondexploitaties. Hierbij baseren we ons voor de Programmabegroting 2024-2027 op het MPG 2023 en daarmee de berekende resultaten per 1 januari 2023. Er wordt onderscheid gemaakt tussen positieve en negatieve grondexploitaties.

Resultaten positieve grondexploitaties

Bij de positieve grondexploitaties is sprake van een verwacht positief resultaat van € 2,9 miljoen, NCW per 1 januari 2023.

Resultaten positieve complexen (inclusief tussentijdse winstneming) 2022 – 2023

POSITIEVE COMPLEXEN met tussentijdse winstneming	NCW 1-1-2022	NCW 1-1-2023	Vershil
in miljoenen			
GZ106 Teylerspark fase 2	€ 1,1	€ 0,5	-€ 0,5 Nadeel
GZ26 Schoterhoek II	€ 1,0	€ 0,6	-€ 0,4 Nadeel
GZ29 Buytewech Noord	€ 1,1	€ 1,8	€ 0,7 Voordeel
TOTAAL POSITIEVE COMPLEXEN	€ 3,2	€ 2,9	-€ 0,2 Nadeel

Resultaten negatieve grondexploitaties

Voor de negatieve grondexploitaties is per 1 januari 2023 sprake van een verwacht negatief resultaat van € 29,7 miljoen, NCW.

Resultaten negatieve complexen 2022 - 2023

NEGATIEVE COMPLEXEN	NCW		Verschil
	1-1-2022	1-1-2023	
in miljoenen			
GZ104 Lindelaan	-€ 0,4	-€ 0,4	€ 0,0 Nadeel
GZ105 Tochtpad Noordeinde	-€ 1,0	-€ 1,1	-€ 0,1 Nadeel
GZ17 Noordse Buurt	-€ 29,0	-€ 28,1	€ 0,9 Voordeel
TOTAAL NEGATIEVE COMPLEXEN	-€ 30,4	-€ 29,7	€ 0,7 Voordeel

Voorzieningen

Voorziening nadelige saldi grondexploitaties

Door middel van de Voorziening nadelige saldi grondexploitaties wordt het (negatieve) resultaat van de negatieve grondexploitaties afgedekt. De Voorziening nadelige saldi grondexploitaties wordt berekend op basis van de geprognosticeerde eindwaarde van deze grondexploitaties. In de onderstaande tabel is de eindwaarde per negatieve grondexploitatie weergegeven.

NEGATIEVE COMPLEXEN	NCW		EW
	1-1-2022	1-1-2023	Variabel
in miljoenen			
GZ104 Lindelaan	-€ 0,4	-€ 0,4	-€ 0,5
GZ105 Tochtpad Noordeinde	-€ 1,0	-€ 1,1	-€ 1,2
GZ17 Noordse Buurt	-€ 29,0	-€ 28,1	-€ 29,6
TOTAAL NEGATIEVE COMPLEXEN	-€ 30,4	-€ 29,7	-€ 31,2

Op 1 januari 2022 was het totale resultaat van alle negatieve grondexploitaties op eindwaarde tezamen € 30,9 miljoen. Dit verlies is afgedekt doordat hetzelfde bedrag is gestort in de Voorziening negatieve saldi grondexploitaties. Bij het afsluiten van een negatieve grondexploitatie wordt het daadwerkelijke verlies van de grondexploitatie aan de voorziening onttrokken.

Bepaling hoogte Voorziening negatieve saldi grondexploitaties

Saldo per 1 januari 2022		30.882.000 EW
Toevoeging Lindelaan (opening)		471.000 EW
Toevoeging Tochtpad Noordeinde (opening)		1.040.000 EW
Onttrekking Ter Aar Vernieuwd Verbonden (werkelijk)		-220.000 EW
Saldo per 31 december 2022	A1	32.173.000 EW
Behoeft actualisatie per 1 januari 2023	B1	31.233.000 EW
Benodigde verlaging van de Voorziening nadelige saldi grondexploitaties	A1	-940.000 EW

Reserves en risico's

Reserve onvoorzien grondexploitaties

De Reserve onvoorzien grondexploitaties is bestemd voor het afdekken van de risico's van de grondexploitaties met een verwacht negatief eindresultaat. Het bedrag in deze reserve wordt bepaald op basis van een risico-inventarisatie per project. Alle grondexploitaties zijn op het aspect risico bekeken en de uitkomsten hiervan zijn verwerkt. Met een Monte Carlo-analyse is het totaalbedrag dat nodig is om onvoorzien kosten af te dekken in beeld gebracht. Dit bedrag kwam per 1 januari 2022 uit op € 308.000.

Overzicht berekende onvoorzien per (negatieve) grondexploitatie

NEGATIEVE COMPLEXEN		NCW 1-1-2023	Berekende onvoorzien
in miljoenen			
GZ104	Lindelaan	-€ 0,4	€ 44.000
GZ105	Tochtpad Noordeinde	-€ 1,1	€ 116.000
GZ17	Noordse Buurt	-€ 28,1	€ 148.000
TOTAAL NEGATIEVE COMPLEXEN		-€ 29,7	€ 308.000

Reserve winstneming

In het kader van de regelgeving van het BBV (besluit, begroting en verantwoording) wordt voor positieve complexen verplicht tussentijdse winst genomen op basis van de POC-methode (percentage of completion), waarbij de voortgang van het project en de realisatie van kosten en opbrengsten in acht worden genomen. Bij de actualisatie 2020 is door de raad een Reserve winstneming ingesteld waarin de tussentijds genomen winst wordt gereserveerd totdat de betreffende grondexploitatie wordt afgesloten. Dit om jaarlijkse schommelingen, door het nemen van (verplichte) winst en het mogelijk daarna verplicht weer moeten terugdraaien van die genomen winst, te voorkomen. Bij het afsluiten van een grondexploitatie valt de genomen tussentijdse winst vrij in de Algemene reserve.

Op 1 januari 2023 is het saldo in de Reserve winstneming € 1.458.000.

Berekening saldo Reserve winstneming

Project	Winstneming 2022	Saldo 2022	Winstneming 2023	Saldo 2023
GZ25 De Verwondering		€ 591.000	€ -591.000	€ -
GZ26 Schoterhoek II	€ 983.000	€ 1.235.000	€ 223.000	€ 1.458.000
TOTAAL RESERVE WINSTNEMING		€ 1.826.000		€ 1.458.000

Weerstandsvermogen

Om eventuele calamiteiten financieel op te vangen moet de gemeente een Weerstandsvermogen aanhouden. Dit Weerstandsvermogen wordt jaarlijks berekend en bijgesteld en is onderdeel van de Programmabegroting en de Jaarrekening. Met behulp van de IFLO-norm wordt de hoogte van het benodigde Weerstandsvermogen van het grondbedrijf berekend op basis van 10% van de boekwaarde, 10% van de nog te maken kosten en met aftrek van de Reserve onvoorzien vanuit de (lopende) grondexploitaties.

Berekening benodigd Weerstandsvermogen

	Boekwaarde	Kosten
In miljoenen	40,1	16,4
Benodigd (10%)	4	1,6
Totaal benodigd weerstandsvermogen op basis van IFLO-norm	5,7	
Af: bedrag in Reserve Onvoorzien Grondexploitaties	0,3	
RESTEREND BENODIGD WEERSTANDSVERMOGEN	5,3	

3.8 Paragraaf Duurzaamheid

Duurzaamheidsprogramma uitvoering

Met het Duurzaamheidsprogramma 2021-2024 zijn de ambities, de uit te voeren projecten en de benodigde financiën voor het verduurzamen van de gemeente Nieuwkoop grotendeels vastgesteld. Belangrijke meerjarige uitvoeringslijnen zijn de Regionale Energie Strategie (RES) en Transitievisie Warmte (TVW). Bij de resterende projecten over de periode 2021-2024 gaat veel aandacht uit naar het adviseren en stimuleren van inwoners, bedrijven en organisaties. Het gaat onder andere om de volgende activiteiten: energiescans voor bedrijven, energieadviezen voor zelfbouw & monumenten, natuur- en milieueducatie en het stimuleren van circulariteit bij bedrijven. Er is aandacht voor het verduurzamen van het gemeentelijke vastgoed en monitoring van activiteiten vanuit het programma. Naast het duurzaamheidsprogramma zijn er meerdere subsidies en uitkeringen vanuit het Rijk aan de gemeente toegewezen om nieuwe taken uit te voeren.

Regionale Energiestrategie (richting RES 2.0)

In 2021 heeft de raad de RES 1.0 Holland Rijnland vastgesteld. Dit onder de voorwaarde dat Nieuwkoop een productieplafond van 0,08 TWh duurzame energie hanteert in 2030; geen mogelijkheden ziet voor (grote) windturbines; en de Natura 2000 & Natuur Netwerk Nederland gebieden vrijwaart van windturbines en zonnenvelden. Nieuwkoop stimuleert het plaatsen van zonnepanelen op grote daken door het aanbieden van gratis energiescans en bijbehorende begeleiding van ondernemers voor het nemen van de energiemaatregelen. Tegelijkertijd werkt de gemeente aan het opstellen van een beleidskader voor zonnenvelden. Deze bevat ruimtelijke en maatschappelijke criteria en gaat in op de verschillende oriëntatie(zoek)gebieden.

Transitievisie Warmte

Begin 2024 zullen we de, in 2021 vastgestelde, Transitievisie Warmte (TVW) Nieuwkoop herijken. Hiermee zullen we meer richting geven aan het tijdspad en de manier waarop de dorpen/wijken in Nieuwkoop naar aardgasvrij gaan. De realisatie van energiegebiedssystemen en trajecten voor energiebesparing en aardgasvrij wonen wordt doorgezet. De nadruk ligt daarbij op de volgende projecten:

- Wijkgerichte aanpak Woerdense Verlaat
Samen met de dorpsraad stimuleert en informeert de gemeente woningeigenaren over woningisolatie en energiebesparing in Woerdense Verlaat. Er liggen mogelijk kansen voor een kleinschalig coöperatief warmtenet waarbij de warmtevoorziening van het nieuw te bouwen Integraal Kind Centrum (IKC) aan naburige woningen mogelijk warmte kan leveren. Daarnaast is er een werkgroep van bewoners die met de branchevereniging voor energie coöperaties de mogelijkheden naar coöperatieve warmte onderzoekt.
- Wijkgerichte aanpak Langeraar
In Langeraar is een haalbaarheidsonderzoek gedaan naar het realiseren van een warmtenet. Op basis van de resultaten is de gemeente in gesprek met belangrijke stakeholders als zorginstellingen, woningcorporaties, VVE's en inwoners.
- Duurzame gebiedssystemen De Olm en Bovenland
Samen met de Verenigde Ondernemers Nieuwkoop en de Gebiedscoöperatie Nieuwkoop werkt de gemeente Nieuwkoop aan slimme uitwisseling van warmte en elektriciteit op en rondom de bedrijventerreinen Bovenland en de Olm. Er zijn meerdere haalbaarheidsonderzoeken uitgevoerd en ondernemers werken aan de realisatie.
- Start wijkgerichte aanpakken
In een aantal wijken liggen kansen voor energiebesparing. In de vogelenbuurt in Ter Aar kwam het initiatief om een wijkaanpak te organiseren met stappen richting aardgasvrij wonen. Samen met de bewonersvereniging worden de behoeften in de wijk verkend. In de kern Nieuwkoop liggen mogelijkheden voor het stimuleren van woningisolatie in combinatie met energieopwekking door zonnepanelen op het dak. Om dit verder te krijgen, werken we samen met de Woningstichting Nieuwkoop (WSN) en bewonerscommissie(s). Hiervoor is een

gebiedsontheffing voor flora en fauna nodig. Daarnaast gaan de kansen voor aardgasvrije wijken onderzocht worden bij de IKC-ontwikkeling in Nieuwveen en bij de ontwikkeling van het nieuwe Zwembad in Nieuwkoop.

Duurzaamheidsreserve

Om financiële daadkracht in de omslag naar een duurzamer Nieuwkoop te hebben, is een duurzaamheidsreserve ingesteld. De besteding van middelen uit de Duurzaamheidsreserve is gekoppeld aan de maatregelen die zijn gebundeld in het Duurzaamheidsprogramma 2021-2024. Verder heeft raad het college, doormiddel van een aangenomen motie, gevraagd € 1 miljoen aan de reserve toe te voegen voor de vorming van een verduurzamingsfonds. Daarnaast benutten we zoveel mogelijk bestaande en nieuwe subsidiemogelijkheden en biedt de reserve financiële ruimte om in te spelen op nieuwe initiatieven. Toegekende subsidies waarvan de uitvoering (deels) in 2024 liggen zijn:

- Nationaal isolatieprogramma
Om inwoners te helpen bij het isoleren van hun (huur)woning heeft het kabinet een Nationaal Isolatieprogramma opgezet. Hiermee krijgt de gemeente Rijksmiddelen om inwoners te helpen woningen met lage energielabels (E, F & G) energiezuiniger te maken.
- Uitvoeringskosten Klimaatfonds
Om de uitvoering het klimaatbeleid haalbaar te maken stelt de Rijksoverheid van 2022 t/m 2030 jaarlijks middelen beschikbaar voor de uitvoeringskosten van gemeenten. De middelen zijn bedoeld om de beschikbare formatie voor duurzaamheid te kunnen continueren en uit te breiden, ook kan het worden ingezet voor externe advisering.
- Uitkering energiearmoede
Door de stijgende energieprijzen komen steeds meer inwoners financieel in de knel. Om deze groep inwoners te helpen krijgt de gemeente middelen waarmee zij een eigen aanpak kan ontwikkelen. Voor 2024 staat de aanpak voor woningeigenaren gepland naast de aanpak van de WDA- huurders.

Duurzaamheid in relatie tot grondexploitaties

In de Nota Grondbeleid 2021 is aandacht voor maatschappelijke vraagstukken bij de gemeente Nieuwkoop, waaronder duurzaamheid en klimaatadaptatie. Dit betekent voor het grondbeleid dat de gemeente bij woningbouwprojecten waarin actief grondbeleid wordt toegepast vanuit de planvorming inzet op energiebesparing in woningen en het bouwen van energieneutrale, aardgasvrije wijken. Bij de aanleg van de openbare ruimte zorgt de gemeente voor een klimaatbestendige en waterrobuuste inrichting.

Andere onderwerpen die aandacht krijgen bij nieuwe (woning)bouwprojecten en grondexploitaties zijn bijvoorbeeld natuur inclusief bouwen, energieneutraal bouwen, gebruik van circulaire materialen en klimaatadaptatie. Het toepassen van deze duurzaamheidsmaatregelen wordt vastgelegd in het stedenbouwkundigplan en/of meegenomen in het uitzetten van een tender.

Soorten managementplan (SMP)

Bij het (na)isoleren van woningen kunnen nestelplekken voor vleermuizen en andere soorten verdwijnen. Woningcorporaties voeren per renovatieproject ecologisch onderzoek uit om een ontheffing te kunnen krijgen op de Flora- en Faunawet. Aangezien de gemeente - vanuit de Transitievisie Warmte - momenteel bezig is met wijkgerichte aanpakken en woningisolatie daar deel van uitmaakt, zal een SMP nodig zijn. In 2023 zal een quickscan worden uitgevoerd, waarna een SMP kan worden opgesteld.

4 Financiële begroting

4.1 Gronden waarop de ramingen zijn gebaseerd

In het volgende overzicht zijn de belangrijkste uitgangspunten voor de meerjarenbegroting 2024-2027 weergegeven:

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Algemene uitkering	Meicirculaire	Meicirculaire	Meicirculaire	Meicirculaire
Prijsontwikkeling gemeente	3,1%	3,1%	3,1%	3,1%
Verbonden partijen	10,75%	10,75%	10,75%	10,75%
Personeel / lonen	5,2%	5,2 %	5,2%	5,2%
Rente aan grondexploitaties	0,52%	0,52%	0,52%	0,52%
Rente kostendekkende tarieven	2%	2%	2%	2%
Rente kapitaallasten	2%	2%	2%	2%
Onvoorzien	€ 90.000	€ 90.000	€ 90.000	€ 90.000

Toelichting

Algemene uitkering

In de begroting 2024-2027 is de stand van de algemene uitkering verwerkt conform de meicirculaire 2023.

Prijsontwikkeling gemeente

Voor zover we rekening houden met een prijsontwikkeling bij de kosten en opbrengsten van goederen en diensten gaan we voor 2024 uit van een inflatie van 3,1% in overeenstemming met de consumentenprijsindex (CPI).

Ontwikkeling bijdragen aan verbonden partijen

Bij het ramen van de bijdragen aan verbonden partijen gaan we uit van de door de betreffende partijen vastgestelde begrotingen 2024. Bij de kaderstelling aan deze begrotingen hebben we ons geconformeerd aan de kaders van de Werkgroep Financiële Kaderstelling Gemeenschappelijke Regelingen. De indexatie is vastgesteld op 10,75%.

Personeel/lonen/werkgeverslasten

Voor de indexatie van de loonkosten gaan we uit van de prijsindex Loonvoet sector overheid uit de meicirculaire 2023. De indexatie is op basis hiervan gesteld op 5,2%.

Rente grondexploitaties

Bij de toerekening van rente aan de grondexploitaties gaan we uit van een rente van 0,52 %.

Rente kostendekkende tarieven

Voor tarieven die niet meer dan kostendekkend mogen zijn, geldt dat voor de berekening van de kapitaallasten een bedrijfseconomisch verdedigbaar rentepercentage moet worden gehanteerd. Voor zover sprake is van rentetoerekening, kiezen wij voor een percentage van 2%.

Rente kapitaallasten

Het BBV schrijft voor dat er een verband moet zijn tussen de werkelijke rente op uitstaande leningen en de rentelasten die worden toegerekend aan de bezittingen van de gemeente. Wij kiezen ervoor om de rentepercentages voor kort en lang geld aan elkaar gelijk gehouden, 2%.

Onvoorzien

Voor de dekking van onvoorziene lasten is jaarlijks een post van € 90.000 opgenomen.

Jaarschijf 2027

Van alle bedragen die voorkomen in de jaren 2024-2027 zijn we er vanuit gegaan dat de bedragen structureel zijn en dus overgenomen kunnen worden in 2027. Bij afwijkende of incidentele bedragen in 2026 wordt per post beoordeeld of deze moeten worden overgenomen in 2027.

4.2 Totaaloverzicht baten en lasten per programma

Programma		Lasten					
		Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	2025	Raming 2026	2027
1	Ruimtelijke ontwikkeling	16.695	20.689	27.362	15.086	10.754	6.801
2	Ruimtelijk beheer	14.417	15.971	13.998	14.145	14.117	14.276
3	Sociaal domein	32.619	38.317	37.192	36.312	33.117	33.439
4	Bestuur en dienstverlening	6.108	6.750	7.280	7.066	6.983	6.979
5	Bedrijfsvoering	9.860	12.419	11.970	12.398	11.410	11.212
6	Algemene dekkingsmiddelen	840	1.090	2.088	3.046	3.516	3.497
	Saldo van lasten	80.539	95.236	99.890	88.053	79.897	76.204
1	Ruimtelijke ontwikkeling	4.054	9.746	1.209	75	75	75
2	Ruimtelijk beheer	1.722	353	417	349	219	196
3	Sociaal domein	4.847	3.509	3.776	3.882	172	-
4	Bestuur en dienstverlening	25	-155	-	-	-	-
5	Bedrijfsvoering	549	-336	-	-	-	-
6	Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-	-
	Totaal stortingen reserves	11.197	13.117	5.402	4.306	466	271
	Totaal lasten	91.736	108.354	105.291	92.359	80.363	76.475
Programma		Baten					
		Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	2025	Raming 2026	2027
1	Ruimtelijke ontwikkeling	-16.160	-17.545	-23.147	-10.950	-6.638	-2.521
2	Ruimtelijk beheer	-7.982	-8.386	-8.872	-8.872	-8.872	-8.872
3	Sociaal domein	-9.107	-10.391	-10.345	-10.612	-7.180	-7.274
4	Bestuur en dienstverlening	-523	-324	-424	-424	-424	-424
5	Bedrijfsvoering	-217	-217	-217	-217	-217	-217
6	Algemene dekkingsmiddelen	-53.082	-53.771	-56.741	-57.207	-53.033	-52.304
	Totaal van baten	-87.071	-90.634	-99.746	-88.282	-76.364	-71.612
1	Ruimtelijke ontwikkeling	-3.699	-4.085	-757	-577	-568	-439
2	Ruimtelijk beheer	-2.435	-882	-134	-148	-148	-123
3	Sociaal domein	-1.393	-2.722	-981	-338	-338	-508
4	Bestuur en dienstverlening	-208	-	-	-	-	-
5	Bedrijfsvoering	-242	-12	-607	-299	-100	-
6	Algemene dekkingsmiddelen	-960	-7.639	-3.296	-2.822	-1.361	-1.361
	Totaal onttrekkingen reserves	-8.937	-15.340	-5.775	-4.184	-2.515	-2.431
	Totaal baten	-96.008	-105.975	-105.521	-92.466	-78.879	-74.043
Programma		Saldo					
		Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	2025	Raming 2026	2027
1	Ruimtelijke ontwikkeling	535	3.144	4.215	4.136	4.116	4.280
2	Ruimtelijk beheer	6.435	7.585	5.126	5.273	5.245	5.404
3	Sociaal domein	23.512	27.926	26.847	25.700	25.937	26.165
4	Bestuur en dienstverlening	5.585	6.426	6.856	6.642	6.559	6.554
5	Bedrijfsvoering	9.643	12.202	11.753	12.181	11.193	10.995
6	Algemene dekkingsmiddelen	-52.242	-52.681	-54.653	-54.161	-49.517	-48.807
	Saldo van lasten en baten	-6.532	4.602	144	-229	3.533	4.591
1	Ruimtelijke ontwikkeling	355	5.661	451	-502	-493	-364

2	Ruimtelijk beheer	-713	-530	283	201	71	73
3	Sociaal domein	3.454	788	2.795	3.544	-166	-508
4	Bestuur en dienstverlening	-184	-155	-	-	-	-
5	Bedrijfsvoering	307	-349	-607	-299	-100	-
6	Algemene dekkingsmiddelen	-960	-7.639	-3.296	-2.822	-1.361	-1.361
Totaal mutaties reserves		2.259	-2.224	-374	122	-2.049	-2.160
Geraamd resultaat		-4.270	2.379	-230	-107	1.485	2.431

4.3 Overzicht structurele mutaties reserves

Structurele toevoegingen reserves				
Programma	2024	2025	2026	2027
1 Ruimtelijke ontwikkeling	-	-	-	-
2 Ruimtelijk beheer	-	-	-	-
3 Sociaal domein	-	-	-	-
4 Bestuur en dienstverlening	-	-	-	-
5 Bedrijfsvoering	-	-	-	-
6 Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-
Saldo	-	-	-	-

Structurele onttrekkingen reserves				
Programma	2024	2025	2026	2027
1 Ruimtelijke ontwikkeling	-107	-107	-107	-23
2 Ruimtelijk beheer	-25	-39	-39	-39
3 Sociaal domein	-338	-338	-338	-508
4 Bestuur en dienstverlening	-	-	-	-
5 Bedrijfsvoering	-12	-12	-	-
6 Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-
Saldo	-482	-496	-484	-570

Toelichting

Programma 1 Ruimtelijke ontwikkeling

De structurele onttrekking van € 107.000 heeft betrekking op de dekking van de kapitaallasten van de Middelweg 1 en Beukenpad 1.

Programma 2 Ruimtelijk beheer

De structurele onttrekking van € 25.000 heeft betrekking op de kapitaallasten van de reserve Ronde Ter Aar (€ 18.000) en Papeneiland (€ 7.000). en vanaf 2025 € 14.000 op onttrekking voor dekking kapitaallasten Zuideinde, Noordeinde, Oude Nieuwveenseweg.

Programma 3 Sociaal domein

De structurele onttrekking van € 338.000 aan de reserve Dekking kapitaallasten dient ter dekking van de kapitaallasten voor Buytewech Oost gebouw, Antonius School Noorden, Peuterspeelzaal 't Rakkertje en Museum Ter Aar.

Programma 4 Bestuur en dienstverlening

Programma 5 Bedrijfsvoering

De structurele onttrekking van € 12.000 per jaar heeft betrekking op de kosten voor klimaatbeheersing. van het gemeentehuis in Nieuwveen. Deze wordt onttrokken aan de reserve huisvesting gemeente.

Programma 6 Algemene dekkingsmiddelen

4.4 Overzicht incidentele baten en lasten

Incidentele lasten		2024	2025	2026	2027
Programma					
1	Ruimtelijke ontwikkeling	21.494	9.472	4.994	857
2	Ruimtelijk beheer	-	-	-	-
3	Sociaal domein	398	-	-	-
4	Bestuur en dienstverlening	50	-	-	-
5	Overzicht overhead	145	-	-	-
6	Overzicht algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-
Saldo		22.087	9.472	4.994	857

1. Ruimtelijke ontwikkeling

- € 21.319.000 lasten grondexploitatieprojecten
- € 125.000 projectmanagement centrumplannen Nieuwkoop en Ter Aar (€ 125.000 in 2024 en 2025)
- € 50.000 implementatie Omgevingswet in 2024

3. Sociaal domein

- € 50.000 coronasteunpakketten jeugd, geld uit de coronacompensatie wat vorig jaar ontvangen is vanuit het Rijk
- € 50.000 onderzoeken verschillende exploitatievormen en de organisatorische inbedding van Zwembad De Wel
- € 266.000 Tijdelijke huisvesting IKC Langeraar
- € 23.000 aanbesteding opdracht ondersteuning

4. Bestuur en dienstverlening

- € 50.000 implementatie Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer

5. Overzicht overhead

- € 145.000 Digitalisering archieven Erfgoed Leiden. project; betreft digitalisering van bouwdoossiers van voor 2020. Vanaf 2020 is al digitaal.

Incidentele baten		2024	2025	2026	2027
Programma					
1	Ruimtelijke ontwikkeling	-21.331	-9.359	-5.006	-870
2	Ruimtelijk beheer	-	-	-	-
3	Sociaal domein	-	-	-	-
4	Bestuur en dienstverlening	-	-	-	-
5	Overzicht overhead	-	-	-	-
6	Overzicht algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-
Saldo		-21.331	-9.359	-5.006	-870

1. Ruimtelijke ontwikkeling

- € -21.331 baten grondexploitatieprojecten

Incidentele toevoegingen aan reserves					
Programma		2024	2025	2026	2027
1	Ruimtelijke ontwikkeling	1.209	75	75	75
2	Ruimtelijk beheer	417	349	219	196
3	Sociaal domein	3.776	3.882	172	-
4	Bestuur en dienstverlening	-	-	-	-
5	Bedrijfsvoering	-	-	-	-
6	Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-
Saldo		5.402	4.306	466	271

Incidentele onttrekkingen aan reserves					
Programma		2024	2025	2026	2027
1	Ruimtelijke ontwikkeling	-650	-470	-461	-416
2	Ruimtelijk beheer	-75	-75	-75	-50
3	Sociaal domein	-643			
4	Bestuur en dienstverlening	-	-	-	-
5	Bedrijfsvoering	-595	-217	-100	-
6	Algemene dekkingsmiddelen	-1.935	-1.461		
Saldo		-3.898	-2.223	-636	-466

	2024	2025	2026	2027
Totale reserves	1.021	1.517	-654	-765
Reserves structureel (zie 4.4 voor toelichting)	-482	-496	-484	-570
Reserves incidenteel	1.503	2.013	-170	-195

	2024	2025	2026	2027
Begrotingssaldo	-230	-107	1.486	2.432
Begrotingssaldo incidenteel	2.260	2.196	-182	-208
Begrotingssaldo structureel	-2.490	-2.303	1.668	2.640

4.5 Totaaloverzicht investeringsplan

Investerings met Economisch Nut

Bedragen x 1.000

Prog	Omschrijving Investering	Afd	2024	2025	2026	2027
1	Vorbereiding 3e fase Land van Koppen	RO&G	150			
1	Vorbereiding Ter Aar Noordoost	RO&G	315	250		
1	Vorbereiding Dorpshart Ter Aar	RO&G	354	330		
1	Vorbereiding Langeraar Noordwest	RO&G	520	520		
1	Vorbereidingskrediet vm. Schoollocaties NV	RO&G		350	350	
1	Vorbereidingskrediet De Kleine Verwondering	RO&G	420	360		
2	Vrijvervalriolering 2022	BOR	1.088			
2	Klimaatmaatregelen 2022	BOR	371			
2	2023 - Vrijvervalriolering	BOR		1.088		
2	2023 - Hoofdgemaal bouwkundig	BOR	7			
2	2023 - Hoofdgemaal mechanisch elektrisch	BOR	60			
2	2023 - Minigemalen mechanisch elektrisch	BOR	100			
2	2023 - Verbeteringsmaatregelen	BOR	329			
2	2024 - Hoofdgemaal bouwkundig	BOR	120			
2	2024 - Minigemalen mechanisch elektrisch	BOR	200			
2	2025 - Vrijvervalriolering	BOR		1.088		
2	2025 - Hoofdgemaal bouwkundig	BOR		37		
2	2025 - Hoofdgemaal mechanisch elektrisch	BOR		135		
2	2025 - Minigemalen bouwkundig	BOR		67		
2	2025 - Minigemalen mechanisch en technisch	BOR		200		
2	2025 - Verbeteringsmaatregelen	BOR		622		
2	2026 - Vrijvervalriolering	BOR			1.088	
2	2026 - Hoofdgemaal bouwkundig	BOR			151	
2	2026 - Minigemalen mechanisch elektrisch	BOR			45	
2	2026 - Minigemalen mechanisch en technisch	BOR			200	
2	2026 - Verbeteringsmaatregelen	BOR			323	
2	2027 - Vrijvervalriolering	BOR				1.088
2	2027 - Hoofdgemaal bouwkundig	BOR				148
2	2027 - Hoofdgemaal mechanisch elektrisch	BOR				105
2	2026 - Minigemalen mechanisch en technisch	BOR				200
2	2026 - Minigemalen bouwkundig	BOR				12
2	Nissan VR-592-D	BOR		42		
2	Deutz Fahr Trekker 5090 D	BOR	42			
2	DFSK VGG-31-D	BOR				27
2	Kluma snipperwagen LDV-28-Z	BOR	15			
2	John Deere TFF-86-X	BOR		55		
2	John Deere TFF-87-X	BOR		55		
2	Piaggio VGH-14-X	BOR			19	

2	Fuso 22-BNF-7	BOR			40	
2	Vervangen Fuso 34-BPK-7	BOR				50
2	Vervangen Fuso 16-BPK-7	BOR				50
2	Fuso Canter 7C18 01-BPP-8	BOR				50
2	Onkruidbestrijdingsmachine THP-81-G	BOR	250			
2	Onkruidbestrijdingsmachine Empas	BOR			45	
3	IKC Nieuwveen (voorbereidingskrediet)	RO&G	464	464		
3	IKC Nieuwveen (overige kosten)	RO&G		198	593	
3	IKC Nieuwveen (kinderopvang)	RO&G		476	1.428	
3	IKC Nieuwveen (gymnastieklokaal)	RO&G		972	2.915	
3	IKC Nieuwveen (school)	RO&G		1.751	5.253	
3	IKC Nieuwveen (multifunctionele ruimte)	RO&G		146	438	
3	IKC Langeraar (school)	RO&G	2.826	2.826		
3	IKC Langeraar (kinderopvang)	RO&G	849	849		
3	IKC Langeraar (gymnastieklokaal)	RO&G	852	852		
3	IKC Woerdense Verlaat (school)	RO&G	432	1.008		
3	IKC Woerdense Verlaat (overige kosten)	RO&G	123	287		
3	IKC Woerdense Verlaat (kinderopvang)	RO&G	88	204		
3	IKC Woerdense Verlaat (gymnastieklokaal)	RO&G	463	1.079		
3	IKC Woerdense Verlaat (gemeenschapsruimte)	RO&G	134	312		
3	IKC Woerdense Verlaat Beatrix	RO&G	116	272		
3	Vorbereidingskrediet bouw zwembad	RO&G	595	298		
5	Verv ICT middelen afschr 4 jr; Tablets IOS	BV	25			
5	Vervanging IOS-mobiel (ICT-Beheerplan 2024 - 2027)	BV	4			
5	Vervanging smartphones (ICT-Beheerplan 2024 - 2027)	BV		200		
5	Laptops speciale doeleinden (ICT-Beheerplan 2024 - 2027)	BV		3		
5	Netwerkkomponenten ICT ruimtes (ICT-Beheerplan 2024 - 2027)	BV		100		
5	Thuiswerkplek (ICT-Beheerplan 2024 - 2027)	BV		20		
5	Vervanging telefoon - IOS Mobiel (ICT-Beheerplan 2024 - 2027)	BV			4	
5	Vervanging tablets - Android (ICT-Beheerplan 2024 - 2027)	BV			10	
5	Laptops speciale doeleinden (ICT-Beheerplan 2024 - 2027)	BV			10	
5	Bekabeling	BV			200	
5	Vervanging smartphones (ICT-Beheerplan 2024 - 2027)	BV				250
5	Vervanging laptops (ICT-Beheerplan 2024 - 2027)	BV				425

5	Laptops AutoCad (ICT-Beheerplan 2024 - 2027)	BV				15
5	Desktops (ICT-Beheerplan 2024 - 2027)	BV				10
5	Monitoren (ICT- Beheerplan 2024 - 2027)	BV				100
5	Wifi accespoints (ICT-Beheerplan 2024 - 2027)	BV				35
5	Polycom 5 ruimtes (ICT-Beheerplan 2024 - 2027)	BV				25
5	Netwerkcomponenten op locatie (ICT-Beheerplan 2024 - 2027)	BV				20
5	UPS ICT ruimtes (ICT-Beheerplan 2024 - 2027)	BV				50
5	Verv ICT middelen afschr 7 jr; Pres.sch verg.	BV	20			
5	Kadernota Zoutopslag	BOR	300			
5	Kadernota Brandstoftank	BOR	50			
5	Van Daele LBV-30-F	BOR	28			
5	Van Daele LDZ-96-R	BOR	28			
	TOTAAL (*1.000)		11.737	17.516	13.112	2.661

Investerings met Maatschappelijk Nut

Pro g	Omschrijving Investering	Afd	2024	2025	2026	2027
2	2023 - Dijkverzwaring Korteraarseweg Noord	BOR			915	
2	2022 - Dijkverzwaring Dorpsstraat ZV	BOR	1.000			
2	2023 - Zuideinde Nieuwkoop	BOR	571			
2	Kadernota Zuideinde	BOR	185	185		
2	Kadernota Noordeinde	BOR	205			
2	Kadernota Oude Nieuwveenseweg	BOR	223			
2	Kadernota Hertog van Beijerenstraat	BOR		556		
2	Reconstructie wegen nieuw beheerplan	BOR				2.714
2	2023 - Dijkreconstructie Nieuwveens Jaagpad-Ruigekade	BOR		3.076		
2	2023 - Noordse Buurt	BOR	308			
2	2023 - Van Schagenhof Ter Aar	BOR		650		
2	2023 - Westveensebrug - constructie 100 jaar	BOR	270	270		
2	2023 - Kunstwerken beton 80 jaar	BOR	57	57		
2	2023 - Openbare verlichting masten 40 jaar	BOR				
2	2023 - Openbare verlichting armaturen 20 jaar	BOR				
2	2023 - Beschoeiing 30 jaar	BOR				
2	2023 - Natuurvriendelijke oever 50 jaar	BOR				

2	2024 - Rietlanden Nieuwkoop	BOR	66	700		
2	2024 - Schepengaten Nieuwkoop	BOR	269			
2	2024 - Oude Nieuwveenseweg-AH Kooistrastraat	BOR	759			
2	2024 - Kunstwerken hout 35 jaar	BOR	580			
2	2024 - Openbare verlichting masten 40 jaar	BOR	42			
2	2024 - Openbare verlichting armaturen 20 jaar	BOR	109			
2	2025 - Vosholstraat-A. Schweitzerstraat	BOR		391	391	
2	2025 - Lindelaan Nieuwkoop	BOR		389		
2	2025 - Paden de Dulen Nieuwkoop	BOR		95		
2	2025 - Roerdomplaan Nieuwkoop	BOR		225		
2	2025 - Milandweg tot Bosweg	BOR		352		
2	2025 - Ursulapad Nieuwveen	BOR		219		
2	2026 - Kunstwerken hout 35 jaar	BOR		162		
2	Vervangen bruggen nieuw beheerplan	BOR			176	187
2	2026 - Ter Aar Zuid-West	BOR			928	
2	2026 - Openbare verlichting masten 40 jaar	BOR				
2	2026 - Openbare verlichting armaturen 20 jaar	BOR				
2	Kadernota Nieuwe lichtmasten en armaturen	BOR	100	2.900	3.000	
2	Oeverwerken	BOR	113	153		
2	Oeverwerken nieuw beheerplan				116	222
	TOTAAL (*1.000)		4.857	10.379	5.525	3.124

R010 Wmo	90	-	-	90	90	-	-	90
R012 Huisvesting gemeente	271	-	-	271	271	-	-	271
R014 LOP (LandschapsOntwikkelingsPlan)	11	-	3	8	8	-	3	5
R018 Dekking kapitaallasten	8.781	-	379	8.402	8.402	-	379	8.023
R019 Friciekosten Personeel	63	-	-	63	63	-	-	63
R020 Monumentenzorg	118	-	-	118	118	-	-	118
R021 Onderwijshuisvesting	4.883	172	-	5.055	5.055	-	126	4.929
R022 Duurzaamheid	2.354	75	147	2.282	2.282	75	147	2.209
R023 Reservering woningbouw	2.812	-	-	2.812	2.812	-	-	2.812
R024 Onvoorziene kosten grondexploitatie	811	-	-	811	811	-	-	811
R026 Herwaardering investeringen maatschappelijk nut	7.666	259	-	7.925	7.925	236	-	8.161
R027 Omgevingsvisie	39	-	-	39	39	-	-	39
R028 frictiekst. omgevingsdienst West-Holl.	17	-	-	17	17	-	-	17
R029 Implementatie omgevingswet	171	-	-	171	171	-	-	171
R030 Ronde Ter Aar	679	-	18	661	661	-	18	642
R032 Grootschalige evenementen	60	-	-	60	60	-	-	60
R033 Waterrecreatie	74	-	-	74	74	-	-	74
R034 Egalisatie baten omgevingsvergunningen	1.186	-	200	986	986	-	200	786
R035 Egalisatie Sociaal domein	212	-	-	212	212	-	-	212
R036 Reserve Economie en Toerisme	172	-	45	127	127	-	-	127
R037 Reserve Verkiezingen	30	-	-	30	30	-	-	30
R039 Reserve winstneming grexten	1.458	-	-	1.458	1.458	-	-	1.458
R040 Reserve storting vz onderh. gebouwen	200	-	50	150	150	-	50	100
R041 Res. Gemeentelijke Vervoerplan (GVVP)	2.781	-	50	2.731	2.731	-	50	2.681
R042 Reserve volkshuisvesting (woonfonds)	1.298	-	-	1.298	1.298	-	-	1.298
R043 Reserve Dekking risico's woningbouw	2.000	-	-	2.000	2.000	-	-	2.000
R044 Reserve ICT beheerplan	-	-	-	-	-	-	-	-
R045 Creatieve woonvormen	894	-	-	894	894	-	-	894
R046 Ontsluiting woonwijken	5.000	-	-	5.000	5.000	-	-	5.000
R047 Inrichting openbare ruimte rond centra	1.000	-	-	1.000	1.000	-	-	1.000
R048 Egalisatiereserve afval	51	-	34	17	17	-	34	17
R049 Opvang Oekraïners	595	-	60	535	535	-	-	535
R050 Reserve Zwembad De Wel	10.475	-	-	10.475	10.475	-	-	10.475
TOTAAL RESERVES	64.820	506	1.012	64.314	64.314	311	1.008	63.617

v031 tijdelijke woningbouw	247	-	16	232	232	-	16	216
v032 onderhoud recreatieve voorzieningen	74	14	-	87	87	14	12	89
v035 beheer openbare begraafplaatsen	73	38	19	92	92	38	50	81
totaal voorziening	25.741	2.298	3.022	25.017	25.017	2.201	3.061	24.156

4.8 Prognosebalans

Prognose balans per 31-12	2024	2025	2026	2027
Bedragen x 1.000)				
Debet				
Vaste activa	114.742	138.814	153.151	154.358
Voorraden	-11.865	-5.601	4.091	4.812
Overige vlottende activa	13.128	0	0	0
Totaal	116.005	133.213	157.242	159.170

Credit				
Eigen vermogen	63.264	64.927	62.828	61.185
Voorzieningen	25.309	25.553	24.829	23.968
Overig lang vreemd vermogen	27.432	35.861	63.290	71.719
Vlottende schuld	0	6.872	6.295	2.298
Overlopende passiva	0	0	0	0
Totaal	116.005	133.213	157.242	159.170

Toelichting prognosebalans

Debet

Vaste activa

Imateriele vaste activa	5.123	6.933	7.283	7.297
Investerings economisch nut	85.408	97.832	106.881	105.711
Investerings maatschappelijk nut	19.563	29.402	34.340	36.703
Financiële vaste activa	4.648	4.647	4.647	4.647
Totaal vaste activa	114.742	138.814	153.151	154.358

(volgens staat van activa)

Voorraden

Grexen (gronden in exploitatie)	-10.166	-5.413	4.279	5.000
Af: voorziening negatieve complexen (zie staat van voorzieningen V003)	-1.699	-188	-188	-188
Totaal voorraden	-11.865	-5.601	4.091	4.812

(staat van grondexploitatie)

Overige vlottende activa	13.128	0	0	0
Totaal vlottende activa	1.263	-5.601	4.091	4.812

Totaal activa	116.005	133.213	157.242	159.170
----------------------	----------------	----------------	----------------	----------------

Credit

Eigen vermogen

Reserves:

Algemene reserves	9.893	8.567	8.542	8.542
Bestemingsreserves	53.141	56.253	55.772	55.075
Onverdeeld resultaat begroting	230	107	-1.486	-2.432
Totaal Eigen Vermogen	63.264	64.927	62.828	61.185

Voorzieningen

Staat van voorzieningen	27.008	25.741	25.017	24.156
Af: Voorziening neg. cpl.	-1.699	-188	-188	-188
Totaal Voorzieningen	25.309	25.553	24.829	23.968

Overig lang vreemd vermogen

Langlopende leningen	27.394	35.823	63.252	71.681
Waarborgsommen	38	38	38	38
	27.432	35.861	63.290	71.719

Totaal vaste passiva

	116.005	126.341	150.947	156.872
Vlottende schuld	0	6.872	6.295	2.298
Overlopende passiva	0	0	0	0

Totaal vlottende passiva

	0	6.872	6.295	2.298
Totaal passiva	116.005	133.213	157.242	159.170

4.9 Arbeid gerelateerde kosten

In het BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) is bepaald dat in de financiële begroting aandacht wordt besteed aan de jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen. Voor een groot deel zijn deze kosten opgenomen in de exploitatie.

Naast het salaris ontvangen de medewerkers van de gemeente Nieuwkoop een individueel keuzebudget (IKB). Dit IKB bedraagt 17,05% van het salaris en de salaristoelagen. Het IKB wordt maandelijks opgebouwd. Medewerkers kunnen zelf beslissen over de inzet van het IKB. Het IKB moet in het jaar van opbouw worden opgenomen.

Ook bestaat sinds 2022 de mogelijkheid tot verlofsparen. Medewerkers mogen niet opgenomen verlofuren sparen om later bijvoorbeeld een langere tijd van verlof op te kunnen nemen of voorafgaand aan hun pensioen.

Ten slotte hebben wij het vanaf 2023 met tussenkomst van onze gemeente een fiets te leasen.

5 Bijlagen

5.1. Uitvoeringsinformatie

Uitvoeringsinformatie per programma

Nr. Programma	Nr. Taakveld	Lasten						
		Rekening	Begroting		Raming			
		2022	2023	2024	2025	2026	2027	
1 Ruimtelijke ontwikkeling	XT-83	Wonen en bouwen	1.503	1.988	1.633	1.447	1.418	1.418
	XT-81	Ruimtelijke ordening	591	825	825	804	804	871
	XT-31	Economische ontwikkeling	961	917	584	684	670	675
	XT-83	Wonen en bouwen	288	1.510	1.187	931	931	931
	XT-010-1	Mutaties reserves	335	6.271	1.000	-	-	-
	XT-010-1	Mutaties reserves	650	-132	134	-	-	-
	XT-010-1	Mutaties reserves	452	3.104	-	-	-	-
	XT-34	Economische promotie	252	307	176	161	161	161
	XT-82	Grondexploitatie (niet-bedrijven)	12.378	13.197	20.881	9.347	4.994	858
	XT-03	Beheer overige gebouwen en gronden	651	772	356	349	349	441
	XT-32	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	2.540	3.171	438	-	-	-
	XT-33	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	62	83	140	140	140	140
	XT-55	Cultureel erfgoed	17	67	-	-	-	-
	XT-57	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	69	87	1.448	1.448	1.448	1.448
Subtotaal			20.749	32.167	28.802	15.311	10.915	6.943
2 Ruimtelijk beheer	XT-21	Verkeer en vervoer	5.240	5.804	5.282	5.389	5.286	5.462
	XT-74	Milieubeheer	903	1.031	1.156	1.163	1.172	1.172
	XT-010-2	Mutaties reserves	1.722	353	417	349	219	196
	XT-57	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.466	2.936	1.285	1.295	1.281	1.260
	XT-24	Economische havens en waterweg	467	473	491	495	500	504
	XT-73	Afval	3.060	3.364	3.300	3.296	3.296	3.296
	XT-75	Begraafplaatsen en crematoria	231	338	221	217	217	217
	XT-22	Parkeren	28	34	22	22	22	22
	XT-72	Riolering	2.015	1.991	2.218	2.246	2.322	2.321
	XT-23	Recreatieve havens	7	-	22	22	22	22
	Subtotaal			16.139	16.324	14.414	14.494	14.337
3 Sociaal domein	XT-43	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.777	1.839	1.796	1.746	1.746	1.746
	XT-672A	Jeugdhulp begeleiding	-15	7.332	7.519	6.615	6.607	6.704
	XT-52	Sportaccommodaties	1.561	1.704	1.764	1.708	1.708	1.708
	XT-61	Samenkracht en burgerparticipatie	2.686	6.913	6.059	6.048	2.448	2.406
	XT-681B	Maatschappelijke - en vrouwenopvang (WMO)	-	98	98	98	98	98
	XT-671C	Dagbesteding (WMO)	-	64	67	69	71	71
	XT-681A	Beschermd wonen (WMO)	-	38	134	325	490	635
	XT-51	Sportbeleid en activering	-	164	460	460	459	449
	XT-62	Wijkteams	2.753	287	287	279	279	248
	XT-61	Samenkracht en burgerparticipatie	7.303	430	-6.780	-6.376	-6.376	-6.376
	XT-63	inkomensregelingen	6.489	5.472	5.144	5.144	5.144	5.144
	XT-66	Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	2.458	1.247	1.213	1.213	1.213	1.213
	XT-671A	Hulp bij het huishouden (WMO)	-	1.523	1.547	1.773	1.524	1.524
	XT-71	VolksgEZondheid	2.029	2.473	2.204	2.202	2.202	2.186
	XT-010-3	Mutaties reserves	1.289	2.129	776	882	172	-

	XT-52	Sportaccommodaties	1.158	1.407	1.377	1.338	1.332	1.280
	XT-61	Samenkracht en burgerparticipatie	193	177	179	173	163	163
	XT-55	Cultureel erfgoed	43	48	47	47	47	47
	XT-55	Cultureel erfgoed	153	75	118	118	118	118
	XT-42	Onderwijshuisvesting	1.750	1.671	1.803	1.803	2.194	2.420
	XT-42	Onderwijshuisvesting	350	493	495	230	230	230
	XT-71	Volksgesondheid	96	108	44	44	44	44
	XT-53	Cultuurprestatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	17	21	21	21	21	21
	XT-63	inkomensregelingen	104	115	115	115	115	115
	XT-65	Arbeidsparticipatie	820	796	793	790	790	790
	XT-010-3	Mutaties reserves	635	-620	-	-	-	-
	XT-53	Cultuurprestatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	109	170	260	245	225	225
	XT-12	Openbare orde en veiligheid	45	40	40	40	40	40
	XT-010-3	Mutaties reserves	2.923	2.000	3.000	3.000	-	-
	XT-672	Maatwerkdienstverlening 18-	119	4	1	1	1	1
	XT-671B	Begeleiding (WMO)	-	3.012	3.109	3.168	3.301	3.301
	XT-56	Media	92	45	-	-	-	-
	XT-54	Musea	17	18	18	18	18	18
	XT-56	Media	386	396	396	396	396	396
	XT-54	Musea	55	76	100	100	100	100
	XT-64	Begeleide participatie	71	59	11	11	11	11
	XT-62	Wijkteams	-	-	947	947	909	889
	XT-672B	Jeugdhulp behandeling	-	-	646	646	620	607
	XT-672C	Jeugdhulp dagbesteding	-	-	817	817	784	767
	XT-672D	Jeugdhulp zonder verblijf overig	-	-	132	132	127	124
	XT-674	Jeugdbehandeling (GGZ)	-	-	4.079	3.675	3.787	3.844
	XT-682A	Jeugdbescherming	-	-	52	52	50	49
		Jeugreclassering	-	-	77	77	77	77
Subtotaal			37.466	41.824	40.965	40.190	33.285	33.433
4	Bestuur en dienstverlening							
	XT-12	Openbare orde en veiligheid	483	878	1.071	947	863	863
	XT-01	Bestuur	103	130	132	132	132	132
	XT-11	Crisisbeheersing en brandweer	1.741	1.751	1.887	1.887	1.887	1.887
	XT-02	Burgerzaken	999	1.284	1.832	1.742	1.742	1.738
	XT-02	Burgerzaken	305	268	232	232	232	232
	XT-02	Burgerzaken	493	522	181	181	181	181
	XT-01	Bestuur	766	790	874	874	874	874
	XT-01	Bestuur	1.218	1.127	1.071	1.072	1.072	1.072
	XT-010-4	Mutaties reserves	25	-25	-	-	-	-
	XT-010-4	Mutaties reserves	-	-130	-	-	-	-
Subtotaal			6.133	6.595	7.280	7.067	6.983	6.979
5	Bedrijfsvoering							
	XT-04	Overhead	2.556	3.103	2.653	3.032	2.273	2.075
	XT-04	Overhead	6.237	8.042	8.201	8.169	7.969	7.969
	XT-04	Overhead	1.191	1.337	1.107	1.187	1.158	1.158
	XT-04	Overhead	-124	-63	10	10	10	10
	XT-010-5	Mutaties reserves	549	-336	-	-	-	-
Subtotaal			10.409	12.083	11.971	12.398	11.410	11.212
6	Algemene dekkingsmiddelen							
	XT-08	Overige baten en lasten	251	732	229	395	148	133
	XT-05	Treasury	240	-7	1.488	2.277	2.989	2.984
	XT-011	Resultaat van de rekening van	4.271	-3.281	2.116	1.993	377	-570

	XT-061	OZB woningen	348	365	370	374	379	379
	XT-09	Vennootschapsbelasting (VpB)	2	-	-	-	-	-
Subtotaal			5.112	-2.191	4.203	5.039	3.893	2.926
Saldo van de lasten			96.008	106.802	107.635	94.499	80.823	75.965

Nr. Programma	Nr. Taakveld	Baten						
		Rekening	Begroting		Raming			
		2022	2023	2024	2025	2026	2027	
1 Ruimtelijke ontwikkeling	XT-83	Wonen en bouwen	-1.298	-1.145	-1.254	-973	-920	-920
	XT-81	Ruimtelijke ordening	-138	-109	-59	-59	-59	-59
	XT-31	Economische ontwikkeling	-54	-52	-	-	-	-
	XT-83	Wonen en bouwen	-	-913	-510	-515	-515	-515
	XT-010-1	Mutaties reserves	-670	-738	-449	-172	-224	-169
	XT-010-1	Mutaties reserves	-113	-121	-45	-142	-195	-195
	XT-010-1	Mutaties reserves	-2.095	-3.226	-263	-263	-149	-75
	XT-34	Economische promotie	-352	-	-	-	-	-
	XT-82	Grondexploitatie (niet-bedrijven)	-12.249	-13.663	-20.893	-9.359	-5.006	-870
	XT-03	Beheer overige gebouwen en gronden	-275	-150	-150	-150	-150	-150
	XT-32	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-2.540	-3.171	-438	-	-	-
	XT-33	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-44	-42	-42	-42	-42	-42
	XT-064	Belastingen overig	-31	-32	-32	-32	-32	-32
Subtotaal			-19.859	-23.362	-24.135	-11.707	-7.292	-3.027
2 Ruimtelijk beheer	XT-21	Verkeer en vervoer	-716	-726	-1.026	-1.026	-1.026	-1.026
	XT-010-2	Mutaties reserves	-2.435	-882	-100	-114	-114	-89
	XT-57	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-112	-42	-42	-42	-42	-42
	XT-24	Economische havens en waterweg	-100	-73	-73	-73	-73	-73
	XT-73	Afval	-3.975	-4.281	-4.250	-4.250	-4.250	-4.250
	XT-75	Begraafplaatsen en crematoria	-211	-166	-166	-166	-166	-166
	XT-22	Parkeren	-26	-24	-24	-24	-24	-24
	XT-72	Riolering	-2.836	-3.068	-3.318	-3.318	-3.318	-3.318
	XT-23	Recreatieve havens	-7	-6	-6	-6	-6	-6
	Subtotaal			-10.418	-9.268	-9.005	-9.019	-9.019
3 Sociaal domein	XT-43	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-430	-430	-303	-303	-303	-303
	XT-52	Sportaccommodaties	-791	-757	-782	-782	-782	-782
	XT-61	Samenkracht en burgerparticipatie	-3.052	-4.078	-4.034	-4.027	-427	-386
	XT-681B	Maatschappelijke - en vrouwenopvang (WMO)	-	-199	-299	-492	-659	-804
	XT-51	Sportbeleid en activering	-	-164	-164	-164	-164	-155
	XT-62	Wijkteams	-116	-182	-182	-174	-174	-143
	XT-63	inkomensregelingen	-3.837	-3.772	-3.772	-3.772	-3.772	-3.772
	XT-66	Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	-122	-111	-111	-203	-203	-203
	XT-71	Volksgesondheid	-	-18	-18	-16	-16	-
	XT-010-3	Mutaties reserves	-225	-1.264	-621	-	-	-170
	XT-52	Sportaccommodaties	-380	-370	-370	-370	-370	-370
	XT-61	Samenkracht en burgerparticipatie	-183	-126	-126	-126	-126	-126
	XT-55	Cultureel erfgoed	-1	-	-	-	-	-
	XT-42	Onderwijshuisvesting	-130	-115	-115	-115	-115	-162
	XT-43	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-73	-65	-65	-65	-65	-65
	XT-65	Arbeidsparticipatie	-3	-	-	-	-	-
	XT-010-3	Mutaties reserves	-638	-1.090	-23	-	-	-

	XT-53	Cultuurprestatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-1	-	-	-	-	-
	XT-010-3	Mutaties reserves	-460	-363	-333	-333	-333	-333
	XT-01	Bestuur	-5	-4	-4	-4	-4	-4
	XT-56	Media	-5	-	-	-	-	-
	XT-010-3	Mutaties reserves	-49	-5	-5	-5	-5	-5
Subtotaal			-10.501	-13.113	-11.327	-10.951	-7.518	-7.783
4	Bestuur en dienstverlening							
	XT-12	Openbare orde en veiligheid	-18	-19	-19	-19	-19	-19
	XT-01	Bestuur	-71	-66	-66	-66	-66	-66
	XT-02	Burgerzaken	-374	-239	-339	-339	-339	-339
	XT-01	Bestuur	-60	-	-	-	-	-
	XT-010-4	Mutaties reserves	-208	-	-	-	-	-
Subtotaal			-731	-324	-424	-424	-424	-424
5	Bedrijfsvoering							
	XT-04	Overhead	-85	-35	-135	-35	-135	-35
	XT-04	Overhead	-127	-182	-282	-282	-182	-182
	XT-04	Overhead	-5	-	-	-	-	-
	XT-010-5	Mutaties reserves	-230	-	-395	-187	-	-
	XT-010-5	Mutaties reserves	-12	-12	-12	-12	-	-
Subtotaal			-459	-229	-824	-516	-317	-217
6	Algemene dekkingsmiddelen							
	XT-05	Treasury	-654	-545	-1.906	-1.906	-1.906	-1.706
	XT-07	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-43.645	-44.176	-47.425	-47.891	-43.617	-43.088
	XT-011	Resultaat van de rekening van	-	-	-1.886	-1.886	-1.862	-1.862
	XT-010-6	Mutaties reserves	-960	-7.639	-3.296	-2.822	-1.361	-1.361
	XT-061	OZB woningen	-7.274	-7.508	-7.344	-7.344	-7.344	-7.344
	XT-062	OZB niet-woningen	-1.396	-1.383	-1.269	-1.269	-1.269	-1.269
	XT-064	Belastingen overig	-114	-158	-158	-158	-258	-258
Subtotaal			-54.043	-61.409	-61.923	-61.915	-56.256	-55.527
Saldo van de baten			-96.011	107.705	105.703	-95.893	-82.187	-77.333

Nr. Programma	Nr. Taakveld	Saldo						
		Rekening	Begroting		Raming			
		2022	2023	2024	2025	2026	2027	
1	Ruimtelijke ontwikkeling							
	XT-83	Wonen en bouwen	205	843	379	474	498	498
	XT-81	Ruimtelijke ordening	452	499	766	745	745	812
	XT-31	Economische ontwikkeling	908	865	584	684	670	675
	XT-83	Wonen en bouwen	288	664	677	416	416	416
	XT-010-1	Mutaties reserves	-335	5.533	551	-172	-224	-169
	XT-010-1	Mutaties reserves	537	-94	89	-142	-195	-195
	XT-010-1	Mutaties reserves	-1.644	-122	-263	-263	-149	-75
	XT-34	Economische promotie	-99	261	176	161	161	161
	XT-82	Grondexploitatie (niet-bedrijven)	129	-466	-12	-12	-12	-12
	XT-03	Beheer overige gebouwen en gronden	376	82	206	199	199	291
	XT-33	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	18	41	99	99	99	99
	XT-064	Belastingen overig	-31	-32	-32	-32	-32	-32
	XT-55	Cultureel erfgoed	17	67	-	-	-	-
	XT-57	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	69	87	1.448	1.448	1.448	1.448
Subtotaal			890	8.805	4.667	3.604	3.623	3.916

2 Ruimtelijk beheer	XT-21	Verkeer en vervoer	4.524	4.050	4.256	4.363	4.260	4.436	
	XT-74	Milieubeheer	903	1.107	1.156	1.163	1.172	1.172	
	XT-010-2	Mutaties reserves	-713	244	317	235	105	107	
	XT-57	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.355	2.842	1.243	1.253	1.239	1.219	
	XT-24	Economische havens en waterweg	366	400	418	422	427	431	
	XT-73	Afval	-915	-923	-950	-954	-954	-954	
	XT-75	Begraafplaatsen en crematoria	20	173	54	51	51	51	
	XT-22	Parkeren	3	9	-2	-2	-2	-2	
	XT-72	Riolering	-821	-1.077	-1.100	-1.073	-996	-997	
	XT-23	Recreatieve havens	1	-6	16	16	16	16	
	Subtotaal			5.723	6.819	5.408	5.474	5.318	5.479
	3 Sociaal domein	XT-43	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.347	1.420	1.494	1.443	1.443	1.443
XT-672A		Jeugdhulp begeleiding	-15	7.241	7.519	6.615	6.607	6.704	
XT-52		Sportaccommodaties	770	947	982	926	926	926	
XT-61		Samenkracht en burgerparticipatie	-365	2.835	2.024	2.021	2.021	2.021	
XT-681B		Maatschappelijke - en vrouwenopvang (WMO)	-	-51	-201	-394	-561	-706	
XT-671C		Dagbesteding (WMO)	-	32	67	69	71	71	
XT-681A		Beschermde wonen (WMO)	-	19	134	325	490	635	
XT-51		Sportbeleid en activering	-	-	296	296	295	295	
XT-62		Wijkteams	2.637	105	105	105	105	105	
XT-61		Samenkracht en burgerparticipatie	7.303	430	-6.780	-6.376	-6.376	-6.376	
XT-63		inkomensregelingen	2.652	1.700	1.372	1.372	1.372	1.372	
XT-66		Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	2.336	1.136	1.102	1.010	1.010	1.010	
XT-671A		Hulp bij het huishouden (WMO)	-	1.523	1.547	1.773	1.524	1.524	
XT-71		Volksgesondheid	2.029	2.454	2.186	2.186	2.186	2.186	
XT-010-3		Mutaties reserves	1.063	-1.181	155	882	172	-170	
XT-52		Sportaccommodaties	778	1.006	1.007	968	962	910	
XT-61		Samenkracht en burgerparticipatie	10	41	53	48	38	38	
XT-55		Cultureel erfgoed	43	51	47	47	47	47	
XT-55		Cultureel erfgoed	152	75	118	118	118	118	
XT-42		Onderwijshuisvesting	1.620	1.542	1.689	1.689	2.079	2.258	
XT-42		Onderwijshuisvesting	350	493	495	230	230	230	
XT-71		Volksgesondheid	96	109	44	44	44	44	
XT-53		Cultuurprestatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	17	24	21	21	21	21	
XT-63		inkomensregelingen	104	115	115	115	115	115	
XT-43		Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-73	-75	-65	-65	-65	-65	
XT-65		Arbeidsparticipatie	817	796	793	790	790	790	
XT-010-3		Mutaties reserves	-3	-297	-23	-	-	-	
XT-53		Cultuurprestatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	108	150	260	245	225	225	
XT-12		Openbare orde en veiligheid	45	40	40	40	40	40	
XT-010-3		Mutaties reserves	2.463	1.667	2.667	2.667	-333	-333	
XT-672		Maatwerkdienstverlening 18-	119	138	1	1	1	1	
XT-671B		Begeleiding (WMO)	-	3.012	3.109	3.168	3.301	3.301	
XT-01		Bestuur	-5	-4	-4	-4	-4	-4	
XT-56		Media	88	30	-	-	-	-	
XT-54		Musea	17	18	18	18	18	18	
XT-56		Media	386	396	396	396	396	396	
XT-54		Musea	55	76	100	100	100	100	
XT-64		Begeleide participatie	71	50	11	11	11	11	
XT-010-3		Mutaties reserves	-49	-5	-5	-5	-5	-5	
XT-62		Wijkteams	-	-	947	947	909	889	
XT-672B	Jeugdhulp behandeling	-	-	646	646	620	607		

	XT-672C	Jeugdhulp dagbesteding	-	-	817	817	784	767
	XT-672D	Jeugdhulp zonder verblijf overig	-	-	132	132	127	124
			-	-	4.079	3.675	3.787	3.844
	XT-682A	Jeugdbescherming	-	-	52	52	50	49
		Jeugreclassering	-	-	77	77	77	77
Subtotaal			26.966	28.711	29.639	29.241	25.768	25.653
4	Bestuur en dienstverlening							
	XT-12	Openbare orde en veiligheid	465	716	1.053	928	845	845
	XT-01	Bestuur	32	67	66	66	66	66
	XT-11	Crisisbeheersing en brandweer	1.741	1.751	1.887	1.887	1.887	1.887
	XT-02	Burgerzaken	626	794	1.493	1.403	1.403	1.398
	XT-02	Burgerzaken	305	268	232	232	232	232
	XT-02	Burgerzaken	493	522	181	181	181	181
	XT-01	Bestuur	766	734	874	874	874	874
	XT-01	Bestuur	1.158	1.127	1.071	1.072	1.072	1.072
	XT-010-4	Mutaties reserves	-184	-	-	-	-	-
Subtotaal			5.402	5.979	6.857	6.643	6.560	6.555
5	Bedrijfsvoering							
	XT-04	Overhead	2.471	2.388	2.518	2.997	2.138	2.041
	XT-04	Overhead	6.110	6.017	7.918	7.887	7.787	7.787
	XT-04	Overhead	1.186	1.212	1.107	1.187	1.158	1.158
	XT-04	Overhead	-124	-197	10	10	10	10
	XT-010-5	Mutaties reserves	319	-	-395	-187	-	-
	XT-010-5	Mutaties reserves	-12	-12	-12	-12	-	-
Subtotaal			9.950	9.408	11.146	11.882	11.093	10.996
6	Algemene dekkingsmiddelen							
	XT-08	Overige baten en lasten	251	724	229	395	148	133
	XT-05	Treasury	-413	-552	-418	370	1.082	1.278
	XT-07	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-43.645	-44.176	-47.425	-47.891	-43.617	-43.088
	XT-011	Resultaat van de rekening van	4.271	49	230	107	-1.486	-2.432
	XT-010-6	Mutaties reserves	-960	-7.051	-1.935	-1.461	-	-
	XT-061	OZB woningen	-6.926	-6.960	-6.973	-6.969	-6.964	-6.964
	XT-062	OZB niet-woningen	-1.396	-1.354	-1.269	-1.269	-1.269	-1.269
	XT-064	Belastingen overig	-114	-158	-158	-158	-258	-258
	XT-09	Vennootschapsbelasting (VpB)	2	-	-	-	-	-
Subtotaal			-48.930	-58.370	-57.719	-56.876	-52.364	-52.600
Saldo van de taakvelden			1	-3	-1	-	-	-

5.2 Overzicht portefeuillehouders per productgroep

Prod.-groep nr.	Productgroep	Prod-Nr.	Producten	Afd.	Productverantwoordelijke manager	Verantwoordelijke wethouder
1 Ruimtelijke ontwikkeling						
6	Economie	0601	Bedrijvigheid	RO&G	Manager RO&G	A. Ingwersen
		0602	Ambulante handel	BOR	Manager BOR	A. Ingwersen
7	Vergunningen en toezicht	0701	Bouw en woningtoezicht	BOR	Manager BOR	R. van Duijn
		0702	Vergunningen (volkshuisvesting)	PUZA	Manager PUZA	I. de Ridder
		0703	Overige activiteiten	PUZA	Manager PUZA	I. de Ridder
8	Wonen	0801	Bestemmingsplannen	RO&G	Manager RO&G	I. de Ridder
		0803	Structuurplannen & ruimtelijke visies	RO&G	Manager RO&G	I. de Ridder
		0804	Wonen	RO&G	Manager RO&G	I. de Ridder
9	Alle grondexploitaties	0904	Lindenlaan	RO&G	Manager RO&G	I. de Ridder
		0905	Tochtpad Noordeinde	RO&G	Manager RO&G	I. de Ridder
		0906	Teylerspark II	RO&G	Manager RO&G	I. de Ridder
		0915	Gemeentehuis Zevenhoven	RO&G	Manager RO&G	I. de Ridder
		0917	Noordse Buurt	RO&G	Manager RO&G	I. de Ridder
		0925	De Verwondering	RO&G	Manager RO&G	I. de Ridder
		0926	Schoterhoek II	RO&G	Manager RO&G	A. Ingwersen
		0929	Buytewech-Noord	RO&G	Manager RO&G	I. de Ridder
		0930	Langeraar Noord-West	RO&G	Manager RO&G	I. de Ridder
		0932	Langeraar Oost	RO&G	Manager RO&G	I. de Ridder
		0934	Teylerspark I	RO&G	Manager RO&G	I. de Ridder
		0992	Ter Aar Vernieuwd verbonden	RO&G	Manager RO&G	I. de Ridder
		0993	Land van Koppen	RO&G	Manager RO&G	I. de Ridder

17	Toerisme	1701	Bevordering toerisme	RO&G	Manager RO&G	A. Ingwersen
18	Natuur en Landschap	1801	Natuur	BOR	Manager BOR	I. de Ridder
		1802	Landschap	BOR	Manager BOR	I. de Ridder
31	Monumenten en beeldkwaliteit	3101	Monumenten en beeldkwaliteit	RO&G	Manager RO&G	R. van Duijn
32	Grondgebiedzaken beheer complex	3201	Beheer	RO&G	Manager RO&G	I. de Ridder
47	Duurzaamheid	4701	Duurzaamheid ontwikkeling	RO&G	Manager RO&G	T. de Kleer
55	Vastgoed ruimtelijk ontwikkeling	5501	Vastgoed grondzaken-strategische objecten	RO&G	Manager RO&G	I. de Ridder
		5502	Vastgoed grondzaken-	RO&G	Manager RO&G	T. de Kleer
2 Ruimtelijk beheer						
10	Verkeer en vervoer	1001	Openbaar vervoer	RO&G	Manager RO&G	T. de Kleer
		1002	Verkeersmaatregelen	BOR	Manager BOR	T. de Kleer
		1003	Parkeren	BOR	Manager BOR	T. de Kleer
		1004	Verkeer en mobiliteit	RO&G	Manager RO&G	T. de Kleer
11	Infrastructuur	1101	Wegen en verhardingen	BOR	Manager BOR	A. Ingwersen
		1102	Kunstwerken	BOR	Manager BOR	A. Ingwersen
		1103	Openbare verlichting	BOR	Manager BOR	A. Ingwersen
		1104	Straatmeubilair	BOR	Manager BOR	A. Ingwersen
		1105	Beleid en ondersteuning infrastructuur	BOR	Manager BOR	A. Ingwersen
12	Milieu	1201	Milieuprogramma	BOR	Manager BOR	A. Ingwersen
		1203	Toezicht & Handhaving milieu	BOR	Manager BOR	R. van Duijn
13	Afvalverwijdering en verwerking	1301	Inzameling en verwerking rest-,gft- en grof huishoudelijk afval	BOR	Manager BOR	A. Ingwersen
		1302	Inzameling en verwerking droge componenten	BOR	Manager BOR	A. Ingwersen
		1303	Inzameling en verwerking huishoudelijk chemisch afval	BOR	Manager BOR	A. Ingwersen
		1304	Inzameling van overige afvalstoffen	BOR	Manager BOR	A. Ingwersen

		1305	Ongediertebestrijding	BOR	Manager BOR	A. Ingwersen
		1306	Afvalstoffenverwerking	BOR	Manager BOR	A. Ingwersen
		1307	Beleid en ondersteuning afvalverwerking en verwijdering	BOR	Manager BOR	A. Ingwersen
14	Riolering en waterzuivering	1401	Riolering	BOR	Manager BOR	A. Ingwersen
		1402	Rioolrechten	BOR	Manager BOR	A. Ingwersen
		1403	Beleid en ondersteuning Riolering	BOR	Manager BOR	A. Ingwersen
15	Openbaar water	1501	Nautisch beheer	BOR	Manager BOR	A. Ingwersen
		1502	Waterpartijen	BOR	Manager BOR	A. Ingwersen
		1503	Beleid en ondersteuning openbaar water	BOR	Manager BOR	A. Ingwersen
16	Groen en recreatieve voorzieningen	1601	Openbaar groen	BOR	Manager BOR	A. Ingwersen
		1602	Recreatieve voorzieningen	BOR	Manager BOR	A. Ingwersen
		1603	Speelvoorzieningen	BOR	Manager BOR	A. Ingwersen
		1604	Hertenkampen	BOR	Manager BOR	A. Ingwersen
		1605	Beleid en ondersteuning groen en recreatieve voorzieningen	BOR	Manager BOR	A. Ingwersen
22	Lijkbezorging	2201	Lijkbezorging	BOR	Manager BOR	A. Ingwersen
56	Vastgoed ruimtelijk beheer	5601	Vastgoed beheer openbare ruimten	RO&G	Manager RO&G	A. Ingwersen
3 Sociaal domein						
19	Inkomen	1901	Inkomen	MO	Manager MO	T. de Kleer
20	Werkgelegenheid	2001	Werkgelegenheid	MO	Manager MO	T. de Kleer
21	Zorg en ondersteuning	2101	Maatschappelijke begeleiding en advies	MO	Manager MO	T. de Kleer
		2102	Vrijwilligerswerk	MO	Manager MO	T. de Kleer
		2103	Zorg	MO	Manager MO	T. de Kleer
		2104	Vreemdelingen	MO	Manager MO	T. de Kleer
		2105	Wmo	PUZA	Manager PUZA	T. de Kleer
		2106	Sociale participatie	MO	Manager MO	T. de Kleer
		2107	De Verbinding (Maatwerkbudget+Statushouderss)	MO	Manager MO	T. de Kleer

		2109	Subsidies zorg en ondersteuning	PUZA	Manager PUZA	T. de Kleer
		2110	PGB sociale participatie	MO	Manager MO	T. de Kleer
23	Volksgezondheid	2301	Openbare gezondheidszorg	MO	Manager MO	T. de Kleer
		2302	Jeugdgezondheidszorg	MO	Manager MO	T. de Kleer
		2303	Subsidies volksgezondheid	PUZA	Manager PUZA	T. de Kleer
		2304	CJG	MO	Manager MO	T. de Kleer
		2305	De Verbinding (Wettelijke taken)	MO	Manager MO	T. de Kleer
24	Cultuur en ontwikkeling	2401	Openbaar bibliotheekwerk	MO	Manager MO	T. de Kleer
		2402	Vormings- en ontwikkelingswerk	MO	Manager MO	T. de Kleer
		2404	Oudheidkunde en musea	MO	Manager MO	R. van Duijn
		2405	Monumenten	PUZA	Manager PUZA	R. van Duijn
		2406	Culturele en recreatieve voorzieningen	MO	Manager MO	R. van Duijn
		2407	Subsidies cultuur en ontwikkeling	PUZA	Manager PUZA	R. van Duijn
25	Lokale voorzieningen onderwijs	2501	Leerlingenvervoer	PUZA	Manager PUZA	T. de Kleer
		2502	Onderwijsbegeleiding	MO	Manager MO	T. de Kleer
		2503	Voorzieningen onderwijs	MO	Manager MO	T. de Kleer
		2504	De Verbinding (Leerlingenvervoer) onderwijs	MO	Manager MO	T. de Kleer
26	Onderwijs en huisvesting	2601	Onderwijs	MO	Manager MO	T. de Kleer
		2602	Onderwijshuisvesting	MO	Manager MO	T. de Kleer
		2603	Ashram	RO&G	Manager RO&G	T. de Kleer
27	Sport	2701	Sportdeelname	MO	Manager MO	T. de Kleer
		2702	Sportaccommodaties	MO	Manager MO	T. de Kleer
		2703	Sportterreinen	MO	Manager MO	T. de Kleer
		2704	Subsidies sport	PUZA	Manager PUZA	T. de Kleer
28	Zwembad	2801	Zwembad De Wel	MO	Manager MO	T. de Kleer
		2805	Subsidie Aarweide	MO	Manager MO	T. de Kleer
29	Sociaal-cultureel werk	2901	Ouderen	MO	Manager MO	T. de Kleer
		2902	Club- en buurthuiswerk	MO	Manager MO	T. de Kleer
		2906	Maatschappelijk beleid	MO	Manager MO	T. de Kleer
		2907	Dierenbescherming	BOR	Manager BOR	A. Ingwersen

		2908	Subsidies sociaal-cultureel werk	PUZA	Manager PUZA	T. de Kleer
36	Volwasseneneducatie	3601	Volwasseneneducatie	MO	Manager MO	T. de Kleer
37	Jeugd	3701	Jeugd- en Jongerenwerk	MO	Manager MO	T. de Kleer
		3702	Kinderopvang	MO	Manager MO	T. de Kleer
		3703	Peuterspeelzalen	MO	Manager MO	T. de Kleer
		3704	Jeugdhulp	MO	Manager MO	T. de Kleer
		3705	Subsidies Jeugd	PUZA	Manager PUZA	T. de Kleer
		3706	Jeugdhulplokaal	MO	Manager MO	T. de Kleer
		3707	De Verbinding (Jeugd)	MO	Manager MO	T. de Kleer
57	Vastgoed sociaal domein	5701	Vastgoed zorg en leefstijl	RO&G	Manager RO&G	T. de Kleer
		5702	Vastgoed vrije tijd en cultuur	RO&G	Manager RO&G	T. de Kleer
		5703	Vastgoed onderwijs en ontwikkeling	RO&G	Manager RO&G	T. de Kleer
4 Bestuur en dienstverlening						
1	Raad	0101	Raad	GRF	Griffier	R. van Duijn
2	College B&W	0201	College B&W	DIR	Directie	R. van Duijn
4	Dienstverlening	0401	Burgerlijke stand	PUZA	Manager PUZA	R. van Duijn
		0402	Naturalisatie, opties en naamwijzigingen	PUZA	Manager PUZA	R. van Duijn
		0403	Persoonsdocumenten	PUZA	Manager PUZA	R. van Duijn
		0404	Algemene kosten KCC	PUZA	Manager PUZA	R. van Duijn
		0407	Programma Dienstverlening	PUZA	Manager PUZA	R. van Duijn
		0408	Activiteitenloket	PUZA	Manager PUZA	R. van Duijn
5	Brandweezorg	0501	Brandweezorg	BV	Manager BV	R. van Duijn
38	Verkiezingen	3801	Verkiezingen en referenda	PUZA	Manager PUZA	R. van Duijn
39	Bestuurlijke samenwerking	3901	Bestuurlijke samenwerking	DIR	Directie	R. van Duijn
40	Communicatie	4001	Communicatie	PUZA	Manager PUZA	R. van Duijn
41	Rechtsbescherming	4101	Rechtsbescherming	BV	Manager BV	R. van Duijn
42	Dorpsgerichte activiteiten	4201	Dorpsgerichte activiteiten	PUZA	Manager PUZA	R. van Duijn
		4202	Samenlevingsinitiatieven	PUZA	Manager PUZA	R. van Duijn
43	Rampenbestrijding	4301	Rampenbestrijding	BV	Manager BV	R. van Duijn

44	Integrale veiligheid	4401	Integrale veiligheid	BOR	Manager BOR	R. van Duijn
45	Vergunningen (openbare orde en veiligheid.)	4501	Vergunningen(openbare orde en veiligheid)	PUZA	Manager PUZA	R. van Duijn
46	T&H (APV en Bijzondere wetten)	4601	Toezicht & Handhaving (APV en bijzondere wetten)	BOR	Manager BOR	R. van Duijn
58	Vastgoed Bestuur en dienstverlening	5801	Vastgoed openbare orde en veiligheid	RO&G	Manager RO&G	T. de Kleer
5 Overzicht overhead						
59	Vastgoed Bedrijfsvoering	5901	Vastgoed huisvesting gemeente	RO&G	Manager RO&G	T. de Kleer
61	Management en staf	6111	Bedrijfsvoering	BV	Manager BV	R. van Duijn
		6113	MO	BV	Manager MO	R. van Duijn
		6115	DIR	BV	Directie	R. van Duijn
		6116	RO&G	BV	Manager RO&G	R. van Duijn
		6118	PUZA	BV	Manager PUZA	R. van Duijn
		6121	BOR binnen	BV	Manager BOR	R. van Duijn
		6122	BOR buiten	BV	Manager BOR	R. van Duijn
62	Bedrijfsondersteuning	6201	Financiële onderst.	BV	Manager BV	A. Ingwersen
		6202	Juridische onderst.	BV	Manager BV	R. van Duijn
		6203	P&O	BV	Manager BV	R. van Duijn
		6204	Documentaire informatie voorziening	BV	Manager BV	R. van Duijn
		6205	I&A	BV	Manager BV	R. van Duijn
		6206	Communicatie	PUZA	Manager PUZA	R. van Duijn
		6207	GEO-informatie	BOR	Manager BOR	A. Ingwersen
		6208	Personeel algemeen	DIR	Manager DIR	R. van Duijn
63	Huisvesting	6301	Huisvesting, organisatie en werkplek	BV	Manager BV	R. van Duijn
		6302	Huisvesting., gemeente werven	BV	Manager BOR	R. van Duijn
		6303	Huisvesting, gebouwen beheer	BV	Manager BOR	R. van Duijn
6 Overzicht Algemene dekkingsmiddelen						
3	Algemene dekkingsmiddelen	0301	Gemeentelijke belastingen	BV	Manager BV	A. Ingwersen
		0302	Financiële middelen	BV	Manager BV	A. Ingwersen

Kostenplaatsen (6)						
60	Management en staf	6011	Bedrijfsvoering	BV	Manager BV	R. van Duijn
		6013	MO	MO	Manager MO	R. van Duijn
		6015	DIR	DIR	Directie	R. van Duijn
		6016	RO&G	RO&G	Manager RO&G	R. van Duijn
		6018	PUZA	PUZA	Manager PUZA	R. van Duijn
		6021	BOR binnen	BOR	Manager BOR	R. van Duijn
		6022	BOR buiten	BOR	Manager BOR	R. van Duijn
		5306	Tractiemiddelen buitendienst	BOR	Manager BOR	R. van Duijn